

ÅRSREDOVISNING

2006

LÄNSSTYRELSEN

KALMAR LÄN

100-11236-06

Landshövdingens sammanfattning av verksamhetsåret 2006	3
Politikområde Regional samhällsorganisation	7
Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2006	9
Verksamhetsområde Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	15
Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete	15
Verksamhetsgren Regional utveckling	28
Verksamhetsgren Miljömålsarbete	34
Verksamhetsområde Tillsyn och vägledning	56
Verksamhetsgren Social tillsyn	56
Verksamhetsgren Miljötillsyn	68
Verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn	76
Verksamhetsgren Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn	77
Verksamhetsområde ärendehandläggning	80
Verksamhetsgren Omställning av energisystemet	85
Verksamhetsgren EU-stöd	87
Verksamhetsgren Trafikärenden och övrig ärendehandläggning	90
Organisationsstyrning	95
Uppdrag	98
Uppdrag som lämnats i regleringsbrevet för 2005	98
Uppdrag till samtliga länsstyrelser	98
Uppdrag till vissa länsstyrelser	107
Redovisning av sjukfrånvaro och kompetensförsörjning	109
Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	109
Sammanställning över väsentliga uppgifter	116
Resultaträkning	117
Balansräkning	118
Anslagsredovisning	120
Finansieringsanalys	122
Tilläggsupplysningar och noter	124

LANDSHÖVDINGENS SAMMANFATTNING AV VERKSAMHETSÅRET 2006

Trendbrott på arbetsmarknaden

Efter många år av vikande trender inom många områden kännetecknas Kalmar län av en spirande framtidsoptimism. Efter de stora industrinedläggningarna (Electrolux, Evox Rifa, Bombardier m.fl.) under framför allt 2004 har det skett en återhämtning genom tillväxt i och etablering av många små företag. Kalmar län är mitt uppe i en högkonjunktur. Den senaste prognosen över arbetsmarknadsutsikterna i länet visar att det finns goda skäl att anta att den kommer att hålla i sig även under 2007. Sysselsättningen har stigit stadigt under 2006. Arbetskraften i länet uppgår till ca 110 000 personer. Bedömningen är att ca 1 500 personer fler kommer att vara sysselsatta under 2007. Förra året anmälades 13 700 lediga platser till arbetsförmedlingarna i länet. För 2007 är prognosen 15 000 lediga platser. Obalansen på arbetsmarknaden (öppen arbetslöshet och personer i arbetsmarknadsåtgärder) uppgick vid årsskiftet till ca 7 600 personer och ligger andelsmässigt på samma nivå som riksgenomsnittet (5,9 %).

Det går bra både för småföretagen generellt och för länets stora internationellt inriktade industriföretag. Enligt ALMI företagskonsulter befinner sig fem län i topp inom tre tillväxtfaktorer; förbättrad konjunktur senaste halvåret, ökad investeringsvilja och finansieringsbehov under det kommande året. De fem länen är Västra Götaland, Sörmland, Västernorrland, Jönköpings och Kalmar län. Det här visar en mycket positiv bild av Företagsverige just nu. Det råder en stark tillväxttrend. Konjunkturen är särskilt god för bygg, handel och tjänstesektorn. Det råder arbetskraftsbrist inom bygg och industri. Stora investeringar är på gång inom jordbruket och livsmedelindustrin som båda är viktiga för vårt län.

IKEA:s etablering i Kalmar i juni 2006 blev mer framgångsrik än företaget beräknat. Målet var en miljon besökare under det första året, detta uppnåddes redan efter ett halvår. IKEA:s etablering har gett stark draghjälp även åt annan handelsetablering.

Den mest spektakulära händelsen i länet under 2006 är det kinesiska företaget Fanerdun Groups etablering i Kalmar. Den pågående etableringen omfattar ett expo – ett handelshus – för 1 000 kinesiska företag med inriktning på den europeiska marknaden, hotell, centrallager och 300 bostäder med option på det dubbla antalet. Konceptet innebär att europeiska företagare vid besök i Kalmar ska kunna göra affärer med de representerade kinesiska företagen och få leveranser direkt från Kina eller via lager i Kalmar. Företagets produkter kommer att marknadsföras i 17 EU-länder. Det återstår att se om konceptet kommer att hålla i en tid med en allt vanligare exponering via Internet.

Valet av Kalmar som lokaliseringssort, jämfört med Amsterdam eller Stockholm, har förbryllat många, men ägarens förklaring är logisk:

Företaget ser Kalmar som ett möjligt handelscentrum i Östersjöregionen, den mest expansiva regionen i EU,

- Kineserna är inte mentalt belastade av den järnridå, som en gång skilde Sverige från länderna i öster,
- Ur rättsäkerhetssynpunkt finns det inte ett bättre land att investera i än Sverige,
- Kineserna berömmar den höga affäretiken i Sverige,
- Det är bättre att finnas i en mindre stad än i utkanten av en storstad (lägre markpriser och levnadsomkostnader, nära till lokala beslutsfattare),

- Kalmar har en allsidig (ehuru idag underutvecklad) infrastruktur, med vägar, järnvägar, flygplats och hamn som är utvecklingsbara allteftersom behoven ökar.

New Wave Group övertog 2005 ägandet till Orreforskoncernen från danska Royal Scandinavia. Den nya ägaren har gjort stora investeringar i Orrefors, men också i Kosta (Lessebo kommun i Kronobergs län), och har på kort tid lyckats vända förlust till vinst. Därmed har en mångårig nedgångstrend i hela Glasriket brutits. Gjorda och beslutade investeringar förväntas inom en tvåårsperiod resultera i 350 nya arbetstillfällen.

I Västervik planerar Holiday Club en investering i miljardklassen omfattande

Fortsatt svag befolkningsutveckling

Den kraftiga befolkningsminskningen har avstannat. Efter årets tredje kvartal hade Kalmar län 233 999 invånare, vilket är en ökning med 55 personer sedan årsskiftet 2005/2006. Särskilt positiv har befolkningsutvecklingen varit i Kalmar kommun, som ökat sitt invånarantal med 385 personer. Kalmar läns flyttningsnetto mot övriga riket uppgick till -492 personer. Överskottet mot utlandet omfattade 971

Samverkan inom Sydostregionen

Det förekommer alltmer samarbete och organisationsmässiga fusioner i Sydostregionen, dvs. de tre länen Kalmar, Kronoberg och Blekinge. Inom det statliga området har det bl.a. bildats ett gemensamt regionalt kompetensråd, regionala branschråd tillsammans med ett antal branscher inom näringslivet, gemensamt samverkansorgan mot ekonomisk brottslighet, samt Akademi Sydost – samverkan mellan Växjö universitet och de båda högskolorna i Kalmar och Karlskrona.

På det kommunala området samverkar de kommunala samverkansorganen (KSO) i

bl.a. hotell, andelslägenheter, bostäder, spa, konferensanläggning, multihall och golfbana.

Svensk Kärnbränslehantering (SKB) har lämnat in en ansökan under november till regeringen och Statens Kärnkraftsinspektion (SKI) om att få etablera en inkapslingsfabrik av använt kärnbränsle i Oskarshamn samt att fortsatt få driva centrallagret för använt kärnbränsle (CLAB) i Simpevarp i enlighet med gällande regler. Regeringens bedömning av denna ansökan kommer att ske först i samband med bedömning av vilken plats som bäst lämpar sig för slutförvar av använt kärnbränsle.

personer. Kalmar län har fortfarande ett negativt födelseöverskott, -431. Länets befolkningsökning förklaras av inflyttning från utlandet, 971 personer.

Den demografiska strukturen i länet skiljer sig från riksgenomsnittet genom sin högre andel äldre och sin lägre andel i åldersgruppen 20-44 år samt barn 0-9 år. Andelen över 65 år är 20 procent i länet och 17 procent i riket.

de tre länen bland annat när det gäller gemensam regional utvecklingsanalys och gemensam forskottsfinansiering av infrastrukturutveckling.

Inom den privata sektorn finns flera länsgemensamma organisationer, såsom Hushållningssällskapet Kalmar-Kronoberg-Blekinge, LO distrikt Sydost, LRF Regionförbund Sydost, Sydostpress AB, SydostNytt och det mångåriga samarbetet på det konstnärliga området ”Sydosten” – de tre sistnämnda verksamheterna starkt identitetskapande.

Infrastrukturen

Den svaga infrastrukturen är ett kvarstående problem i Kalmar län. Successivt byggs väg E22 ut till 2+1 väg, även om motorvägsstandard är önskvärd. De stora problemen, när det gäller vägar, är tvärförbindelserna västerut från Kalmar, Oskarshamn och Västervik (Rv 25, 23 resp. 33) samt norrut Rv 35 mellan Överum och Åtvidaberg/Linköping, och, när det gäller järnvägar, den helt otillräckliga standarden på Tjustbanan och Stångådalsbanan samt avsaknaden av järnvägskommunikation längs Ostkusten. En snar upprustning av Tjustbanan är absolut nödvändig för fortsatt tågtrafik och för att koppla ihop den norra länsdelen med den expansiva arbetsmarknaden i Östergötland.

Vindkraft

Alla sex sydlänen har samarbetat om Sydhavsvind – vindkraftutbyggnad till havs. Regionförbundet, länets kommuner, Högskolan m.fl. har informerat regeringens vindkraftsamordnare Agne Hansson om att problemen för vindkraftutbyggnad inte i första hand beror på lång ärendehandläggningstid utan i stället är dels elnätets begränsade kapacitet framförallt på Öland, dels avsaknad av policy för om många små gårdskraftverk är bättre än enstaka större vindkraftverk i känsliga landskap.

Kalmar län kan med stöd av Länsstyrelsens analys av vindförhållanden och utbyggnadshinder på fastlandsdelen av

Fröken Alg

Under sommaren 2005 publicerade SMHI dagligen bilder som visade en våldsam algblomning i nästan hela egentliga Östersjön. De ekonomiska förlusterna för Öland på grund av minskat turistantal beräknades till ett belopp av 150-200 mnkr. Länsstyrelsen ansökte då hos regeringen om projektmedel för att dels under år 2006 göra vetenskaplig provtagning på ett stort antal

Länet har goda flygförbindelser med Stockholm (Arlanda, Bromma) och det finns förhoppningar om att förbindelsen Kalmar- Köpenhamn kan återupptas och möjligen ytterligare några internationella förbindelser i samband med förverkligandet av Fanerduns koncept. Fanerduns etablering kommer att ställa krav på en förbättrad infrastruktur.

Behov av upprustning av de öst-västliga tvärförbindelserna ska också ses i ljuset av ansträngningarna att knyta samman kommunikationerna i södra Sverige med Baltikum via hamnarna i Oskarshamn och Ventspils och kommunikationerna vidare österut.

Länet har nu ett fullständigt utbyggt, heltäckande bredbandsnät.

Kalmar län erbjuder snabb utbyggnad i okontroversiella lägen av drygt 3 TWh, vilket är en tredjedel av den senaste ambitionsnivåhöjningen för hela landet.

Länsstyrelsen har sökt utvecklingsmedel från Boverket för att i ett projekt under första halvåret 2007 i samarbete med Ölandskommunerna och Regionförbundet ta fram ett nytt planeringsunderlag innehållande databaserade visualiseringar av vindkraft i olika konkreta lägen. Syftet är bland annat att få underlag till kommunernas översiktsplaner och en långsiktigt hållbar policy baserad på alla kända intressen.

platser på Öland, dels för att få fram underlag för en daglig information till allmänheten (Ring Fröken Alg) om algförekomster vid Ölands mest välbesökta badplatser. Projektet erhöll 1,2 mnkr i statligt stöd samt visst ekonomiskt och personellt stöd från Regionförbundet, Ölands kommuner och Högskolan i Kalmar. Högskolan tog på sig projektledar-

skap, ansvar för det vetenskapliga arbetet och utvecklingsansvar för information om algblomning med foton från respektive strand via Högskolans hemsida samt mobiltelefonjänsten Fröken Alg. De mycket goda erfarenheterna av projektet finns dokumenterade i en rapport från Högskolan. En fortsättning nästkommande

Länsstyrelsens resultat

Länsstyrelsen har under året aktivt arbetat för att uppnå ytterligare effektiv samordning och därigenom bidra till en hållbar regional utveckling. Länsstyrelsen har t.ex. anordnat konferenser och seminarier inom flera olika verksamhetsområden för ansvariga aktörer. Samarbetet med andra län och myndigheter, bl a mellan Sydlänen, har ökat och bidrar bl a till mer enhetlig rättstillämpning och högre effektivitet genom gemensamt resursutnyttjande.

Året inleddes med en icke planerad händelse – fågelinfluensans utbrott. Tack vare snabb omprioritering av resurser kunde 37 arbetsveckor för Länsstyrelsens personal avsättas för arbetet under den akuta tiden. Ett väl fungerande samarbete lokalt, regionalt och även med centrala myndigheter gjorde att information och åtgärder genomfördes rationellt.

Länsstyrelsens verksamhet, mätt som kostnader exkl. OH, ökade med 18 procent jämfört med 2005. Den största ökningen avser Utåtriktat sektorsövergripande arbete, Miljömålsarbete och Miljötillsyn. Kostnaden för den Myndighetsövergripande verksamheten och administrativ service ökade med 10 procent, men i förhållande till de totala kostnaderna minskade verksamheten med 5 procent (eller drygt 1 procentenhet). Årets utfall på förvaltningskostnaderna blir ett anslagssparande på 2,1 mnkr vilket bl.a. beror på att kostnaderna blivit något mindre än vad som budgeterats. Överskottet överförs till nästa års budget där det väl kommer att behövas, eftersom budgeten för 2007 an-

år känns mycket angelägen, liksom att sprida arbetssättet till alla andra av algblomning berörda kustlän. Regionförbundet har åtagit sig att i samarbete med Högskolan, Ölandskommunerna och campingnäringen på Öland utarbeta ett självfinansierande koncept för fortsatt provanalys och algblomningsinformation.

nars inte kommer i balans med den minskade medelstillelse som Länsstyrelsen fått.

Det totala antalet avgjorda ärenden under året var 34 507 stycken. Länsstyrelsen har fortsatt kvalitetsarbetet med att bland annat processbeskriva vissa ärendegrupper och därigenom effektivisera ärendehandläggning och minska handläggningstider. Inom miljöskydd har även, sedan 2005, påbörjats mätning av kundnöjdhet genom enkäter enligt vissa parametrar.

Länsstyrelsens kontakter inom flera av kommunernas verksamhetsområden, möten och samtal med företagare och allmänhet, få överklagade beslut som ändrats i högre instans samt massmedias bevakning visar att Länsstyrelsen har en hög kvalitet över hela bredden av de 20 verksamhetsområdena.

Länsstyrelsen arbetar aktivt och resultatintriktat för att leva upp till visionen att vara en kunskapsorganisation som förmår för-ena sin myndighetsutövning med god service till länsinnevånarna.

Jag vill avslutningsvis tacka Länsstyrelsens alla kvalificerade medarbetare för deras aktiva medverkan i det goda verksamhetsresultatet.

SVEN LINDGREN

Politikområde Regional samhällsorganisation

Mål

Länen skall utvecklas på ett sådant sätt att de nationella målen får genomslag samtidigt som hänsyn tas till olika regionala förhållanden och förutsättningar.

Regional samhällsorganisation i Kalmar län

Länsstyrelsen är regeringens företrädare och samordnare för statlig verksamhet i Kalmar län. Det innebär att Länsstyrelsen fungerar som länk mellan den centrala statliga nivån och den regionala/lokala nivån. Som statens språkrör är det Länsstyrelsens uppgift att föra ut den nationella politiken, t.ex. se till att målen inom miljöområdet kan nås och att social omvårdnad fungerar. Länsstyrelsen ska också återföra information, analyser och konsekvensbeskrivningar av förhållanden i Kalmar län till regeringen samt återrapportera myndighetsutövningen.

Länsstyrelsen har många uppgifter inom flera verksamhetsområden. Viktiga uppgifter är exempelvis att pröva tillstånd och utöva tillsyn enligt ett flertal lagar, besluta om EU: s jordbruksstöd och genomföra uppföljning och tillsyn inom bland annat miljö- och lantbruksområdet samt inom kommunernas socialtjänst och räddningstjänst. Den kommunala självstyrelsen och en minskande statlig detaljreglering innebär att Länsstyrelsens roll i samspelet med kommunerna inriktas mot en konstruktiv dialog – således ett konsultativt arbetssätt.

Länsstyrelsen i Kalmar län

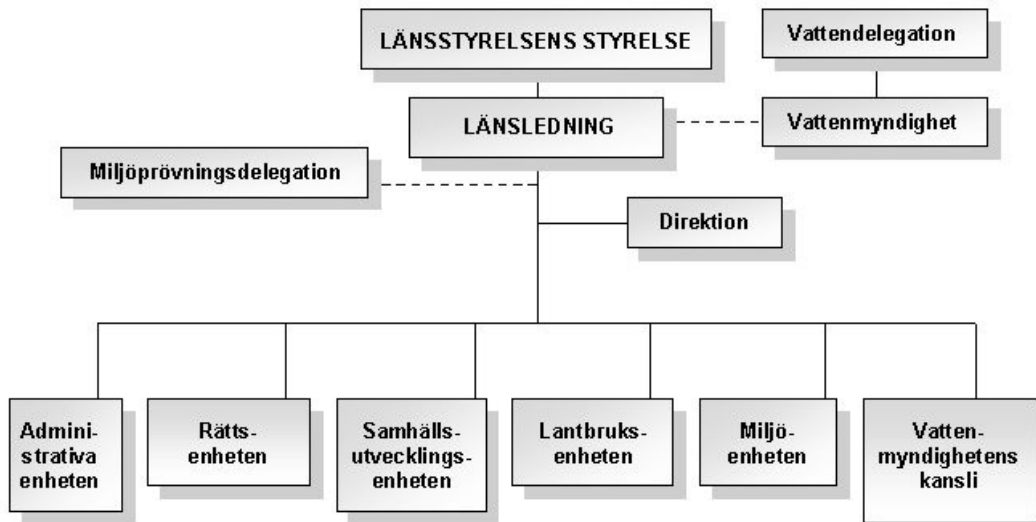
Länsstyrelsen är organiserad i fem fackenheter (inkl. Vattenmyndigheten), en administrativ enhet och ett ledningskansli. Länsledningen, de fem enhetscheferna, personalchefen och vattenvårdsdirektören utgör ledningsgrupp (Direktionen). Länsstyrelsen har en styrelse som består av åtta ledamöter – riksdagsledamöter och näringslivsföreträdare - med landshövdingen som ordförande. Styrelsen utses av regeringen och fattar bland annat övergripande och långsiktiga beslut om myndighetens verksamhet.

Länsstyrelsen i Kalmar län är Vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt som omfattar avrinningsområden i sju län. Vattenmyndigheten har till uppgift att beskriva kvaliteten på vattenmiljön i distriktet och initiera vattenförvaltning enligt EU: s vattendirektiv. Vattenmyndigheten har en styrelse, Vattendelegationen, där landshövdingen är ordförande.

Vid Länsstyrelsen finns också en Miljöprövningsdelegation för prövning av tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Delegationen, som består av ordförande och två miljöskunniga, är självständig men administrativt knuten till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens organisation

Länsstyrelsen i Kalmar län med
Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt

Övergripande redovisning av verksamhetskostnader 2006

Tabell A – Verksamhetskostnader 2006

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen, oavsett finansiering. Objekt-koder som ingår i respektive verksamhetsgren framgår av tabellmallar för de olika verksamhetsgrenarna. Kostnader som definitionsmässigt är myndighetsövergripande skall redovisas som sådana, även om kostnaderna finansieras med externa medel (s.k. OH-pålägg).

Verksamhetsområden och verksamhetsgrenar samt myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
	Tkr	%	Tkr	%
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	69 094	43%	89 652	56%
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	27 312	17%	35 438	22%
VG Regional utveckling	6 211	4%	8 059	5%
VG Miljömålsarbete	35 571	22%	46 155	29%
VO Tillsyn och vägledning	24 537	15%	31 837	20%
VG Social tillsyn	4 572	3%	5 933	4%
VG Miljötillsyn	16 410	10%	21 292	13%
VG Djur- och livsmedelstillsyn	2 171	1%	2 817	2%
VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn	1 384	1%	1 796	1%
VO Ärendehandläggning	29 557	18%	38 351	24%
VG Omställning av energisystemet	577	0%	749	0%
VG EG/EU-stöd	19 705	12%	25 568	16%
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	9 274	6%	12 034	8%
SUMMA PRODUKTION	123 188	77%	159 840	100%
Myndighetsövergripande verksamhet (10) samt Administration och intern service (11)	36 652	23%		
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	159 840	100%	159 840	100%
Resurssamverkan ¹⁾	0		0	
Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	159 840		159 840	
<i>Myndighetsövergripande verksamhet, uppdelat på: ³⁾</i>				
Nivå 1 (113-115)	21 552	27%		
Nivå 2 (110-112, 116-119)	6 175	8%		
Nivå 3 (100-109)	8 925	11%		
Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	80 685	45%		

1 Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

2 Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen

3 Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med totalsumman Myndighetsövergripande verksamhet. Den procentuella fördelningen ska visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

Kommentar: Verksamhetskostnader har ökat med knappt 21,7 mnkr eller 16 % mellan 2005 och 2006. De största kostnadsökningarna återfinns inom Utåtriktat Sektorsövergripande arbete, Miljömålsarbete och Miljötillsyn (som också uppvisar den största procentuella ökningen 48 %). Förändringarna kommenteras mer detaljerat under tabellerna för kostnader och årsarbetskrafter i anslutning till verksamhetsgrenarna.

Tabell B – Verksamhetskostnader 2004 – 2006

Myndighetsövergripande verksamhet särredovisad

Kostnader per VO och VG	2006	2005	2004
VO Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete	69 094	58 566	53 280
VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	27 312	23 074	21 351
VG Regional utveckling	6 211	5 997	4 562
VG Miljömålsarbete	35 571	29 495	27 367
VO Tillsyn och vägledning	24 537	17 645	16 144
VG Social tillsyn	4 572	3 227	3 557
VG Miljötillsyn	16 410	11 068	9 550
VG Djur- och livsmedelstillsyn	2 171	1 991	1 837
VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn	1 384	1 359	1 200
VO Ärendehandläggning	29 557	18 718	22 112
VG Omställning av energisystemet	577		
VG EG/EU-stöd	19 705	18 718	22 112
VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	9 274		
Resurssamverkan¹	0	0	0
Myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	36 652	33 372	34 948
Totala kostnader (inkl. OH)²	159 840	128 301	126 484

1 Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen ska fördelas på resp. verksamhetsgren

2 Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Kommentar: För 2005 och 2004 ska de totala verksamhetskostnaderna (inkl OH) justeras med 9 848 respektive 10 423 tkr till 138 149 tkr samt 136 907 tkr. Justeringen avser kostnader för Vg Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning.

Tabell B.1 Representation

Kostnader för representation (tkr)	2006	2005	2004
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	67	61	110
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	333	179	219

Kommentar: I kostnaderna för extern representation ingår Länsstyrelsens arrangemang för utländska ambassader och beskickningar under 18-20 maj 2006 med 128 tkr.

Tabell B.2 Lokaler

Lokaler	2006	2005	2004
Lokalkostnader residens (tkr) 103	837	811	823
Lokalyta residens (m ²)	981	981	981
Lokalkostnad per m ² i residenset	853	827	838
Lokalkostnad exkl. residenset 113	6 926	6539	6631
<i>varav</i> lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	6 926	6539	6631
Lokalyta exkl. residens (m ²)	7482	7106	7223
<i>varav</i> lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	7482	7106	7223
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	926	920	918
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	926	920	918
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr) **	36	35	36
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	36	35	36
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl biytor	39	39	40

* Uppgifterna om lokalyta avser förhållandena den 31 december respektive år.

** För beräkning av årsarbetskrafter hänvisas till FÅB (2000:605), ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

Kommentar:

- Antalet årsarbetskrafter uppgick till 190 under 2006.
- Kostnader för lokalvård exkl. residens uppgick till 822 tkr under 2006 och till 699 tkr under 2005. Lokalvården bedrivs på entreprenad.
- Driftskostnader för larm och bevakning samt säkerhetsåtgärder i länsstyrelsen lokaler uppgick till 72 tkr under 2006 och 68 tkr under 2005.
- Länsstyrelsen har inte bekostat några förbättring på annans fastighet under 2006.
- Lokalytan har ökat p.g.a. nyanställningar av trainees och förstärkningstjänster.
- Länsstyrelsen planerar att under 2007 förhyra nyproducerade lokaler för att tillskapa en gemensam kafeteria för hela myndigheten. Fem stycken tidigare lunchrum kommer då att byggas om till arbetsplatser, sammanträdesrum och bibliotek.

Tabell C – Årsarbetskrafter per sakområde m.m. 2004-2006

Årsarbetskrafter ¹⁾ per sakområde m.m.	2006	2005	2004
Myndighetsövergripande verksamhet (10) ²⁾	9,3	8,2	33,1
Administration och intern service (11) ²⁾	19,3	23,5	
Övrig förvaltning (20) ³⁾	4,1	4,6	4,4
Övrig förvaltning (21) ³⁾	1,5		
Kommunikationer (24) ³⁾	0,7	8,1	8,3
Kommunikationer (25) ³⁾	6,8		
Kommunikationer (34) ³⁾	0,6		
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	4,4	3,9	3,4
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)	6,6	7,6	6,7
Arbetsmarknad (36)	0,0	0,0	0,0
Hållbar samhällsplanering och boende (40) ³⁾	5,5	5,1	5,3
Stöd till boende (41) ³⁾	1,6		
Omställning av energisystemet (42)	0,2		
Kulturmiljö (43)	10,2	12,4	12,4
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	6,9	6,2	6,2
Naturvård och miljöskydd (5)	66,5	60,3	50,2
Lantbruk (60)	35,5	36,4	43,9
Rennäring (61)	0,0	0,0	0,0
Fiske (62)	1,5	1,1	1,0
Skogsbruk (64)	0,0	0,0	0,0
Social omvårdnad (70)	7,8	6,3	6,5
Jämställdhet (80)	0,7	0,5	0,4
Integration (85)	0,3	0,1	0,1
Resurssamverkan			
Summa	189,9	184,3	181,9

¹⁾ Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform. Se vidare förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 §.

²⁾ Tabellen har ändrats fr.o.m. 2005 därför är 2004 summan av (10 + 11)

³⁾ Tabellen har ändrats fr.o.m. 2006 därför är 2005 och 2004 summan av flera koder

Kommentar: Det totala antalet årsarbetskrafter har ökat med 5,6 tjänster bl.a. som en följd av förstärknings- och traineetjänster. Sakområde 10 och 11 har minskat med 3,1 tjänster dels till följd av ej återbesatta tjänster inom administrationen och dels till följd av att instruktionerna för tidredovisningen har ändrats, färre personer tidredovisar på 10- och 11-koder, vilket ger en marginell ökning inom samtliga övriga sakområden. Sakområde 43 har minskat med 2,2 årsarbetskrafter från 2005 till 2006 beroende på bl.a. ej återbesatta vakanser vid tjänstledigheter. Sakområde 50-58 har ökat med 6,2 årsarbetskrafter beroende på bl.a. utökning av verksamheten vid Vattenmyndigheten och Länsstyrelsens beredningssekretariat för vattenfrågor, för miljömålsarbete beträffande hav och sötvatten, ett ökat antal miljöprovningar för jordbruket (stora djurbesättningar) samt databasuppbyggnad för miljöstatistik. Sakområde 70 redovisar en ökning med 1,5 tjänster för arbete med alkoholfrågor som finansierats med statsbidrag samt förstärkningstjänster. I övrigt kommenteras förändringarna i anslutning till tabeller för kostnader och årsarbetskrafter under respektive verksamhetsgren.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2006 Verksamhetsstyrning

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga verksamhetsområden.

I de fall individärenden förekommer under Kommunikationer (24-25, 34) och Regional utvecklingspolitik (30) skall dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer i tabell D.1. nedan.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Genom- snittlig genomströmnings- tid (dagar) ⁴	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	41	113	373	482	45	0	0	0		5
Övrig förvaltning (20-21)	150	735	59	755	189	9	6	4		10
varav stiftelser (206)	11	256	0	240	27	0	0	0	47	1
varav kameraövervakning (211)	12	87	17	102	14	0	0	0	42	0
varav bevakningsföretag (212)	24	151	7	152	30	0	0	0	46	0
Yrkesmässigtrafik (24)	25	201	72	277	21	0	0	0		0
varav tillsyn och kontroll (utom taxiförlegitimationer) (243)	21	83	66	155	15	0	0	0	25	0
Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k. gröna ärenden. (25)	852	10 389	0	9 485	1 756	68	56	8		26
varav tillstånd exkl. s.k. gröna ärenden (251)	326	2 038	0	1 630	734	13	15	3		8
varav s.k. gröna ärenden ⁶	0	5 239	0	5 239	0					
varav körkortsingripanden (253)	458	2 065	0	1 657	866	52	47	5	74	16
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	64	481	35	472	108	13	5	0		0
varav Livsmedelskontroll (281)	1	5	3	8	1	2	1	0	30	0
varav Djurskydd (282)	25	301	12	283	55	10	4	0	30	0
varav Smittskydd (283)	27	164	17	167	41	1	0	0	18	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	8	9	2	8	11	0	0	0	153	0
Regional utvecklingspolitik (30)	44	30	7	40	41	0	0	0		11
Infrastrukturplanering (34)	6	31	1	33	5	0	0	0		0
Arbetsmarknad (36)	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	97	1 045	8	1 070	80	77	21	5	30	3
Stöd till boende (41)	27	2 540	0	2 189	378	31	9	5	39	0
Omställning av energisystemet (42)	0	2	0	2	0	0	0	0		0
Kulturmiljö (43)	378	705	107	817	373	0	0	0		33
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	108	198	41	246	101	1	1	0		24
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	2	12	9	7	16	0	0	0	83	0
Naturvård och miljöskydd (50)	33	180	18	194	37	17	8	2		1
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	142	56	75	198	75	8	1	0		19
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	153	568	58	603	176	11	3	0		20
Vattenverksamhet (53)	50	94	28	106	66	6	6	0		21
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	41	61	21	77	46	4	2	0	173	18
Mineral- och torvfyndigheter (54)	0	2	0	2	0	0	0	0		0
Miljöfarlig verksamhet (55)	168	716	75	793	166	4	3	0		33
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	95	597	71	673	90	4	1	0	57	23
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	22	168	0	174	16	0	0	0		0

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ⁴	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Föreerade områden, efterbehandling (57)	3	15	11	18	11	0	0	0		2
varav tillsyn av föreeradeområden och miljöriskområden (575)	1	8	0	4	5	0	0	0	1	1
Restaurering (58)	2	18	4	19	5	0	0	0		0
Lantbruk (60) ⁵	987	16 185	54	15 981	1 245	44	8	2		31
varav stöd till jordbruket enligt EG's förordningar (601)	795	15 679	0	15 379	1 095	0	0	0	42	0
Remnärning mm (61)	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Fiske (62)	24	163	4	153	38	1	0	0		8
Skogsbruk (64)	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Social omvårdnad (70)	108	291	123	393	129	2	2	0		1
varav tillsyn och rådgivning (701)	69	119	112	198	102	0	0	0	153	1
Jämställdhet mellan kvinnor och män (80)	0	5	0	4	1	0	0	0		0
Integration (85)	2	2	0	1	3	0	0	0		1
Summa	3 486	34 933	1 153	34 507	5 065	292	129	26		249
Varav Vattenmyndighetens ärenden	3	17	11	21	10	0	0	0	26	1
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	49	69	0	67	51	12	1	0	249	7

1 Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

2 Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2006.

3 Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. skall ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

4 Med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkommen/initierat till beslutat ärende. Exkludera lantbruksärenden registrerade i IAKS och Ararat.

5 Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

6 Diarieförda i Diabas redovisas under 251 även om de är gröna handledarskap

Kommentar: För kommentarer till tabellen se s. 80 Ärendehandläggning samt respektive verksamhetsgren.

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

A Sakområde och del av sakområde	C Antal inkomna ärenden under 2006			E Antal beslutade ärenden under 2006			G Antal överklagade ärenden under 2006		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	992	4050	340	964	3819	154	12	62	4
Regional utvecklingspolitik och konkurrens (30)		2	15		2	13			

Kommentar: För kommentarer till tabellen se s. 80 Ärendehandläggning samt respektive verksamhetsgren.

Verksamhetsområde Kunskapsuppbyggnad, samordnings- och sektorsövergripande arbete

Mål

Ett långsiktigt hållbart förverkligande av den nationella politiken genom samordning och hänsynstagande till olika sakintressen.

Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabell 1.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas endast för 2006.

Verksamhetskostnader för VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter ¹
Totala kostnader VG Utåtriktat sektorsövergripande arbete (exkl. OH)	27 312	40,5
varav Övrig förvaltning (200, 201)	2 197	3,1
varav Trafik (240, 250)	285	0,6
varav Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor. (280, 289)	413	0,5
varav Regional utvecklingspolitik och konkurrens (300)	2 880	3,1
varav Infrastruktur (34)	318	0,6
varav Hållbar samhällsplanering och boende (400-402)	1 926	3,8
varav Energiomställning (420, 4209, 421, 422)	128	0,2
varav Kulturmiljö (430)	2 654	4,9
varav Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (450, 451-455, 459)	5 991	6,5
varav Naturvård och miljöskydd (500)	6 105	10,7
varav Lantbruk (600)	2 564	4,3
varav Rennäring (610)	0	0,0
varav Fiske (620)	98	0,1
varav Social omvårdnad (700)	872	1,2
varav Jämställdhet (80)	482	0,7
varav Integration (85)	398	0,3
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	8 126	7,2
Totala kostnader VG Generellt sektorsövergripande arbete (inkl. OH)	35 438	47,7

¹ Uppgifterna avser all anställd personal vid länsstyrelsen, oavsett finansiering och anställningsform. Se vidare ESV:s allmänna råd till 2 kap. 4 § förordningen(2000:605) om budgetunderlag och årsredovisning. En årsarbetskraft motsvarar 220 arbetsdagar per år.

Kommentar: Inom övrig förvaltning ökade både kostnader och årsarbetskrafter p.g.a. de nationella valen med drygt 1 mnkr och drygt låa, övrig ökning i gruppen motsvaras av trainee- och förstärkningstjänster. Inom Lantbruk har kostnader och årsarbetskrafter för ledning och administration ökat troligen som en följd av förändring i personalansvaret för arbetsledningen. Kostnader och årsarbetskrafter för jämställdhet och integration har ökat till följd av omorganisation inom Länsstyrelsen.

Tabell 1.1.2 – För sakområde jämställdhet

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2006	2005	2004
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	626	401	381
varav ramanslag 32:1, netto (tkr)	580	398	368
varav övrig finansiering (tkr)	45	2	14
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	0,4%	0,2%	0,3%
Verksamhetsintäkter	0	0	0

¹ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Kommentar: Kostnader och årsarbetskrafter för sakområde jämställdhet har ökat med 50 % från 2005 till 2006. Detta är till stor del en följd av förändring i organisationen av sakområdet. Se vidare mål 4.

Mål 1

Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena för att uppnå effektiva lösningar och bidra till en hållbar regional utveckling med vägledning av regeringens strategi för hållbar utveckling.

Åtterrapporering

Övergripande samordningsinsatser

Länsstyrelsen har under året strävat efter att uppnå ytterligare effektiv samordning och bidra till en hållbar regional utveckling. Detta arbete sträcker sig över alla länsstyrelsens verksamhetsområden, inte bara de i åtterrapporeringskravet uppräknade verksamhetsområdena kulturmiljö, naturvård, miljöskydd och integration. Organisationsförändringar bör vara en löpande åtgärd när den tvärsektoriella verksamheten och/eller nytillkommande uppdrags utförande främjas av en förändring. Några mindre organisationsförändringar har genomförts under året, andra som bland annat berör verksamheterna naturvård och miljöskydd genomförs under 2007. När det gäller arbetet med hållbar utveckling och miljömålen har Länsstyrelsens arbete övergått i en operativ fas. Hållbarhetssekretariatet har ombildats till en funktion för hållbar regional utveckling och miljömålsarbetet har upphört att vara ett arbete i projektform och i stället övergått till operativt genomförande inom ordinarie verksamhetsplanering. Samtidigt har ansvaret för att tillämpa hållbarhetskriterierna som ett arbetssätt och för genom-

förändet av de regionala miljömålen integrerats med ledningsstrukturen och övrig verksamhet på samtliga enheter.

Länsstyrelsen driver eller medverkar i flera arbetsgrupper och använder då det tvärsektoriella arbetssättet för att arbeta med olika frågor på ett allsidigt sätt. Flera grupper med externt deltagande har särskild anknytning till åtterrapporeringsfokusområden; plansamrådsgruppen, jordbruksgruppen, samverkansgrupp för regionala miljömål, Luftvårdsförbundet, Världsarvet Södra Ölands samrådsgrupp, Partnerskap för det nya Landsbygdsprogrammet, Partnerskap för genomförandet av strukturfonder, Länsövergripande nätverk för jämställdhet.

Länsstyrelsens samordning av arbetet i Chefskollegiet med representanter för olika statliga myndigheter med verksamhet i Kalmar län har en särskild inriktning på sektorsövergripande samverkan, t.ex. med det projekt som syftar till utnyttjande av gemensamma lokaler och administrativa resurser för myndigheter med svaga prognoser för lokal representation i glesbygd. Länsstyrelsen deltar i övrigt i Utåtriktat sektorsövergripande arbete på många sätt,

t.ex. är landshövdingen ordförande i regionens Godstransportråd, i Länsarbetsnämnden m.m. och Länsstyrelsens tjänstemän deltar i miljötillsynsprojektet Miljösamverkan Sydost för länets kommuner som samordnas av Regionförbundet, i Skogsstyrelsens sektorsråd etc. Några ytterligare samverkansformer nämns i de verksamhetsområdesspecifika texterna nedan.

Kulturmiljö

Kulturmiljöverksamheten är organisatoriskt knuten till Länsstyrelsens samhällsutvecklingsenhet, vilket bland annat stärkt kulturmiljöaspekten i processer som har med en hållbar regional utveckling att göra - såväl fysisk planering som landsbygdsutveckling och miljömålsarbete.

Även i Länsstyrelsens övriga tvärsektoriella arbetsprocesser finns kulturmiljöintresset representerat. Kulturarvsexperten bidrar med kompetens och påverkar härigenom Länsstyrelsens arbete med plan- och vägfrågor, vindkraft, naturskyddsdispenser samt områdesskydd enligt miljöbalken.

Inom ramen för det svenska Miljö- och landsbygdsprogrammet har en omfattande verksamhet bedrivits i form av miljöstud, enskild rådgivning och kurser. En mycket stor andel av länets lantbrukare har ansökt om miljöstud och deltagit i de kurser om landskapets kulturmiljövärden som erbjudits. Arbetet utförs till stora delar inom en tvärsektoriellt sammansatt grupp där lantbruks-, naturvårds- och kulturmiljökompetens finns representerad. I Länsstyrelsens miljömålsarbete är kulturarvsaspekter integrerade på alla organisatoriska nivåer. I den externa referensgruppen är läns museet representerat. Länsstyrelsen är representerad i både styrgruppen och de skilda arbetsgrupperna .

Även i det externa arbetet har strävan varit att stärka de sektorsövergripande perspektiven. Under året har regelbundet återkommande samrådsmöten med Regionför-

bundets kultursamordnare funnit sin form och initiativ har tagits för att länsstyrelse-representanter ska kunna medverka i Regionförbundets möten med kommunernas kultur- och turismansvariga. Kulturmiljöhandläggare har även deltagit i Länsstyrelsens länsplaneringsdagar för kommunernas bygg- och planeringsansvariga tjänstemän. Det årligen återkommande regionala kulturarvsseminariet, som utgör ett bestående resultat av det regionala Agenda Kulturarv-projektet, vänder sig till alla som på olika sätt arbetar med kulturarv i Kalmar län - representanter för kommunerna, statliga myndigheter och ideella föreningar. Årets seminarium hade som tema "Nytt liv i historiska industrimiljöer" och behandlade bland annat turistiska aspekter med bäring på lokal och regional utveckling.

Det främsta hindret för att arbeta sektorsövergripande på ett effektivt sätt är den resursmässiga obalansen mellan satsningarna genom olika centrala verk och respektive berörda sakområden inom Länsstyrelsen.

Följande behov finns:

- en bättre samordning när det gäller fördelning av resurser och innehåll i uppdrag till länsstyrelsens olika verksamhetsområden;
- uppdrag till berörda centrala verk att gemensamt genomföra verksamhetsområdesöverskridande, dvs. sektorsövergripande utbildningar bland annat i form av seminarier;
- tydliga och finansierade uppdrag till några länsstyrelser att som pilotlän ta fram förslag på hur vidareutveckling i ett regionalt perspektiv med avseende på bredden i länsstyrelsens samhällsuppdrag skulle kunna utformas.

Naturvård

Naturvården har under senare år verkat för ett tvärsektoriellt arbetssätt. Utbytet av kunskap, erfarenheter och goda exempel är

väsentligt för att förbättra samarbete och förståelse mellan olika aktörer i landskapet: natur- och kulturmiljövårdare, turismfrämjare, regionala utvecklare, näringsliv, ideella organisationer, markägare och boende.

I samarbetet med Skogsstyrelsen har exkursioner och gemensamma möten skett där aktuella skogliga frågor ventilerats. Genomförandet av en gemensam skogsstrategi är en central fråga. Samverkansformen har inneburit en bättre samsyn, t.ex. när det gäller hanteringen av Natura 2000-områden. Länsstyrelsen deltar även i Skogsstyrelsens "Sektorsråd" med bred samhällsrepresentation.

Internt finns ett väl utvecklat samarbete inom miljömålsarbetet och landsbygdsprogrammet.

Med kulturmiljö sker regelbundet planerings- och uppföljningsmöten, samverkan i projekt samt utveckling av rutiner för effektiv handläggning av gemensamma ärenden. Andra exempel på sektorsövergripande internt arbete är världsarvsfrågor, LIFE-projekt och områdesskydd enligt miljöbalken. Ett nära samarbete är nödvändigt för att få en ökad förståelse för varandras verksamheter.

För odlingslandskapet finns inom Länsstyrelsen ett samarbete mellan naturvård, kulturmiljö och lantbruk. Externt finns en samverkansgrupp med LRF Öland som träffas ett par gånger per år. Syftet är att tidigt informera varandra om aktuella frågor som påverkar lantbrukarnas speciella situation på Öland. Projektet *Odlingslandskap i sydöstra Europa* har som syfte att ytterligare främja detta tvärsektoriella arbetssätt och dessutom öka samverkan mellan myndigheter nationellt och internationellt samt mellan forskarvärlden och myndigheterna. Projektet avses övergå i ett nationellt projekt som omfattar samarbete med Rumänien med bl.a. Centrum för biologisk mångfald (CBM), Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet som projektansvariga.

Regeringens satsning på lokal naturvård 2004-2006 har möjliggjort en omfattande konkret samverkan med kommunerna och ett stort antal ideella organisationer.

Miljöskydd

Inom miljöskyddet sker sektorsövergripande arbete genom tillsynsvägledning och samverkan med kommunerna i bland annat projektet Miljösamverkan Sydost. Projektet syftar till att stärka tillsynen i länet, ge kurser och information till företag och tillsynsmyndigheter om lagar och regler inom miljöområdet. Länsstyrelsens roll i detta sammanhang är att vara en drivande diskussions- och samarbetspart. Att arbeta med miljöfrågor genom detta projekt har varit mycket resurssparande för de inblandade myndigheterna. Under de fyra år som projektet pågått har tillsynen kunnat stärkas kraftigt och kunskapsuppbyggnaden inom miljöområdet för såväl myndigheter och företag har ökat. I samband med Miljösamverkan Sydosts möten med kommunerna träffar Länsstyrelsen miljöförvaltningarna och lämnar information i tillsynsvägledande syfte. Länsstyrelsen är samordnare för jordbruksgruppen som består av deltagare från Länsstyrelsen, Hushållningssällskapet, LRF och kommunerna i länet. Syftet med gruppen är att vara en samrådsgrupp för fortlöpande informationsutbyte och uppföljning av aktuella frågor kring jordbruk och miljö. Länsstyrelsens arbete med Sevesofrågor sker i nära samarbete med Arbetsmiljöverket. Sevesolagstiftningen berör såväl Länsstyrelsen när det gäller yttre miljöfrågor, som Arbetsmiljöverket, när det gäller arbetsmiljöfrågor. Så gott som all planering och alla tillsynsbesök genomförs gemensamt av dessa båda myndigheter. Denna arbetsform uppfattas mycket positivt av "Sevesoföretagen" eftersom företagen får en samlad bild av de krav som ställs av de båda myndigheterna. Det är också ett stöd för handläggarna eftersom det ger möjlighet till samstämmighet och kunskapsutbyte inom denna speciella arbetsuppgift.

Integration

Länet präglas av minskande befolknings-siffror trots att invandringen från andra länder fortsätter att visa ett positivt netto. Ca 6 % av Kalmar läns befolkning är av utländsk härkomst, vilket är betydligt lägre än riksgenomsnittet.

Under år 2006 har flera av länets kommuner tecknat avtal med Integrationsverket om utökat mottagande av antalet flyktingar. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att de personer som flyttar till länet ges en så god start att de bosätter sig i länet och bidrar till länets utveckling. För att förbättra möjligheterna för länets kommuner arbetar Länsstyrelsen aktivt med att samordna de regionala organisationernas verksamhet avseende introduktion och integration. Den regionala överenskommelsen har under året reviderats i samverkan med Länsarbetsnämnden, Försäkringskassan, Landstinget, Migrationsverket, Integrationsverket, Regionförbundet och Myndigheten för skolutveckling. Länsstyrelsen avser att vara pådrivande för att en konkret handlingsplan kopplad till den regionala överenskommelsen arbetas fram och följs.

Under 2006 har projektet Träffpunkt Hultsfred, där ovan nämnda myndigheter samverkat med kommunen, utvecklats ytterligare från att vara välbesökta informationsmöten främst för invandrare till att erbjuda forum för möten och olika verksamheter för alla kommuninnevanare.

I det länsstyrelseinterna arbetet utgör strukturerat arbete med integration ett av kriterierna på ett väl fungerande tvärsektoriellt arbete. Uppföljningen är en del av ordinarie verksamhetsuppföljning.

Framgångsfaktorer är ett brett regionalt samarbete med goda erfarenheter, dvs. etablerade nätverk som kan ta sig an nya uppgifter inom integrationsområdet. Länsstyrelsen i Kalmar län är nu pilotlän i

det s.k. Integrationsuppdraget som samordnas av Nutek och bland annat behandlar integration med fokus på regional utveckling.

En svårighet att samarbeta sektorsövergripande är de hinder som olikheter i berörda myndigheters regleringsbrev och i myndighetsinterna direktiv kan vara.

Behov av kunskapsstöd inom området omfattar bl.a. statistik (som kan utvecklas i förhållande till vad Integrationsverket tillhandahållit), information om hur svenska för invandrare (SFI) planeras i relation till andra myndigheters verksamheter samt om validering av kunskap.

Hållbar utveckling

Myndighetsutövning med inriktning på hållbar utveckling ska vara ett arbetssätt för hela länsstyrelsens verksamhet. Detta särskilda perspektiv på tvärsektoriellt arbete kräver inledningsvis både tid och kompetenshöjning. Utöver Länsstyrelsens arbete inom de olika verksamhetsområdena kommer särskilt analys- och projektarbete tillsammans med bland andra Regionförbundet och med landsbygdsprogrammets partnerskap i övrigt att fortsätta och särskilt inriktas på hållbar regional utveckling. Arbetet bedrivs med utgångspunkt i regeringens strategi för hållbar utveckling.

Framgångsfaktorerna för Länsstyrelsens arbete med hållbar utveckling är att det är ett uttalat mål som tydligt återges och drivs av ledningen samt att återkommande uppföljning med analys utförs som medger samordning med andra utvecklingsfrågor i olika verksamhetsområden.

Utbildning och kompetenshöjning behövs på flera plan; om hållbar utvecklingsperspektivet i sig, och i relation till respektive verksamhetsområden samt om hur man på ett ännu mer effektivt sätt än hittills integrerar det nya perspektivet/arbetssättet i det ordinarie arbetet.

Mål 2

Länsstyrelsen skall ha förmåga att vid räddningstjänst eller vid en kris som berör länet snabbt kunna upprätta en ledningsfunktion avseende bl.a. samordning och information. Funktionen skall vara utbildad och övad för sådana händelser..

Åtterrapporering

Länsstyrelsen har under året genomfört följande utbildnings- och övningsverksamhet:

- Utbildning för Länsstyrelsens personal och länets krishanteringsråd (representanter från myndigheter, kommuner och näringsliv). Syftet med utbildningstillfället var att medvetandegöra all personal på Länsstyrelsen om länets krishanteringsråd och hur arbetet bedrivs såväl förebyggande som under en händelse. Utbildningen byggde på scenarierna epizooti, oljeutsläpp och elavbrott.
- Sjöövning med polismyndighet, Kustbevakning, Sjöfartsverket, kommunal räddningstjänst, sjöräddningssällskap och Länsstyrelsen. Syftet var att öva utrymningsförfarande till sjöss.
- Utbildning i sambandsfrågor och hantering av mätvärden har genomförts för länets kommunala räddningstjänster (deltidskårer, ca 60 personer). Syftet har varit att öva mätning i fält och rapportering av mätvärden vid t.ex. utsläpp av radioaktiva ämnen.
- Vid kärnkraftsövning Falken, Hallands län, deltog pool-personal från Kalmar län. Detta är en resurs som är utbildade för att arbeta i annat län för att öka uthålligheten. Vid Falken medverkade även personal från Länsstyrelsen i Kalmar som utvärderare.
- Utbildning i dagbokssystem WIS för regionala myndigheter och länets kommuner. Utbildningen har resulterat i att länets aktörer nyttjar ett gemensamt

dagbokssystem för utbyte av information vid en krissituation.

Länsstyrelsen har under året arbetat med följande händelser:

Fågelinfluensa Under denna händelse arbetade Länsstyrelsen utifrån epizooti-lagstiftningen samt som geografiskt områdesansvarig myndighet. Länsstyrelsens veterinärkompetens arbetade i huvudsak med veterinärmedicinska frågor och som talesmän i media. För att stödja detta arbete och för att leva upp till områdesansvarets intentioner aktiverades samtliga delar av Länsstyrelsens krisorganisation. Arbetet bestod av omfattande samordningsarbete för att synkronisera åtgärder och information till allmänheten mellan bland andra. Jordbruksverket, polis, landsting, kommuner och Länsstyrelse. Dessutom upprättade Länsstyrelsen en upplysningscentral, arbetade med information på webben, producerade underlagsmaterial till Jordbruksverket, svarade på frågor från media (veterinär deltog även vid presskonferenser, telefonväkteri i radio) etc.

De erfarenheter som drogs var att krisorganisationen och samordningen i länet fungerade bra. Det arbete som bedrivits de senaste åren med att bygga nätverk mellan myndigheter och kommuner visade sig ge resultat. Samordningen med Jordbruksverket, den myndighet som ägde händelsen, utvecklades successivt. Trycket från massmedia var mycket omfattande, vilket visar betydelsen av samordnad information mellan lokal, regional och central nivå. Eftersom händelsen var av relativt begränsad art gavs allmänheten en i huvudsak

ensad bild. Det är dock viktigt att fortsättningsvis utveckla rutinerna för information till allmänheten. Fågelinfluensan visade att det är andra faktorer än själva händelsen som styr utvecklingen, inte minst media. Vidare krävs också utvecklade rutiner för att klara uthålligheten vid ett längre och mer omfattande epizootiutbrott. Total resursåtgång vid länsstyrelsen i Kalmar var

37 arbetsveckor (41 personer). Av denna tid återfinns ca 45 % första arbetsveckan.

Libanönhändelsen Länsstyrelsen utgjorde en samordnande funktion mellan i första hand landsting, polismyndighet och kommuner. De erfarenheter som drogs var att samordningen på lokal och regional nivå fungerade bra. Länsstyrelsen upplevde dock viss brist på samordning på central nivå med dubbla budskap som följd.

Mål 3

Verksamheten skall bedrivas så att samhällets grundläggande behov av samordning, samverkan och information på regional nivå säkerställs vid olyckor och kriser i samhället. Länsstyrelsen skall stödja inblandade parter, såsom kommuner, myndigheter och organisationer, i syfte att få till stånd samordning och en gemensam inriktning för de åtgärder som behöver vidtas, såväl före som under och efter en kris. I händelse av ett krisläge skall länsstyrelsen på en sektorsövergripande nivå kunna informera samhällsaktörer och allmänhet om förlopp, konsekvenser och de åtgärder som planeras av ansvariga aktörer.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen bedömer sin förmåga vid svåra påfrestningar på samhället i fred som i huvudsak god, men med vissa brister. Länsstyrelsen har ett väl utbyggt nätverk och stärker kontinuerligt sin krishanteringsförmåga genom utbildningar och övningar. Följande begränsande faktorer kan nämnas:

- Länets kommuner och regionala myndigheter har under året arbetat med införande av ett gemensamt system för informationshantering. Detta innebär en förbättrad förmåga att ge allmänheten enhetlig och korrekt information. Under 2006 har grunderna för systemet utarbetats. Det krävs dock ytterligare utbildning och övning för att länets hantering av information till allmänheten fungerar på ett önskvärt sätt.
- Vid tidsmässigt utdragen händelse finns en begränsning i uthålligheten, dvs. antalet personer i krisorganisationen är för få. Samarbete utvecklas successivt med övriga kärnkraftslän

samt sju sydlän (Kalmar, Blekinge, Skåne, Kronoberg, Halland, Jönköping, Västra Götaland) för att kunna resursförstärka i annat län vid behov. Trots detta får uthålligheten betraktas som en gränssättande faktor.

- IT: Genom en risk- och sårbarhetsanalys för IT-systemen har konstaterats att IT-miljön är stabil och skyddad. Då Länsstyrelsens samordnings- och ledningsförmåga är beroende av IT-stöd genomförs kontinuerligt ytterligare åtgärder för att minska riskerna.

Vidtagna åtgärder för att verka stödjande

Länsstyrelsen har arbetat för att stärka den generella krishanteringsförmågan i samråd med kommuner, myndigheter och organisationer. Som komplement till detta har Länsstyrelsen även arbetat händelsebaserat, dvs. utifrån typhändelser som den regionala risk- och sårbarhetsanalysen lyfter fram och som dessutom återfinns i kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser.

I Kalmar läns regionala råd för riskhanteringsfrågor – OmRådet – finns representation från länets regionala myndigheter, kommuner, näringsliv och media. Under året har OmRådet arbetat för att ytterligare fördjupa länets nätverk. Dessutom har arbetsrutiner vid en krissituation diskuterats och utvecklats. Arbete med att utforma ett gemensamt system för att kunna ge allmänheten relevant information vid en kris har fortsatt.

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalys har speciell fokus lagts på epizooti, oljeskydd, miljöatlas, pandemi samt skogsbrandberedskap. Brister inom dessa områden har definierats samtidigt som kompetensutveckling har genomförts för inblandade aktörer. Dialog har förts med länets kommuner och myndigheter inom ramen för de olika typhändelserna.

Samverkan med kommunerna och landstinget har skett genom nätverksträffar med beredskaps/säkerhetssamordnare och representanter från kommunal räddningstjänst. Syftet med dessa träffar har varit att ge kommuner och landsting möjlighet till erfarenhetsutbyte samtidigt som krishanteringsarbetet i länet samordnas. Länsstyrelsen har dessutom fortsatt varit delaktig i kommunernas arbetet med att konstituera tvärsektoriella grupper för riskhantering före, under och efter en extraordinär händelse.

Genom kärnkraftslänens samarbetsprojekt ”Hatten” sker en kvalitetssäkring av kärnkraftsberedskapen. För att möjliggöra

tjänstgöring i ”annat kärnkraftslän” sker kontinuerlig utbildning av pool-personal (dvs. personal som kan tjänstgöra i annat län än det egna). För att ytterligare förbättra kärnkraftsberedskapen har Länsstyrelsen i samverkan med kommuner och myndigheter under året reviderat planverk och genomfört övningar inom området. Samtliga kärnkraftslän har deltagit vid kärnkraftsövning Falken i Hallands län.

En viktig del i krishanteringssystemet är den länsövergripande samordningen och samverkan. De sju sydlänen har träffats regelbundet för att utveckla förmågan till samordning. Den gemensamma tjänsten som länsamordnare har utvecklats under året och på ett påtagligt sätt bidragit till ökat samarbete mellan länen. Exempel på specifika frågor som behandlats gemensamt av sydlänen är informationshantering, regional kriswebb, utbildnings- och övningsverksamhet, olje- och elberedskap, skogsbrandberedskap samt farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Detta arbete involverar även kommuner och regionala myndigheter och utgör ett stöd för arbetet på den lokala nivån.

Länsstyrelsen har under året utvecklat arbetsformerna för att beakta riskfrågor i översikts/detaljplanearbete och kommunikationsfrågor. Kontinuerlig dialog sker med kommunerna för att synliggöra och lyfta fram frågeställningar kopplat till risker i den kommunala planeringen.

Mål 4

Länsstyrelsen skall bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i länet. Särskilt fokus skall under året läggas på Regional utveckling, Landsbygdsutveckling, Social tillsyn, Kommunikationer och Hållbar samhällsplanering och boende. Samverkan skall ske med strategiska statliga myndigheter och andra viktiga aktörer i länet.

Åtterrapporering

Arbetet med jämställdhetsintegrering har under året bidragit till en utveckling av det utåtriktade arbetet på följande sätt:

Regional utveckling Arbetet med att förstärka jämställdhetsinsatserna i länet bedrivs genom erbjudande av utbildning samt genom att informera viktiga aktörer. Samarbete med länets regionala resurscentrum har förbättrats och i de projekt där Länsstyrelsen beviljar medel finns en representant i styrgruppen för att vara med att påverka att projektet leder till förbättring av jämställdheten.

Vid bedömning av de projekt, som beviljats stöd, ställs krav på att projekten beskriver hur det påverkar jämställdhet eller en motivering i de fall det i ansökan beskrivs att projektet inte har någon jämställdhetsaspekt. Det betyder att projekten som beviljas medel har blivit mer medvetna om att jämställdhet ska beaktas.

Länsstyrelsen har uppfattningen att könsfördelningen är ganska jämn bland länets arkitekter och planerare i kommunerna och att det finns en medvetenhet hos kommunerna att rekrytera i detta syfte. För att stärka kunskaperna både bland egen personal och för personal i kommunerna avseende planfrågor och samhällsplanering har, i samarbete med Blekinge län, ett seminarium om Jämställd samhällsplanering planerats, vilket kommer att genomföras den 18 januari 2007.

Social tillsyn Vid tillsyn av både enskild och kommunal verksamhet ingår att beakta könsfördelningen bland personalen och hos klienterna. Det har startats ett arbete med att ta fram ett frågeformulär för att, i samband med tillsyn, få en bättre uppfattning om kommunernas verksamheter är jäm-

ställdhetsintegrerade. Formuläret kommer att tas i bruk under år 2007.

Inom missbrukarvården bevakar Länsstyrelsen att både kvinnor och män som omfattas av vård får sina behov tillgodosedda. All statistik har ett krav att vara könsuppdelad.

I arbetet med djurskydd kan konstateras att Länsstyrelsen i beslutsprocessen beaktar kvinnors och mäns förutsättningar att följa de lagar och regler som finns för att hålla djurbesättningar. Detta har lett till att kunskaperna om de olika villkoren för kvinnor och män har förbättrats och att denna kunskap används vid beslut.

Hänsyn tas i större omfattning till ensamstående föräldrar vid beslut om spärrtider för körkort. Länsstyrelsen har vidare tagit fram ett underlag för analys av könsfördelning inom körkortsåterkallelser, men sammanställning och utvärdering har ännu inte slutförts.

Stöd till viktiga aktörer

Genom ett sydlänssamarbete har en utbildning inom jämställdhet erbjudits samtliga statliga och kommunala förvaltningar. Det har genomförts 2 basutbildningar med representanter från Kronofogdemyndigheten, Landstinget, Polismyndigheten, Tingsrätten och länsrätten. Det har även genomförts utbildning för chefer och nyckelpersoner på Försäkringskassan i länet.

Malmengruppen, som är ett nätverk med representanter för statliga myndigheter, träffas regelbundet för att utbyta erfarenheter och öka kunskapen inom jämställdhet och integration.

Mål 6

Prövning och tillsyn enligt miljöbalken och enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor skall samordnas.

Åtterrapporering

Länsstyrelserna i Kalmar, Kronobergs och Blekinge län har samverkansavtal om en gemensam handläggare för ärenden som omfattas av Sevesolagen.

All tillsyn enligt Sevesolagstiftningen har varit myndighetsgemensam mellan Länsstyrelsen och Arbetsmiljöverket. Tillsynsmyndigheter enligt miljöbalken, respektive

lagen om skydd mot olyckor, har bjudits in till varje tillsynstillfälle. Åtta inspektioner har skett under 2006.

Under året har det inte skett någon säkerhetsprövning av verksamheter som omfattas av Sevesolagens högre kravnivå och som ska prövas enligt 9 kap. Miljöbalken.

Mål 7

Länsstyrelserna skall tillsammans med andra aktörer verka för att samhället blir tillgängligare för alla.

Åtterrapporering***Fysisk planering och tillsyn enligt PBL***

Länsstyrelsen har ägnat särskild uppmärksamhet åt tillgänglighetsfrågorna i enlighet med de önskemål som framförts av Boverket för tillsyn av lagen om enkelt avhjälpna hinder. Länsstyrelsen har vid kommunbesök informerat om lagen samt inhämtat uppgifter om kommunens pågående arbete. Det visar sig att de flesta av länets 12 kommuner har gjort en inventering/kartläggning av platser och miljöer som kan vara aktuella. Några kommuner har kommit längre, upprättat åtgärdsprogram och avsatt ekonomiska resurser för åtgärder. De kommunala bostadsbolagen och kommunen som fastighetsägare har som regel kommit längre än de privata fastighetsägarna, då kommunerna av olika skäl, främst resursmässiga, varit olika aktiva med information till privata fastighetsägare. Hur mycket som hinner åtgärdas till 2010 är svårt att avgöra eftersom det kräver en mer offensiv insats från Länsstyrelsens sida med att göra besiktningar och stickprov på

alla de offentliga miljöer som enligt lagen skall vara åtgärdade till 2010. Några kommuner i länet ligger dock långt framme och har upprättat tillgänglighetsguider och är aktiva.

Vid *samråd* om kommunernas detaljplaner enligt PBL beaktas tillgänglighetsfrågor så långt det är möjligt med hänsyn till samrådsmaterialets beskaffenhet. Det kan gälla fysisk tillgänglighet till parker och grönområden. Tillgänglighet i husen sköts av kommunerna vid bygglovgivningen.

I arbetet med de *statliga bostadsstöden* får Länsstyrelsen tillgång till ritningar över planerade byggnationer och ombyggnader. Stöd till ombyggnader medges inte om inte tillgängligheten är uppfylld, t.ex. avseende bredd på dörrar till toaletter, att dessa har plats för rullstolar, är nåbara från plan där hiss inte finns.

Tillgänglighetsskapande insatser i förvaltandet av naturreservat, naturvårdsområden, kulturmiljöer, fornlämningar etc.

Under 2006 har extra satsningar på tillgänglighet för funktionshindrade skett. I Ottenby naturreservat har en spång som är anpassad för rullstol byggts över schäferiängarna. Inom reservatet fortsätter satsningarna på anordningar för funktionshindrade med bl.a. framtagande av taktila kartor över området. I Halltorps hage naturreservat har en handikappanpassad spång kring delar av området iordningställt. Även i andra välbesökta reservat har tillgängligheten förbättrats genom handikappanpassade toaletter, bord och bänkar.

Ansökningar om tillstånd till förändring av byggnadsminnen och kyrkor berör nästan alltid frågor om handikappanpassning och andra tillgänglighetsskapande åtgärder och Länsstyrelsens byggnads- och kyrkoantikvarier har därför under året medverkat i ett stort antal ärenden med tillhörande tillgänglighetsproblematik. Det är oftast fråga om svåra avvägningar mellan samhällets mål om bevarande av kulturmiljövärden och målen om ett tillgängligare samhälle, men erfarenheten visar att det oftast går att hitta lösningar, som tillgodoser båda dessa aspekter. I arbetet med kulturmiljöinformation, som Länsstyrelsen prioriterat under några år, arbetas med tillgänglighetsfrågor från en mera övergripande utgångspunkt. Hos Länsstyrelsen har övertygelsen vuxit sig stark att en i vid mening tillgänglig kunskap om länets kulturmiljövärden utgör den kanske viktigaste förutsättningen för ett bevarande och en god förvaltning av dessa värden. All informationsverksamhet skall därför ses som en del av arbetet för ett tillgängligare samhälle. Explicit vad det gäller den fysiska tillgängligheten till kulturmiljöer

har under året ett 10-tal lättlästa skyltar producerats eller planerats, ett utvecklingsarbete med taktila modeller inletts i bl.a. Ottenby, Kronobäck och Rosendal, samt bidrag lämnats till en tillgänglighetsanpassning av Eketorps fornborg på Öland.

Tillståndsprovning enligt socialtjänstlagen

Länsstyrelsen har i sin tillsyn att bevaka huruvida kommunerna lever upp till FN:s standardregler för funktionshindrade och de nationella målen för handikappolitiken.

De nationella målen nedan formuleras i en nationell handlingsplan *Från patient till medborgare*

- En samhällsgemenskap med mångfald som grund
- Ett samhälle utformat på så sätt att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet
- Jämlikhet i levnadsvillkor för flickor, pojkar, kvinnor och män med funktionshinder

Prioriterade arbetsområden de närmaste åren skall vara

- Att se till att handikapperspektivet genomsyrar alla samhällssektorer
- Att skapa ett tillgängligt samhälle
- Att förbättra bemötandet.

I Kalmar, Borgholm, Mörbylånga och Mönsterås kommuner har på uppdrag av kommunfullmäktige upprättats handlingsplaner för förverkligande av FN:s standardregler och de nationella målen för handikappolitiken. Länsstyrelsen har tagit del av dessa och påtalat vikten av att kommunerna har rutiner för uppföljning av beslutade åtgärder.

Mål 8

Länsstyrelserna skall verka för att andelen förnybar energi ökar och bidra med insatser för att uppnå det nationella planeringsmålet för vindkraft samt främja energihushållning. (prop. 2001/02:143, bet. 2001/02:NU17, rskr. 2001/02:317).

Åtterrapporering

Länsstyrelsen vill först hänvisa till uppdrag 29 regleringsbrevet för 2006 om redovisning av vilka insatser som gjorts för att understödja att kommunerna samverkar i planeringen för att främja utbyggnaden av vindkraft. Länsstyrelsen redovisade uppdraget till Boverket den 30 november 2006.

Främja energihushållning

Länsstyrelsens arbete med att främja energihushållning allmänt har under året koncentrerats på två delområden.

1. Det ena omfattar utbyggnaden av förnybara energikällor såsom vindkraft. Detta redovisas mer nedan.
2. Det andra omfattar arbetet i anslutning till bidragsgivningen för konvertering till förnybara energikällor, t.ex. direktverkande el och oljeuppvärmningssystem. I detta avseende har Länsstyrelsen också genom rådgivning och information samt osedvanligt snabba handläggningstider medverkat till att ett mycket stort antal fastigheter i länet (ungefär 2 200 ärenden) bytt ut sina äldre energislukande uppvärmningssystem mot nyare och energisnålare system.

Planeringsmål för vindkraft och förnybar energi

Länsstyrelsen har under året tagit fram ”Planeringsunderlag för storskalig vindkraftsetablering på land, Kalmar län”, rapport 2006-06-28 i enlighet med särskilt regeringsuppdrag. Rapporten har redovisats vid möte med kommunerna med rådet att arbeta vidare på de ”presumtiva områ-

den” som visas där, precisera möjliga lokaliseringsområden med hänsyn till ytterligare motstående intressen samt efter hand inarbeta dessa i översiktsplanearbetet. Rapporten visar att det finns ca 50 000 hektar möjliga områden och inom endast 10 % av dessa, dvs. 5 000 hektar, kan produceras vindkraft motsvarande 2,88 TWh/år, nästan en tredjedel av hela det nationella målet om 10 TWh fram till 2015.

Länsstyrelsen har under året också slutredovisat regeringsuppdraget om planeringsunderlag för utbyggnad av stora vindkraftsanläggningar till havs benämnt ”Sydhavsvind”, rapport 2006-06-19 vilket genomförts i samarbete mellan de fem syd-länen Kalmar, Blekinge, Skåne, Halland och Västra Götaland.

I enlighet med vad som redovisas i den energipolitiska propositionen (2005/06:143) har Länsstyrelsen också framhållit att det fr.o.m. 2007 kommer att finnas ett statligt stöd som kommunerna kan söka för just planering av vindkraft och att mellankommunala samverkansformer därvid kommer att särskilt beaktas.

Några inlandskommuner, som inte tidigare bedömt sig ha förutsättningar för större vindkraftsanläggningar, har nu redan påbörjat förfinade vindkarteringar.

De pågående stora offshore-projekten Utgrunden II, Trolleboda och Kårehamn röner uppmärksamhet, såväl nationellt som internationellt för utveckling och forskning kring vindkraftens etablering och miljöpåverkan. Länsstyrelsen, Regionförbundet, Högskolan i Kalmar liksom berörda kommuner har haft en samsyn beträffande att skapa ett nationellt vindkraftscentrum

invid Kalmarsund. Sammantaget bidrar detta till att skapa ett positivt klimat för att på olika sätt utveckla vindkraften ytterligare som näring i länet – *vindbruk*. Därvid betonas att kommunerna har en viktig roll att genom förebyggande fysisk planering hjälpa till att få vindkraften på ”rätt plats” och att dessa diskussioner måste ske på mellankommunala arenor.

Länsstyrelsen har tagit initiativ till en översyn av vindkraftspolicyn för lokalisering av vindkraft på Öland. Policyn som Länsstyrelsen tog fram 1993-94 har nu i huvudsak visat sig föråldrad i och med att vindkraften idag har andra storleksdimensioner och därmed annan påverkan på det öländska landskapet. Arbetet bedrivs i samarbete mellan Länsstyrelsen, Regionförbundet i Kalmar län samt Mörbylånga och Borgholms kommuner. Under året har hittills hållits sex möten. Höstens arbete har i huvudsak koncentrerats på att finna lämpliga digitala modeller för att med tredimensionell visualiseringsteknik få fram ett användbart GIS-verktyg för att bedöma en tänkt vindkraftsparks och andra större landskapspåverkande byggnadsverks påverkan på miljön och landskapet. En anbudsförfrågan med inköp av sådan modell har gått ut och nio företag har lämnat in anbud. Diskussioner i projektgruppen pågår också om flygburen laserskanning kan användas eftersom man då kan få en detaljerad modell av markytan med större precision än lantmäteriets terrängdatabas. Denna studie för Öland kan därför inte bli klar förrän under 2007. Ansökan om särskilt ekonomiskt stöd till detta utvecklingsarbete har inlämnats till Boverket.

Arbetet med att utse nya områden av riksintresse för vindkraft i enlighet med uppdrag från energimyndigheten har påbörjats och kommer att redovisas under vintern 2007.

Länsstyrelsen har medverkat vid ett flertal nationella, regionala och lokala konferenser om vindkraft, med föredrag om länsstyrelsens roll och planeringsunderlag, råd till kommuner och enskilda som står i begrepp att satsa på vindkraftsutbyggnad. En hel del av detta arbete sker i samarbete med Regionförbundet i Kalmar län.

Det pågår således ett aktivt arbete i länet och inte minst med Länsstyrelsen som initiativtagare för att främja vindkraftens utbyggnad. Detta är också i linje med länets regionala mål i frågor om miljömålen, energiomställningen och en hållbar utveckling med närproducerad och förnyelsebar energi. Tillsynsvägledningen och rådgivningen har förstärkts och Länsstyrelsen utvecklar också sitt samarbete med Högskolan i Kalmar, med bl.a. tekniska modeller i GIS och erfarenheter från forskningsstudier.

Insatser för organisering och kompetensuppbyggnad

Länsstyrelsen har under året rekryterat extra personal för att handlägga konverteringsärendena. Genom detta har den ordinarie personalen i större utsträckning kunnat ta del av det utbud av kurser och kompetensutveckling som finns inom området energiomställning. Rekrytering pågår av handläggare bl.a. för att öka tillsynen av konverteringsärendena. Genom det aktiva arbetet på vindkraften sker en kontinuerlig kompetensuppbyggnad inom området.

Ovanstående bör också ses i sitt sammanhang med det som rapporteras under Verksamhetsgren: Energiomställning, mål 1 vilket handlar om att verka för en godushållning med energi och väsentliga insatser ska redovisas.

Verksamhetsgren Regional utveckling

Tabell 1.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Regional utveckling

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2006).

Kostnader och årsarbetskrafter för VG Regional utveckling	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (exkl. OH)	6 211	4,3
<i>varav</i> Tillväxtprogram m.m. (301, 309)	14	0,0
<i>varav</i> Företagsstöd (302)	0	0,0
<i>varav</i> Regional projektverksamhet (303)	4 941	3,5
<i>varav</i> Uppföljning och utvärdering av regionala stöd (305)	17	0,1
<i>varav</i> Gränsregionalt samarbete (306)	0	0,0
<i>varav</i> Konkurrensfrågor (307)	7	0,0
<i>varav</i> Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden (604)	1 232	0,8
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	1 848	0,8
Totala kostnader VG Regional utveckling (30 samt 604, exkl 300, 304) (inkl. OH)	8 059	5,1

Kommentar: Ungefär hälften av kostnaden inom Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden består av ersättning vid pensionsöverenskommelse.

Tabell 1.2.1 – Åtgärder inom regional utvecklingspolitik

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande (tkr)	2006	2005	2006		
			Kvinnor	Män	Juridiska personer
1. Regionalt investeringsstöd	0	0	0	0	0
2. Regionalt bidrag till företagsutveckling (exkl. stöd till kommersiell service)	0	0	0	0	0
<i>varav</i> Regionalt bidrag till företagsutveckling (exkl. konsultcheckar)	0	0	0	0	0
<i>varav</i> konsultcheckar	0	0	0	0	0
3. Stöd till kommersiell service	0	0	0	0	0
4. Sysselsättningsbidrag	0	0	0	0	0
5. Såddefinansiering	0	0	0	0	0
6. Regional projektverksamhet	5 544	4 763	0	0	0
7. Uppföljning och utvärdering	52	225	0	0	0
Totalt	5 596	4 988	0	0	0
8. Företagsstöd 2006 mot bemyndigande (ändamål 1-5 ovan) som avser medfinansiera EG:s strukturfonds- program (tkr)	0		0	0	0
9. Regional projektverksamhet 2006 mot bemyndigande som medfinansierar EG:s strukturfondsprogram (tkr)	20	1 391	0	0	0
10. Beslut år 2006 mot bemyndigande som avser medfinansiering av regionala tillväxtprogram (tkr) exklusive ändamål 7	0	0	0	0	0
<i>varav</i> medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram	0		0	0	0

Redovisade belopp under ändamålen 1-6 skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram (se 20 § Anslagsförordningen (1996:1189))

Beslut mot ändamål 7 Uppföljning och utvärdering görs mot anslag.

Tabell 1.2.2 - Åtgärder inom regional utvecklingspolitik

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2006	2005
Företagsstöd	0	0
Regional projektverksamhet	15	870
Totalt	15	870

Mål 1b

I län med samverkansorgan eller regionala självstyrelseorgan skall länsstyrelsen medverka till en samordning av det regionala utvecklingsarbetet som bidrar till en hållbar regional utveckling genom effektiv samverkan och en lokal och regional förankring. Kvinnor och män skall ha samma inflytande över det regionala utvecklingsarbetet och dess insatser samt få del av dem på lika villkor.

Åtterrapporing

Huvudansvaret för arbetet med det regionala utvecklingsarbetet vilar på Regionförbundet i Kalmar län. Länsstyrelsen ingår i det regionala partnerskapet, som utgör kärnan i arbetet med både det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) samt det regionala tillväxtprogrammet (RTP) och som har en stor roll i processen för genomförandet samt en påverkande och granskande funktion. Partnerskapets sammansättning speglar de olika grupperingar som aktivt arbetar med hållbar tillväxt i länet. En viktig uppgift för partnerskapet är att definiera framtida hållbara tillväxtförutsättningar utifrån ett näringslivsperspektiv och i programmet prioritera de insatser som bäst bidrar till att uppfylla dessa tillväxtförutsättningar oavsett administrativ tillhörighet.

Partnerskapet för RUP- och RTP-arbetet består av Svenskt Näringsliv, ALMI, Företagarna, LRF, Sydsvenska Industri- o Handelskammaren, Länsstyrelsen, Länsarbetsnämnden, Högskolan samt LO.

Länsstyrelsen har, i likhet med tidigare år, under 2006 samlat statliga myndigheter, i det s.k. chefskollegiet för att informera och diskutera de statliga myndigheternas medverkan i det regionala utvecklingsarbetet.

Detta skedde mot bakgrund av Länsstyrelsens ansvar att samordna de statliga myndigheternas insatser i det regionala utvecklingsarbetet och behovet av att öka kontakten mellan de olika ingående statliga organisationerna och involvera dem i det regionala utvecklingsarbetet. I chefskollegiet ingår även Regionförbundet i Kalmar län. Chefskollegiet träffas två till tre gånger per år. Även om kunskapen om Länsstyrelsens samordningsroll successivt har ökat hos statliga myndigheter på regional nivå, försvåras rollen av den splittrade geografiska indelningen som de statliga myndigheterna uppvisar. Det är endast länsarbetsnämnden och polismyndigheten som har länet som bas för sin organisation. Förutsättningarna för en effektiv samordning av nationella myndigheter genom Länsstyrelsen är däremot sämre. Samordning försvåras av att kunskapen om Länsstyrelsens samordningsroll är låg hos de nationella sektorsmyndigheterna samt på grund av ett bristande informationsutbyte mellan nationella myndigheter och Länsstyrelsen. Informationen från berörda nationella myndigheter (NUTEK, VINNOVA, Konsumentverket m.fl.) om nationella program och initiativ skickas i de flesta fall direkt och enbart till det organ

som i länet har huvudansvaret för framtagandet av tillväxtprogram. Länsstyrelsen har därför svårigheter att på ett tillfredsställande fullgöra uppgiften.

Länsstyrelsen har under året tagit initiativ till ett projekt benämnt ”Statlig samordning”. Projektet inleds med att Länsstyrelsen genomför en inventering av behovet av statlig samordning och samverkan, och därefter presentera potentiella åtgärder för att fylla dessa behov, som ett led i Länsstyrelsens arbete att utgöra en mer aktiv part som samordnare för statlig verksamhet i länet. Redan i inledningsskedet av projektet, under senhösten 2006, förs under Länsstyrelsens ledning konkreta diskussioner kring lokal- och kundsamverkan mellan Skattemyndigheten, Arbetsförmedlingen, Polisen och Försäkringskassan. Projektet kommer att fortsätta under 2007.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har under 2006 samarbetat inom regional näringspolitik. Länsstyrelsen har deltagit i ett flertal arbetsgrupper med koppling till tillväxtarbetet bl.a. inom områdena regional näringspolitik, landsbygdsutveckling, miljö, jämställdhet, integration och kultur. Detta har lett till informationsåterföring och återkoppling av erfarenheter och kunskaper mellan de två organisationerna.

Arbetsmetoden för framtagandet av RUP är processororienterad där partnerskapet har utarbetat en ram från vilken arbetet utgår men där innehållet kommer att utvecklas under processens gång. Det primära i processen är dialogen, såväl med den politiska strukturen som med aktörer, organisationer och individer med intresse och betydelse för det regionala utvecklingsarbetet. Totalt var under processen ca 2 400 personer engagerade i diskussioner m.m.

Syftet med den kraftfulla satsningen på processen är att skapa en enighet om vilka prioriteringar och vägval som är viktiga att göra för att uppnå en hållbar tillväxt i regionen. Arbetet med regional utveckling är ett lagarbete där många aktörer med olika ansvarsområden ingår, t.ex. inom kultur, näringsliv, miljö och lärande.

Genom samverkan skapas en helhet i det operativa utvecklingsarbetet som även ger upphov till mervärden. RUP:en är till sin karaktär både en process och en produkt, men allra mest ett arbets- eller handlings-sätt som befinner sig under ständig utveckling. RUPEN IV är i det avseendet en spegling av läget i regionen vintern 2005/06. Länsstyrelsen följer tillsammans med Regionförbundet arbetet med RUP och för en aktiv dialog med övriga parter i partnerskapet.

Det regionala tillväxtprogrammet som gäller för perioden 2004-2007 har likhet med det regionala utvecklingsprogrammet tagits fram i ett partnerskap i Kalmar län bestående av samma aktörer som gäller för det regionala utvecklingsprogrammet. Det regionala partnerskapet följer det fortsatta arbetet med implementeringen och genomförandet av det regionala tillväxtprogrammet.

Vid 2-3 möten om året redovisas och följs partnernas åtaganden i form av ekonomiska och personella resurser upp. Partnerskapet har också att revidera och uppdatera åtgärdslistan för handlingsprogrammen. Hållbarhetsgruppen för det regionala tillväxtprogrammet, i vilken Länsstyrelsen ingår, skall följa att programmet genomförs i den anda av hållbar utveckling som det är skapat i. Gruppen har att i dialog med partnerskapet föreslå åtgärder och förändringar för att tillse att hållbarhetsmålen kan uppfyllas.

Arbetet med att förstärka jämställdhetsinsatserna i länet bedrivs till största delen i projektform. Vid bedömning av de projekt, som beviljats stöd, har stor vikt lagts vid att jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i projektens genomförande. Länsstyrelsen har också genom den jämställdhetssakkunnige aktivt deltagit vid samråd i ansökningsprocessen från kvinnliga resurscentra i länet. Jämställdhetssakkunnige deltar även tillsammans med Regionförbundet i bedömningen av ansökningar om stöd från EUs strukturfonder Mål 2 Södra Sverige

Arbetet med att ta fram ett Landsbygdsprogram i Kalmar län har genomförts med Länsstyrelsen som processledare. I processen fungerar det regionala partnerskapet (samma partnerskap som för det regionala utvecklingsprogrammet och det regionala tillväxtprogrammet kompletterat med Hus-hållningssällskapet och Skogsstyrelsen) som forum för beslut om inriktning och innehåll. I skrivandet av det regionala landsbygdsprogrammet deltog från Länsstyrelsen flera olika sakområden eftersom det är viktigt att hållbarhetssäkra programmet utifrån bl.a. miljömål och jämställdhet förutom regionala utvecklingsfrågor.

Den 29 augusti 2006 hölls en informations- och idédag i Kalmar avseende Landsbygdsprogrammet 2007-2013. Mötet samlade 100 deltagare och ett stort antal organisationer verksamma på landsbygden fanns representerade. Mötet organiserades i grupper som diskuterade aktiviteter och prioriteringar inom de olika axlarna. I varje grupp antecknade en sekreterare huvuddragen i gruppens diskussioner och ställningstaganden. Resultatet från gruppdiskussionerna har använts som underlag till genomförandestrategin i Kalmar län.

Länsstyrelsen har under 2006 deltagit i en referensgrupp för ett regeringsuppdrag som Naturvårdsverket och NUTEK har haft för att i samråd stärka och utveckla det regionala hållbarhetsarbetet. Uppdraget har utförts i samarbete med andra berörda myndigheter och med några utvalda pilotlän och regioner. Referensgruppens två deltagande länsstyrelser från Gävleborg och Kalmar samordnade länsstyrelsernas insatser i arbetet. Redovisningen lämnades till regeringen (Näringsdepartementet) i december 2006.

I uppdraget ingick bl.a.:

- att genomföra en regional utbildningsinsats riktad till länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan
- att utveckla förslag om hur åtgärder för att nå miljökvalitetsmålen konkret kan

samordnas med regionala tillväxt- och utvecklingsinsatser

- att medverka till att det tvärssektoriella samarbetet mellan länsstyrelser och regionala självstyrelseorgan respektive samverkansorgan stärks och utvecklas.

Det finns en utpräglad samsyn i länet om de övergripande målen för hållbar regional utveckling mellan kommunerna, Länsstyrelsen och Regionförbundet. Fokusområden är infrastrukturfrågor och funktionell regionförstoring, kulturarvet och besöksnäringens roll som regionala tillväxtfaktorer, ett konkurrenskraftigt näringsliv baserat på småländsk och öländsk företagsamhet, satsning på utveckling och forskning genom höjd kunskap och kompetens i hela länet samt, inte minst, en miljö i balans. Samtliga områden genomsyrar de kommunala översiktsplanerna som tagits fram och aktualiserats under de senaste tre-fyra åren. I dessa frågor samarbetar kommunerna med Regionförbundet och Länsstyrelsen. Exempel på konkreta projekt som syns i de fysiska planerna är utbyggnad av väg E 22 genom hela länet och dess fortsättning söderut till Karlskrona samt en upprustning och på sikt utbyggnad av järnvägsnätet i länet. Anläggningar för besöksnäringen och nya verksamhetsområden i kommunerna syns också i översiktsplanerna. Inom energiområdet finns gemensamma mål om en fossilbränslefri region och satsning på förnyelsebara bränslen, t.ex. vindkraft. Det finns en gemensam strategi att profilera regionen som norra Europas vindkraftscentrum.

Länsstyrelsen bedömer således att det finns en ömsesidighet mellan de kommunala översiktsplanerna och den regionala utvecklingsplanen, RUPEN IV, och att denna samverkan sker på olika arenor och i olika samverkansformer inom länet.

I samband med skrivandet av det regionala strukturfondsprogrammet för Mål 2, Småland och öarna användes bland annat RUPEN IV som underlag för Kalmar läns del. Länsstyrelsen gjorde utöver det en

miljöbedömning av innehållet. En miljökonsekvensbeskrivning av det regionala strukturfondsprogrammet Småland och

öarna hade arbetats fram av en konsult. Även detta innehåll granskades av Länsstyrelsen.

Mål 5

Länsstyrelsernas arbete med jordbruks- och fiskeåtgärder skall bidra till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken. Länsstyrelsen skall också arbeta för att uppnå de mål som slagits fast i miljö- och landsbygdsprogrammet samt för jordbruks- och fiskeåtgärder i strukturprogrammen för fiskerisektorn.

Åtterrapporering

Under första halvåret 2006 har trycket varit stort på investerings- och projektstöden inom LBU-programmet. I slutet av 2005 fick Länsstyrelsen i Kalmar en utökad budget av investerings- och projektstöden när Jordbruksverket gjorde en nationell omfördelning av medel. Eftersom medel hade saknats till projektstöden under större delen av 2005 och ett flertal projekt väntade på en eventuell omfördelning blev resultatet en hög belastning på handläggningen av ärenden. Därtill kom ytterligare nya ansökningar in under hela våren 2006 vilket kan anses vara ett uttryck för stor entreprenörsanda och kreativitet i länet. Ett exempel på kreativitet är *Våga Bygg*-kampanjen, med bl.a. KLS Livsmedel och Kalmar Lantmän som initiativtagare, som syftar till att öka animalieproduktionen vilket i sin tur ökar antalet ansökningar om investeringsstöd och förprovning enligt djurskyddslagen.

Verksamheterna inom de olika projekten som har beviljats medel har ett stort spektrum, dock med en betoning på besöksnäring och förädlingsverksamhet. De kompetensutvecklingsinsatser, som har genomförts inom LBU-programmets insatsområde II (K2), har resulterat i ett ökat antal projektstödsansökningar under året. Ett större antal ansökningar berör även infrastruktur-satsningar på landsbygden i form av stöd till lantmäteriförättningar. Länsstyrelsen har fortsatt satsningen på utvecklingsprojekt även under 2006, vilka syftar till att uppnå målen i den

regionala utvecklingspolitiken. Ett område, som ingår i denna satsning är att introducera nya produktionsgrenar framförallt inom växtområdet baserat på de speciella odlingsbetingelser som finns i Kalmar län och då främst på Öland. Länsstyrelsen samarbetar i detta fall med Sveriges Lantbruksuniversitetets (SLU) försöksstation i Torslunda, Mörbylånga kommun. På försöksstationen finns ett utvecklingskök för vegetabilier som fungerar som resurs när det gäller förädling av produkter från såväl SLU:s egna försöksodlingar som externa förädlare.

Under 2006 har Länsstyrelsen genomfört kurser tillsammans med SLU i det utvecklingsköket som finns på Torslunda försöksstation. Den tidigare satsningen på utvecklingsköket, då en person varit anställd av Länsstyrelsen för att utveckla och marknadsföra kökets verksamhet, har resulterat i att SLU anställt en person för att fortsätta detta arbete. Samarbetet med Torslunda har bedrivits genom direktupphandling av efterfrågade kurser. Kurserna har finansierats av LBU-programmets kompetensutvecklingsinsats, K2. Information om nya grödor och förädling har även inhämtats genom studieresor och kontakter såväl inom Sverige som i övriga Europa. Kurser har även genomförts inom en mängd andra områden. Ett nytt ämnesområde som satsats på under 2006 har varit bioenergi. Det kommer att behövas mer kompetensutvecklingsinsatser inom detta område under de kommande åren.

Under 2006 har Länsstyrelsen genomfört en förstudie gällande ett "Regionalt resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling". Förstudien har omfattat Östergötlands, Jönköpings, Gotlands, Kalmar och Blekinge län. Den har genomförts med hjälp av intervjuer (länsstyrelser, LRF, HS) och enkäter (företagare). Resultaten av intervjuerna och enkäten har sammanställts under hösten och resultatet kommer i en mindre rapport under början av 2007. Alla är överens om att kompetensutvecklingen för de mindre företagen måste samordnas bättre under kommande programperiod.

Länsstyrelsen har under 2006 genomfört en utvärdering av projektstöd och K2 i Kalmar län. Utvärderingen visar att de som deltagit i verksamheten tycker att den varit värdefull och givande. Utvärdering ligger till grund för den planering som görs inför kommande programperiod

Länsstyrelsen arbetar för att uppnå de mål som tagits fram för fiskeåtgärder i strukturprogrammet för fiskerisektorn. Länets yrkesfiske befinner sig i en djup svacka där huvudorsaken beror på sviktande tillgång på fisk. Detta medför att investeringsviljan är låg och Länsstyrelsen arbetar här främst med projekt inom förädling och saluförande, kollektiva åtgärder och avsättningsfrämjande åtgärder. Målet för det småskaliga kustfisket är att genom kollektiva åtgärder skapa ett ekologiskt hållbart och ekonomiskt bärkraftigt fiske, där ökad förädling och nya avsättningsmöjligheter kan höja värdet på fångsten. Målet inom insatsområdet avsättningsfrämjande åtgärder är att öka konsumtionen av såväl färsk fisk som förädlade produkter samt förbättra näringens avsättningsmöjligheter.

Under det gångna året har Länsstyrelsen tillsammans med fiskarekåren varit involverad i Ölands skördefest. Här har flera arrangemang genomförts ute i hamnarna för att framhäva det öländska fisket och öka avsättningsmöjligheterna för dess produkter.

Länsstyrelsen har under 2003-2006 initierat och varit med i styrgruppen för ett större EU-projekt i samarbete med Sveriges Ostkustfiskares Centralförbund och Näringslivsservice på Högskolan i Kalmar. Projektets övergripande syfte har varit att ta fram åtgärder för att öka lönsamheten inom fiskerinäringen, ta fram logistiska lösningar samt att undersöka marknaden i syfte att minska antalet mellanhänder.

Arbetet med projektstöden inom LBU-programmet bedöms som framgångsrikt och de mål för Kalmar län, som fastställts i det nationella miljö- och landsbygdsprogrammet, bedöms ha uppnåtts under år 2006. Vid handläggningen av projektstöden inom LBU-programmet har Länsstyrelsen vid behov haft överläggningar med Regionförbundets handläggare, dels för att utbyta information om pågående ärenden, dels för att undvika att projekt dubbelfinansieras. I en del fall, där LBU-medel inte fullt ut har kunnats användas för att stödja ett projekt, har en delad finansiering kunnat uppnås genom Regionförbundets företagsstöd. Samarbete kring LBU-programmet sker även med andra aktörer inom länet som t.ex. LRF, Hushållningssällskapet, Högskolan i Kalmar, länets kommuner och lokala utvecklingsgrupper.

Inför skrivandet av ett nytt länsprogram inom K2 (kompetensutveckling) genomfördes ett samråd med representanter från ovan nämnda organisationer samt Regionförbundet och SLU. Även representanter från LBU-programmets målgrupp var inbjudna.

I förekommande fall sker även samarbete mellan de olika stöden inom insatsområde I och II såsom KULM och investeringsstöd.

Länsstyrelsen får också information från Mål 3, insatsområde 4, om ankommande ansökningar. Länsstyrelsen deltar vid behov på referensgruppens möten.

Verksamhetsgren Miljömålsarbete

Tabell 1.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren miljömålsarbete

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2006.

Årsarbetskrafter och kostnader i enlighet med uppdrag 20 (tillförda medel 2002, 2004 och 2006) skall ingå i kolumn B och C.

Kostnader för VG Miljömålsarbete	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
A	B	C
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (exkl. OH)	35 571	36,3
varav Övergripande miljömålsarbete och miljöövervakning (501, 502)	2 339	4,3
varav Skydd av områden och arter (511)	11 400	18,1
varav Förvaltning och skydd... (512)	17 107	9,3
varav Vattenskyddsområden (513)	23	0,0
varav Övriga ärenden...(519)	4	0,0
varav Efterbehandling av förorenade områden (577)	3 235	2,6
varav Kalkning (58)	1 258	1,6
varav Miljöarbete inom rennärning (611, 614, 619)	0	0,0
varav Miljöarbete inom fiske (621, 629)	205	0,3
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	10 583	6,4
Totala kostnader VG Miljömålsarbete (inkl. OH)	46 155	42,7

Kommentar: Kostnadsökningen för verksamhetsgrenen återfinns inom Skydd av områden och arter samt Förvaltning och skötsel av skyddade områden och avser en ökning av verksamhet finansierad av Naturvårdsverket.

Tabell 1.3.1 - Länsfakta inom miljöområdet

Länsfakta inom fiskeområdet	2006-12-31	2005-12-31	2004-12-31
Antal fiskevårdsområden	97	97	97
Antal yrkesfiskelicenser	136	150	147
Antal fartygstillstånd	129	142	143
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	26	6	22

Kommentar: Det minskade antalet licensierade fiskare och därmed fartygstillstånd följer den för hela landet negativa trenden. Orsakerna är många, men hög medelålder inom fiskarekåren och sviktande fiskbestånd är de viktigaste orsakerna. Nyrekryteringen till yrket är mycket liten då det är allt svårare att få lönsamhet i företagen. Den senaste större nyrekryteringen skedde i samband med de rika torskåren på 1980-talet och med minskande bestånd av torsk i Östersjön så blir följderna en snabbt minskande yrkeskår. Även antalet fiskare i våra skärgårdar minskar vilket har sin förklaring i att det där är svårt med nyetablering, eftersom detta fiske i första hand utgår från den egna fastighetens fiskerätt.

Tabell 1.3.2 - Länsfakta inom miljöområdet

Länsfakta kulturmiljö	2006-12-31	2005-12-31	2004-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	30 000	30 000	30 000
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	131	131	127
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	152	152	152
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	99	99	99
<i>yta (ha)</i>	137 291	137 291	137 291
Kulturresevat, <i>antal</i>	0	0	0
<i>yta (ha)</i>	0	0	0
Andel av länets kommuner som har kulturmiljö- program (%)	75,0%	75,0%	75,0%

Tabell 1.3.3 - Länsfakta inom miljöområdet

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2006	2005	2004
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	13 565	11 759	9 522

Kommentar: Ökningen av bidragsutbetalningen mellan 2005 och 2006 återfinns inom byggnadsvård.

Mål 1

Länsstyrelserna skall verka för att nå de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken. Härvid skall länsstyrelserna särskilt verka för

- att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar,
- att arbetet med skydd av värdefulla områden och hotade arter prioriteras,
- att genomföra den nationella strategin för formellt skydd av skog,
- att arbetet med skydd och skötsel av naturområden och hotade arter bedrivs så att biologisk mångfald bevaras och friluftslivet främjas och att fragmentering av naturmiljön motverkas,
- att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, friluftsliv och naturturism samordnas med arbetet för en hållbar regional utveckling och med arbetet för energiomställning.

Pådrivande och förebyggande arbete

Miljömålsarbete

(Se s. 53 under Mål 2, Regionalt miljömålsarbete)

Informationsspridning

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att sprida information till andra myndigheter, organisationer, markägare och allmänhet. Detta sker t.ex. via broschyrer, böcker och Länsstyrelsens hemsida. Länsstyrelsen tar regelbundet fram temabroschyrer om

natur- och kulturmiljö i länet som riktar sig mot en bred avnämargrupp. Natur- och Miljövårdsnytt är två digitala informationsblad som utkommer två gånger per år. De redovisar på ett lättillgängligt sätt vad som gjorts och vad som planeras inom respektive område. (Se även s. 51 under Särskilda redovisningar, Insatser för att utveckla arbetsformer i naturvården..., Lokala naturvårdsprojekt)

Andra informationsinsatser är möten med markägare, ideella föreningar, företrädare för näringsliv, myndigheter och kommuner m.fl. i olika sammanhang. Stora insatser har gjorts inom reservatsförvaltningen och inom kulturmiljöverksamheten, främst genom produktion av informationstavlor.

Hemsidan utvecklas ständigt och är en viktig och lättillgänglig kanal för information om länets natur och kultur samt om det regionala miljömålsarbetet.

Länsstyrelsen deltar i många externa grupper med syftet att verka för att de nationella miljömålen får genomslag i länet och att samordning sker mellan statliga verksamheter. Några exempel på sådana grupper är Världsarvsrådet, projekten Öländsk kalksten och Linné på Öland, Samverkansgrupp med LRF Öland, Hållbar Utveckling i Kalmar Län (Länsstyrelsen, Landstinget och Regionförbundet) m.fl. I Jordbruksgruppen inbjuds externa deltagare som LRF, Hushållningssällskapet och Regionförbundet för att diskutera och byta erfarenheter när det gäller bl.a. jordbrukets miljöpåverkan. Inom samarbetsprojektet Miljösamverkan sydost, med bl.a. Länsstyrelsen och Regionförbundet, lämnas regelbunden information till kommunerna om det som pågår inom miljömålsarbetet.

Landsbygdspolitik och miljömål

(Se även s. 49 under rubriken Särskilda redovisningar, Väsentliga insatser....)

Miljö- och landsbygdsprogrammet innehåller olika åtgärder som syftar till att nå miljömålsuppfyllelsen för ett flertal miljö-

mål. Miljöstödsprogrammets ersättningar samt projektstöden för våtmarker och restaurering av slätterängar och betesmarker har direkta effekter genom att det är ersättningar för utförda åtgärder.

Inom KULM (kompetensutveckling av lantbrukare inom miljöområdet) sker ständigt ett pådrivande och förebyggande arbete genom enskild rådgivning, kurser, studieresor m.m., i syfte att öka lantbrukarnas kunskap om och inspiration till miljöförbättrande åtgärder.

Rådgivning och övriga aktiviteter inom KULM genomförs i samarbete med, och delvis av, fristående aktörer och organisationer inom lantbruksnäringen.

Under hösten har länets genomförandestrategi för det nya landsbygdsprogrammet 2007-2013 arbetats fram i ett brett partnerskap. Arbetet har varit resurskrävande och har tagits fram under stark tidspress. I skrivandet av det regionala landsbygdsprogrammet deltog företrädare för flera sakområden vid Länsstyrelsen eftersom det är viktigt att hållbarhetssäkra programmet utifrån bl.a. miljömål och jämställdhet förutom regionala utvecklingsfrågor för t.ex. jordbrukets utveckling och diversifiering.

Kulturpolitik och miljömål

Många kulturmiljövården inom respektive miljö kvalitetsmål är beroende av aktivt brukande, hävd och olika former av vårdinsatser. Ur det här perspektivet är utformningen av landsbygdspolitiken en viktig bidragande faktor för att nå miljö kvalitetsmålen. En levande landsbygd med mycket människor som bebor och brukar kulturmiljön gynnar också kulturmiljövårdena inom de flesta mål. Kulturmiljösektorns medverkan i aktiviteterna inom KULM är därför en strategiskt viktig del av arbetet för att gynna kulturmiljöaspekterna inom miljömålsarbetet. Överhuvudtaget erbjuder det tvärspektoriella arbetet vissa möjligheter att implementera kulturmiljöperspektiv inom ett flertal politikområden som har med inte minst samhällsplanering och

byggande att göra. Härutöver ger tillämpningen av kulturmiljövårdens egna styrmedel, kulturminneslagen och bidragsmedel till vård och information, vissa möjligheter att verka för kulturmiljömålets uppfyllande. Ojämligheten i resurstilldelningen till miljömålsarbetet innebär dock att kulturmiljöperspektiven ofta hamnar i skymundan och att möjligheterna att uppnå de specifika kulturmiljömålen i miljömålsarbetet påverkas negativt.

Transportpolitik och miljömål

Länsstyrelsens viktigaste insatser inom ramen för transportpolitiken och miljömålen är att delta i samråd om infrastruktursatsningar i länet och vid projektering och genomförande se till att dessa uppfyller flera miljömål. Även detta år har Länsstyrelsen starkt betonat vikten av att väg E22 och järnvägsnätet i länet uppgraderas till rimlig standard och särskilt med hänsyn till den tillväxt som nu råder i länet. I övrigt har fokus legat på att;

- delta i upprustnings- och utvecklingsprojekt för länets järnvägar, t.ex. samråd om Kust till Kustbanan, särskilt delen Emmaboda – Karlskrona samt Tjust-, respektive Stångådalsbanorna. Målet är att stärka järnvägens konkurrenskraft i länet samtidigt som lokala miljöintressen tas till vara
- samråda om infrastruktur skall ske i tidiga skeden så att intrång i känsliga natur- och kulturmiljöer kan undvikas, förebygga andra miljöproblem samt tidigt planera skydds- och ev. kompensationsåtgärder
- höja kvaliteten i underlagen för miljökonsekvensbeskrivningar. Särskilda kompetensutvecklingsdagar har anordnats tillsammans med Vägverket och deras konsulter för att därigenom säkerställa och öka kvaliteten på handlingarna

Samhällsplanering och miljömål

En väl underbyggd fysisk planering är förebyggande miljöarbete. Medvetenheten om detta är tydlig hos kommunerna i Kalmar län. I översiktsplanerna redovisas kommunala strategier och förhållningssätt till t.ex. olika miljöfrågor för att nå en hållbar utveckling. I detaljplanerna redovisas hur olika projekt kan genomföras fysiskt och ekonomiskt och vilka konsekvenser det blir.

Länsstyrelsen arbetar inom ramen för samhällsplaneringen gentemot kommunerna genom att

- betona vikten av bra underlagsmaterial, samt program och policys för exploatering och utveckling
- alla planer miljöbedöms i enlighet med lagstiftningen och att konsekvensutredningar i förhållande till miljömålen alltid görs
- visa på goda exempel inom eller utom länet
- vid återkommande träffar med kommunerna enskilt eller alla tillsammans ge stöd, råd och vägledning för en hållbar samhällsutveckling

God bebyggd miljö och delmålet om planeringsunderlag anger att det skall finnas program och strategier för grönstruktur, miljöanpassat transportsystem, effektivare energianvändning m.m. Under året har en särskild dag anordnats för kommunerna tillsammans med Skogsstyrelsen för att ge råd och visa på goda exempel på arbete med grönstrukturer och mark för friluftsliv (tätorts nära skogar). En sådan dag har också hållits när frågor om miljöbedömningar av planer har diskuterats. Viktiga aspekter vid dessa träffar med samtliga kommuner är dels information om läget i resp. kommun samt erfarenhetsutbytet dem emellan, vilket i högsta grad är pådrivande för arbetet i länet.

Energiomställning och miljömål

Länsstyrelsens uppgifter enligt regleringsbrevet, så som de beskrivs under Utåtriktat sektorsövergripande arbete mål 8 är, utöver insatser för att främja vindkraftsutbyggnad, att verka för att andelen förnybar energi ökar och att allmänt främja energihushållning och energieffektivisering.

Länsstyrelsen samarbetar med Regionförbundet i arbetet med att nå ”En fossilbränslefri region” år 2030. Insatser i form av övergripande information, råd och vägledning till kommunerna har genomförts under året.

Länsstyrelsen administrerar de statliga stöden till energikonverteringar:

- direktverkande el i småhus och flerbostadshus
- konvertering i lokaler som används för offentlig verksamhet (OFF-rot)
- solvärme i bostäder och kommersiella lokaler
- konvertering från oljeuppvärmning till alternativa lösningar i småhus

Vid årets början planerades insatser för ca 300 ärenden. Redan vid halvårsskiftet hade mer än 1 000 ärenden inkommit, vilket krävde att extra personal rekryterades. Sammanlagt har under året ungefär 2 200 ärenden behandlats med bidrag för de nämnda typerna ovan. Länsstyrelsen har dessutom med effektiv handläggning kunnat ha en mycket kort handläggningstid för dessa ärenden, vilket uppmärksammats såväl centralt som lokalt.

Sammantaget har Länsstyrelsen således lagt ned ett mycket aktivt och verkningsfullt arbete mot målen med förnybar energi och effektivisering av energianvändningen.

Livsmedelspolitik och miljömål

Arbetet med det ”veterinära” verksamhetsområdet har sedan många år inneburit en helhetssyn på livsmedelsproduktionen och är ingen ny verksamhet. Begrepp som

”från jord till bord”, ”från hage till mage”, ”från ax till limpa” eller ”från gröda till föda” känns ibland utslitna. Det har tagit mycket lång tid innan ansvariga utanför de veterinära kretsarna har förstått att en helhetssyn på livsmedelsproduktion är nödvändig för både djur och människor. Ett av de främsta skälen till att länsveterinärfunktioner inrättades på 1800-talet var just folkhälsofrågor och kopplingen till smittsamma djursjukdomar, djurhälsa, djurproduktion och hantering av livsmedel.

I dagsläget finns det bara en administrativ nivå - länsstyrelserna – som hanterar hela regelverket om djurskydd, smittskydd och livsmedel. Under en följd av år har resursminskningar präglat verksamheten, samtidigt som regelverket har blivit mer och mer omfattande och dessutom anpassats till EU:s bestämmelser på området. Samtidigt har den internationella handeln med djur och animaliska produkter blivit mer omfattande. Således arbetar Länsstyrelsen redan kontinuerligt mer eller mindre utifrån befintliga resurser med dessa frågor:

- livsmedelskontroll (inkl. revision och tillsynsvägledning för kommunerna)
- djurskydd (inkl. djurmiljö, förprovning av djurstallar enligt djurskyddslagen, tillsynsvägledning för kommunerna)
- smittskydd (epizootier, zoonoser, djurhälsa, hälsokontroller, provtagningar, animaliska biprodukter, foderhygien, semin)
- veterinär tillsyn (inkl. organisation, djurhälsovård)

Denna ärendehantering måste dels knytas ihop inom ämnesområdena, dels hanteras tvärssektoriellt med exempelvis frågor som avfall, hushållning med mark och vatten, utsläpp i miljön, humant hälso- och smittskydd, osv. I livsmedelskedjan måste varje led vara säkert. På så sätt gynnas konsumenternas förtroende för livsmedel och samtidigt gynnas folkhälsan.

Insatserna bidrar ytterst till uppsatta nationella mål för folkhälsan men även för andra mål som exempelvis miljökvalitetsmålen (både nationella och regionala). Internt är målet att kunna behålla befintliga resurser på området. Externt är målet att kunna samordna flera olika lagstiftningar och olika centrala verks regelverk så att synergieffekter kan erhållas i hela verksamheten. Det är dessutom mycket viktigt att de kommunala resurserna inom djurskydds- och livsmedelstillsynen kan bibehållas på minst nuvarande nivå men helst att de ökar.

Skogspolitiken och miljömålen

(Se även s. 49 under Särskilda redovisningar, Det fortlöpande arbetet med....)

Länsstyrelsens viktigaste operativa miljömålsarbete inom sektorn skogspolitik bedrivs främst genom att skydda värdefulla naturområden på skogsmark.

Skogsstyrelsen har ansvaret för att arealmålet, när det gäller övrigt områdesskydd i form av biotopskydd och naturvårdsavtal, uppnås. För genomförande av andra regionala miljömål som berör skogen, exempelvis ökad mängd död ved, större areal äldre, lövrik skog respektive gammal skog, ökat inslag av gamla träd samt hänsyn till forn- och kulturlämningar i skogen ansvarar Skogsstyrelsen i samarbete med skogsnäringen.

Ett viktigt strategiskt instrument för att uppnå de regionala miljömålen för Levande skogar är den regionala strategi för formellt skydd av skog som Länsstyrelsen utarbetat tillsammans med Skogsvårdsstyrelsen i Östra Götaland. Syftet med strategin är att konkretisera genomförandet av det nationellt fastställda arealmålet för områdesskydd av skog och ange hur prioriteringar skall ske vid urval av objekt som kan bli föremål för formellt skydd.

Avfall och miljömål

Länsstyrelsen har deltagit i regionala tillsynsprojekt riktade mot miljöfarliga verksamheter som syftar till att minska uppkomsten av verksamhetsavfall, minska mängden verksamhetsavfall som läggs på deponi och öka mängden verksamhetsavfall till återanvändning och återvinning. Bland annat har inom projektet ett seminarium riktat mot farligt avfall genomförts, riktat mot tillsynsmyndigheter och företag i länet. Länsstyrelsen har i den operativa tillsynen bedrivit systemtillsyn av farligt avfall vid ett antal av Länsstyrelsens tillsynsobjekt.

Länsstyrelsen har varit restriktiv vid handläggning av ärenden gällande dispens mot förbuden att deponera brännbart och organiskt avfall så att mängden till deponi minskar i snabb takt och snart helt upphör. Inga dispenser för att deponera brännbart avfall har sökts och dispens har endast getts för 1 470 ton organiskt avfall (exkl. saneringsmassor), vilket är en mindre mängd och färre avfallsslag än för år 2005 (13 257 ton).

För de verksamheter som enligt 2003 års miljörapport lämnat avfall till deponi, och där Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet, har en aktiv tillsyn bedrivits över klassning och grundläggande karakterisering av avfall så att endast avfall som uppfyller kraven för aktuell deponi tillförs.

Länsstyrelsen har lämnat tillsynsvägledning till länets kommuner och aktivt arbeta för gemensamma tolkningar för att uppnå likartade bedömningar vid tillsyn av klassning och grundläggande karakterisering av avfall.

Länsstyrelsen har i övrigt aktivt gett tillsynsvägledning om avfallsfrågor till länets kommuner via det gemensamma e-postnätverket, men även och via ett studiebesök och diskussionsträff angående biologisk behandling. Tillsynsvägledning ges också specifikt för de av kommunerna som handlägger anpassnings- och avslutningsplaner, i enlighet med deponeringsförordningen.

Länsstyrelsen har fattat beslut för samtliga ansökningar angående bidrag till bygg-

nation av s.k. Miljöhus för avfallssortering.

Bevara och restaurera natur och miljö

Skydd och skötsel av värdefulla områden och hotade arter

Skydd av värdefulla områden (inkl Natura 2000)

I början av 2006 beslutade Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen gemensamt om en regional strategi för formellt skydd av skog. Den regionala strategin är ett viktigt instrument för arbetet med områdesskydd på skogsmark.

Enligt den nationella strategin för formellt skydd av skog ska ungefär 14 600 hektar produktiv skogsmark i länet ha säkerställts genom områdesskydd senast 2010, varav 10 950 hektar som naturreservat. Inom säkerställandearbetet är därför skog högt prioriterad men verksamheten berör också flera andra miljö kvalitetsmål: *Ett rikt odlingslandskap, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård och Myllrande våtmarker.*

Under 2006 har arbetet med naturreservatsbildning omfattande inventeringar, avgränsningar, markägareförankringar samt upprättande av beslut och skötselplaner bedrivits i 35 områden.

Sex nya naturreservat har bildats och ett reservat har utökats (sammanlagd areal 2 663 hektar varav 836 hektar utgörs av skogsmark). Därmed omfattas 12 534 hektar (1,8 % av den produktiva skogsmarken i länet) av områdesskydd varav 8 688 ha. (1,2 %) har genomarbetade föreskrifter för skogen. För ängs- och naturbetesmarker och myr omfattas 12 904 ha. respektive 1 095 ha. (23,9 % respektive 5,2 % av totalarealen i länet) av områdesskydd.

I Kalmar län fanns vid 2006 års slut två nationalparker, 169 naturreservat (inkl. naturvårdsområden), varav sju är kom-

munala, 122 djurskyddsområden, varav fem är salskyddsområden, samt 214 naturminnen. Totalt finns det 57 932 hektar skyddad areal i länet.

Aktuella skötselplaner med tydliga bevarandemål och skötselåtgärder är ett viktigt verktyg för att kunna bedriva en bra skötsel i skyddade områden. Arbetet med att revidera gamla skötselplaner pågår kontinuerligt och under 2006 har beslut om nya skötselplaner tagits för sju naturreservat.

I länet finns 31 särskilda skyddsområden enligt fågeldirektivet (60 790 hektar) och 172 områden av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet (90 974 hektar) som godkänts av regeringen. Då de flesta områden är överlappande ger det en totalareal på 91 296 hektar inom Natura 2000 (varav 44 430 hektar överlappas av naturreservat). Av detta är 40 528 hektar vattenområde (sötavatten och hav). Detta ger en total skyddad och särskilt utpekad landareal på 50 768 hektar (4,5 % av länets landareal).

Under 2005 har Länsstyrelsen föreslagit att Norra Midsjöbankarna ska ingå i både habitat- och fågeldirektivet, Natura 2000. Regeringen har ännu inte tagit något beslut i frågan.

Under 2006 har arbetet med att ta fram bevarandeplaner för länets 173 Natura 2000-områden slutförts. En bevarandeplan ska, förutom att beskriva själva området, också ange hur områdets naturvärden ska kunna bevaras på sikt. I planen ska också behovet av uppföljningsinsatser beskrivas. Bevarandeplanen kommer dessutom att fungera som ett stöd för markägare och exploatörer som har ett ansvar att avgöra vilka åtgärder som eventuellt kräver tillstånd enligt miljöbalken. Arbetet sker i samråd med övriga aktörer i länet som t.ex. Skogsstyrelsen och LRF.

Förvaltning och skötsel av skyddade områden (inkl Natura 2000)

Förvaltning och skötsel av naturreservat och Natura 2000-områden sker kontinuerligt och verksamheten berör miljökvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar och Ett rikt odlingslandskap*.

Omfattningen styrs till största delen av medelstilldelning från Naturvårdsverket. Ytterligare finansiering tillkommer via projektanslag från EU-kommissionen, genom Life Nature-fonden, strukturfonder och Miljö- och landsbygdsprogrammet. Andra medfinansierare är lokala och regionala myndigheter, Gröna jobb, ideella organisationer, föreningar och privatpersoner.

Kalmar län är tillsammans med Gotland de län som har störst areal värdefulla ängs- och naturbetesmarker skyddade som naturreservat. Stora insatser görs bl.a. genom röjning och stängsling för att underhålla naturbetesmarker eller restaurera och återuppta betet i igenväxta områden.

Även i skogsreservaten krävs ofta aktiva åtgärder för att uppnå syftet med reservatet. Detta gäller i första hand lövskogar, men även i andra skogstyper behövs i vissa fall åtgärder. Naturvårdsbränning har hittills inte genomförts i någon större omfattning i denna del av landet. Denna åtgärd kräver omfattande planering och är resurskrävande men samtidigt ett mycket viktigt instrument för att bibehålla de mycket höga värden som finns knutna till brandpräglade skogar. Under 2006 har naturvårdsbränning genomförts inom naturreservatet Allgunnen.

Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder i skyddade områden är viktig för att veta om skötseln är ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Länsstyrelsen deltar i ett projekt som

Naturvårdsverket driver för att lägga grunden till ett uppföljningssystem inom skyddade områden och Natura 2000.

Under 2006 har i Kalmar län gjorts uppföljning av gräsmarker inom Natura 2000, fågelinventeringar på Öland och i Västerviks skärgård. Dessutom har mindre inventeringar genomförts för uppföljning av särskilda skötselåtgärder, t.ex. uppföljning av insekter efter naturvårdsbränningen.

(Se även s. 45 under Kunskap och underlag för miljöarbetet, Naturvårdsinventeringar)

Friluftsliv

(Se även s. 51 under Särskilda redovisningar, Insatser för att utveckla arbetsformer i naturvården...., Lokala naturvårdsprojekt)

Förutom direkta insatser för att bevara den biologiska mångfalden används skötselanslaget för skyddade områden också till att främja friluftslivet genom byggande och underhåll av fågeltorn, leder, stättor, spänger, informationsskyltar, m.m.

I de mest välbesökta reservaten/djurskyddsområdena finns avtal med lokala entreprenörer som under besöksäsongen ser till anordningar för friluftslivet och att skyltar som upplyser om tillträdesförbud m.m. finns på plats. Under 2006 har särskilda satsningar gjorts för att öka tillgängligheten för funktionshindrade vid naturreservaten Ottenby och Halltorps hage.

För närvarande pågår en satsning på informationsskyltar. Under 2006 har nya informationsskyltar till drygt 33 områden tagits fram. Informationen om skyddade områden på Länsstyrelsens hemsida uppdateras kontinuerligt.

I länet finns två Naturum som Länsstyrelsen ansvarar för och förnyelse av informationen i dessa sker kontinuerligt. I Trollskogens Naturum har utställningarna förbättrats under 2006. I Trollskogens Naturum och Ottenby Naturum, liksom i Blå Jungfruns nationalpark, finns guidepersonal under besöksäsongen.

I 27 av de 33 beviljade lokala naturvårdsprojekten under år 2006 är åtgärder för att gynna friluftslivet en viktig del (se s. 51 under rubriken Särskilda redovisningar, Insatser för att utveckla arbetsformer i naturvården...., Lokala naturvårdsprojekt)

Efterbehandling av förorenade områden

Tillsyn av förorenade områden enligt kapitel 10 i miljöbalken bedrivs av Länsstyrelsen och kommunen. Länsstyrelsen har verkat för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ska öka. Detta sker t.ex. när företagen själv har påkallat att det ska ske undersökningar, vid företagsnedläggning, vid fastighetsförsäljning och vid exploatering. I första hand prioriteras de förorenade områden som har en hög riskklass.

Länsstyrelsen har sedan tidigare en policy att alltid beakta efterbehandlingsfrågor i tillstånds- och tillsynsärenden vilket gör att frågan om eventuellt förorenade områden aktualiseras.

I länet har tio förorenade områden som är prioriterade efterbehandlats. I Svartsjöarna, Hultsfreds kommun, pågår åtgärder i samarbete med Länsstyrelsen i Jönköping. Saneringen där beräknas vara klar under 2007. Fem prioriterade områden är klara för åtgärder (Oskarshamns hamnbassäng, Gladhammars gruvor, Rasselbygd, Helgenäs och Emnabo) och tre större utredningar pågår (Nötöfjärden, Varta och Björkshult). Dessutom bedrivs ett stort tillsynsprojekt inom Glasriket i samarbete med Länsstyrelsen i Kronoberg. Under året har också fem sågverk undersökts, varav fyra inom vattenskyddsområden.

Det regionala rovdjursarbetet

En förvaltningsplan för stora rovdjur har utarbetats för Kalmar län gällande perioden 2005 - 2020. Planen revideras vart femte år eller vid behov. Under året har planen kompletterats med ett avsnitt om kommu-

nikation och ett regionalt mål för lodjur år 2020.

Rovdjursgruppen har inte haft anledning att hålla några möten under år 2006. All rovdjursinformation som Länsstyrelsen erhållit från bl.a. Naturvårdsverket och Viltskadecenter har via e-post spridits till gruppen. Detta sätt att sprida information har varit snabbt och kostnadseffektivt. Viss information sprids även till en större e-postlista där många av Länsstyrelsens medarbetare finns med, samt flera externa aktörer, intresserad allmänhet, inklusive massmedia.

I februari kvalitetssäkrades en föryngring av lodjur i Högsby kommun. En hona med två ungar spårades. Ytterligare enstaka lodjur spårades även i södra och norra delen av länet. Det finns ännu ingen kvalitetssäkrad föryngring av varg, järv, björn eller kungsörn. Inventeringen av rovdjur begränsas till att de förordnade besiktningsmännen och kvalitetssäkrarna spårar i områden där föryngring och stationär förekomst tidigare förekommit. Inventeringen består även i att fältpersonalen kvalitetssäkrar observationer av rovdjur och utför besiktning av rovdjursrivet vilt.

Några större områdesinventeringar har inte genomförts eftersom populationen av rovdjur ännu är så gles.

Länsstyrelsen har deltog i februari 2006 på konferensen Rovdjur 2006, samt i april i en utbildning om kommunikationsplanering. En utbildningsträff för registrering i Rovdjursforum hölls 16 februari i Växjö för länets besiktningsmän och kvalitetssäkrare. Länsstyrelsen deltog även i oktober på ett möte mellan rovdjursansvariga i södra Sverige, där vinterns inventeringar diskuterades.

Kalkning

Framför allt sjöarna och vattendragen i sydvästra delen av Kalmar län är försurade av nedfall från luften i kombination med skogsbrukets inverkan. Sammanlagt kalkas

ca 300 objekt (sjöar, våtmarker och vattendrag med doserare) för att upprätthålla ett pH-värde som möjliggör normalt liv i vatten. 5 991 ton kalk, till en kostnad av ca 5,1 mnkr, var planerat att spridas under 2006 i länet. Större delen av kalkningen genomfördes under oktober – november. Resultaten från 2006 års biologiska effektuppföljning redovisas i början på 2007. Vattenkemisk effektuppföljning sker under slutet av 2006. Utfallet, som är beroende av väderförhållanden, vattenföring, etc., redovisas från huvudmännen (kommunerna) till Länsstyrelsen i februari 2007.

2006 års verksamhet redovisas till Naturvårdsverket juni 2007 i ”Verksamhetsberättelse med nyckeltal för budgetåret 2006 för verksamheten kalkning av sjöar och vattendrag”. Redovisningen omfattar verksamhetsberättelse, ekonomi, kalkmängder, kemisk- och biologisk effektuppföljning samt genomförd biologisk återställning i kalkade vatten.

Effektuppföljningen för 2005, den senast tillgängliga, visar att de kemiska målen har uppfyllts till 46 % av målvattendragens längd och till 61 % av målsjöarnas areal (54 % av antalet målsjöar). Den kemiska måluppfyllelsen är markant lägre än 2004. Orsaken är att surstöten under vårfloden var mycket kraftig. Dock var den mycket kortvarig, endast någon till några dagar lång.

Resultaten från den biologiska effektuppföljningen visar att i 36 % av målvattendragens längd är de biologiska målen uppfyllda, 9 % ej godkända samt 55 % okända. I målsjöarna är de biologiska målen uppfyllda i 13 % med avseende på sjöytan och 10 % med avseende på antal sjöar och 0 resp. 2 % är ej godkända samt 87 resp. 88 % är okända. Det höga antalet okända beror på att den biologiska provtagningen genomförs vart 3:e – vart 6:e år. Man kan konstatera att den biologiska måluppfyllelsen är på samma nivå som 2004. Trots den kraftiga surstöten under vårfloden verkar biologin ha klarat sig bra.

Biologisk återställning i kalkade vatten

(Se även s. 48 under rubriken Särskilda redovisningar, Restaurering av vattendrag)

Under 2006 har miljööverdomstolen avvisat den nya omprövade vattendomen för ett omlöp vid Duveströms vattenkraftverk i Alsteråns huvudfåra på grund av administrativa felaktigheter. En ny ansökan planeras. Därmed har byggnationen av omlöpet inte kunnat påbörjas under 2006 vid detta kraftverk.

EU: s miljöfond LIFE Nature har beviljat medfinansiering till ett WWF-projekt där målet är att säkra goda förhållanden för flodpärlmusslan i ett 20-tal vattendrag fördelade över landet. Som partners i projektet deltar länsstyrelserna i Västmanland, Örebro, Västra Götaland och Kalmar län, skogsstyrelserna i samma områden samt Karlstad universitet och Göteborgs stad. Projektet påbörjades november 2004 och ska vara avslutat november 2009. Vattendrag i Kalmar län som ingår i projektet är Nötån, Sällevadsån, Pauliströmsån - alla inom Emåns vattensystem i trakten av Fågelfors/Järnforsen. Under 2006 har det byggts tre omlöp i Nötån, vid Ljusholms kvarn, Bruksdammen i Fågelfors och Kronobo kvarn.

Omlöp i Nötån vid Bruksdammen i Fågelfors
september 2006

Fiskevård

Stor vikt har lagts på arbetet med länets fiskeresurser genom utrednings- och projektverksamhet. Arbetet har skett såväl inom ramen för det statliga stödet till fiskevårdsåtgärder, 43:9, som inom insatsområdet – ”skydd och utveckling av akvatiska miljöer” - inom strukturstödet till fiskerinäringen. Projekt inom kustnära områden med störningar gällande rekryteringskapaciteten hos sötvattensarter samt vandringsvägar för havsvandrande fisk i vattendrag har prioriterats.

Kalmar läns kustfiskevårdsplan har legat till grund för det kustnära fiskevårdsarbetet. För att få fram underlag av vikten av restaurering av reproduktionsområden för kustbundna sötvattensarter, främst gädda, drivs forskningsprojekt gemensamt med Fiskeriverkets Kustlaboratorium och Kalmar Högskola. Stora märkningsförsök har genomförts på gädda både i kustmynnande vattendrag och i havsvikar. Ett stort nytt reproduktionsområde har, i samarbete med Kalmar kommun, anlagts vid Kalmar Dämme. Ett 2,5 ha stort lekområde har grävts ut i anslutning till Törnebybäcken för att främja reproduktion av gädda och därmed yngelutvandring till kustzonen. Vid Påskallavik har en fiskväg anlagts mellan havet och Nötöfjärden för att kustbundna fiskarter skall kunna nå sötvattensområdet för lek.

I sjöar och vattendrag har flera projektteringar och småskaliga insatser genomförts vilka bidragit till underlättande av fiskvandring och ökad areal reproduktionsbottnar. Fiskevårdsarbetet i Emån har prioriterats, speciellt med avseende på havsvandrande fiskarter. Arbetet i Emån och dess avrinningsområde har bedrivits länsövergripande, i samarbete med Emåförbundet, med ett stort antal insatser både vad avser biotopvård och underlättande för fiskvandring. Här har bl.a. förprojekterats en ny fiskväg, ett omlöp, vid Karlshammars kraftstation i huvudfåran. Ett omfattande inventeringsfiske efter mal har genomförts i Emåns huvudfåra från

Ryningen – Emsfors. Provfisket har varit mycket lyckosamt och resultatet visar på goda årsklasser av mal från Högsby och nedströms. Värdefull information om malpopulationen och dess utbredning har framkommit vilket skapat ett viktigt underlag för den kommande utrivningen av Emsfors kraftstation.

Länsstyrelsens bedömning av årets fiskevårdsåtgärder är att de varit lyckosamma och bidragit till förbättring och skydd för sötvattensarter till gagn för såväl biologisk mångfald som för fritids- och yrkesfiske. Biotopförbättrande åtgärder har gynnat fiskreproduktionen och arbetet med fiskvägar i kustmynnande vattendrag har avsevärt förbättrat möjligheten för havsvandrande fisk att få tillgång till utökade reproduktionsbottnar samt större areal uppväxtområden.

Kulturmiljö, bevara och restaurera

Arbetet med att se över länets fornvårdsprogram har fortsatt för att verksamheten på ett bättre sätt ska motsvara länets kulturhistoriska profil. En diskussion har även påbörjats vad det gäller representativiteten hos länets ca 100 riksintressen för kulturmiljön och de drygt 130 byggnadsminnena, men medel har inte funnits för en nödvändig översyn. Bidragen till byggnadsvård har främst styrts till byggnadsminnen och till agrara bebyggelsemiljöer. Världsarvet - *södra Ölands odlingslandskap*, skärgården och inlandets bymiljöer har varit prioriterade. Arbetet med att definiera indikatorer för uppföljning av världsarvets värden har fortsatt, liksom förankringsarbetet för länets första planerade kulturresevat i Skinnskälla och angränsande byar på gränsen mot Jönköpings län.

Inom ramen för miljömålsarbetet har två projekt genomförts med hjälp av medel från Miljömålsrådet. Syftet har dels varit att utveckla en ny indikator för Myllrande våtmarker och dels att ta fram en metod för hur man skall dokumentera agrarhistoriska landskapselement och småbiotoper inom ramen för miljökvalitetsmålet Ett rikt

odlingslandskap. Enligt den nationella våtmarksstrategin bör det finnas ett planeringsunderlag på länsstyrelserna för anläggning och restaurering av våtmarker.

Kunskap och underlag för miljöarbete

I följande miljö kvalitetsmål ingår som regionala miljömål att åtgärdsprogram ska finnas till år 2005 eller 2006 och ha inletts för de hotade arter som har behov av åtgärder: *Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar och Ett rikt odlingslandskap*. Ett intensivt arbete pågår nationellt. Länsstyrelsen i Kalmar har ansvaret för framtagandet av 14 nationella åtgärdsprogram (ÅGP). Bland dem som är aktuella just nu återfinns skärrande gräshoppa, storviol och stäppfingersvamp. Under 2006 har Länsstyrelsen också varit inblandad i andra ÅGP som dvärgglåbräken, havsörn, bladfotingar, kornknarr, småfjärilar i slätterängar, skalbaggar i eklågor samt skalbaggar i äldre tallved. Inom ramen för åtgärdsprogramarbetet har även andra aktiviteter utförts bl.a. inventeringar som exempelvis av flodpärlmussla, tjockskalig målar-mussla, korthalsad majbage, ärrlav och skyddsvärda träd.

Restaureringsåtgärder i form av röjningar och uppsättande av hägn görs för att gynna veronikanätfjäril, kronärtsblåvinge, väddnätfjäril och storviol. Några blålar av ärrlav har transplanterats till ny växtplats inom länets enda lokal. Utfaller försöket positivt finns avsikten att sprida den till nya lokaler.

Naturvårdsinventeringar

Basinventeringen

Inventeringen pågår under åren 2004 till 2008. Den utförs av Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket. Syftet är att kartlägga naturtyper, deras struktur och funktion i Natura 2000-områden. Det gör det lättare att t.ex. sätta uppföljningsbara

Som ett led i detta har ett arbete påbörjats med ett kulturhistoriskt underlag som skall visa vilka områden i landskapet som främst varit utsatta för dränering.

mål för områdenas naturvärden när de formuleras i bevarandeplaner och skötselplaner för områdena. Information behövs också till den uppföljning av naturvärden i Natura 2000-områden som Sverige och övriga medlemsländer i EU ska rapportera in.

Gåsprojektet

Under senare år har antalet gäss, tranor och sångsvanar som häckar eller rastar på Öland ökat. Fåglarna äter gärna av den odlade grödan och på sina håll har de gjort stor skada. En kartläggning av storfåg-larnas antal och förekomst samt skador på odlad gröda har gjorts av Länsstyrelsen 2005. Projektet har utförts i samarbete med LRF på Öland och Viltskadecenter på Grimsö Forskningsstation (SLU). Under 2006 har projektet fortsatt och bl.a. har utvidgade försök genomförts med gödslade trädor, för att locka till sig gässen. Tyvärr har inte arealerna varit tillräckligt utan omkringliggande åkrar har blivit förstörda. Förklaringen är att antalet vitkindade gäss som rastar på östra Öland har ökat markant under 2006.

Fladdermöss

Under 2005 slutfördes fladdermusinventeringen på Kalmar läns fastland. Inventeringen av fladdermöss fortsatte under 2006 med syftet att återbesöka lokaler där barbastell påträffats. En ny teknik användes där boxar som gör automatiska inspelningar av fladdermössens läten placerades ut. Resultatet av inventeringen är inte färdigställt.

Häckfågeltaxeringen

Häckfågeltaxeringen är en häckfågelinventering som ingår i den nationella miljöövervakningen och som till största delen

bedrivs ideellt. I länet finns 20 områden som ska inventeras årligen. Från och med 2004 användes även information från dessa rutter i Länsstyrelsens regionala miljöövervakning. Syftet är att på sikt se trenderna med länets vanliga fåglar.

Häckfåglar i ytterskärgården

Ytterskärgården har stor betydelse för rastande och häckande fåglar. Häckfågelfaunan längs en sträcka på ca 90 km från Svartingsskär i Mönsterås kommun i söder till Långskär utanför Sladö i Västerviks kommun i norr har följts årligen sedan 1990. Flera arter visar negativa trender t.ex. skärpiplärka, roskarl och silltrut. Under 2006 har hela skärgården upp till gränsen mot Östergötland inventerats.

Häckfåglar på Ölands sjömarker

Ölands sjömarker är mycket betydelsefulla för rastande och häckande fåglar. Häckfågelfaunan följs i drygt 20 % av området årligen sedan 2003. Syftet med inventeringen är att bygga upp en längre tidsserie för att lättare kunna se mellanårsfluktuationer. De senaste åren har flera vadare minskat i antal. Forskare är oroad över den låga häckningsframgången på grund av predation från grävling, räv, kråka och korp.

Långbensgroda

Långbensgrodan på Öland är en del av miljöövervakningen. Den är utrotningshotad och kommer att få ett eget åtgärdsprogram. Arten fungerar som en indikator på våtmarkernas och skogsområdenas tillstånd. Ett 120 km² stort område med över 100 lekvatten har inventerats årligen i 19 år. Under 2006 inventerades delar av Torsås och Kalmar kommuner. Totalt inventerades 113 olika lokaler. På 70 av dessa lekvatten påträffades romklumpar. Av dessa var 19 nya lokaler. Inventeringen planeras fortsätta under 2007.

Inventering av vedlevande skalbaggar

Under sommaren har fyra lövskogsmiljöer utmed Emån mellan Fliseryd och Högsby inventerats på vedlevande skalbaggar. Detta är en fortsättning på den undersökning av vedlevande skalbaggar utmed Emån som genomfördes 2005. Totalt insamlades och artbestämde 249 vedlevande skalbaggsarter, vilket är ett högt antal. Ek var det trädslag som gav flest arter, därpå följde björk, asp och lind. Totalt hittades hela 29 rödlistade arter vedskalbaggar. Fragment samt spillning av den stora och sällsynta läderbaggen *Osmoderma eremita* [NT] hittades i en ihålig jätteek. Svart guldbagge *Gnorimus variabilis* [EN] tillhör våra mest hotade och sällsynta skalbaggar. Denna utvecklas främst i hålträd och gamla lågor av ek och hittades i ett ekbestånd vid Fliseryd. Från östra Småland finns flera fynd av denna art och regionen bedöms till och med vara artens viktigaste i norra Europa. I samband med undersökningen hittades även ny art för Sverige, en svampmygga med det latinska namnet *Monocentrotia lundstroemi*, vars biologi ännu är okänd. Den vedlevande skalbaggsfaunan har huvudsakligen undersökts med hjälp av så kallade fönsterrfallor som placerats på högstubbar eller kraftigt skadade stående träd. Skalbaggsfaunan har också undersökts genom sållning av mulm från ihåliga träd samt genom eftersökning på blommande växter.

Malinventering

Emåns vattensystem är känt som ett av få områden i Sverige som fortfarande har ett livskraftigt bestånd av den europeiska malen *Silurus glanis*.

Under den senaste 20-årsperioden har utvecklingen av Sveriges malbestånd varit relativt okänd. Syftet med 2006 års provfiske i Emån var att göra ett inventeringsfiske till grund för ett övervakningsprogram för mal, få lokalkännedom om lämpliga fiskeplatser samt att få en känsla av hur metoden fungerar vid olika förhållanden sett till vegetation- och bottenförhål-

landen samt strömhastighet. Provfisket genomfördes med 924 ansträngningar (en ansträngning innebär en ryssjas fiske under ett dygn). Totalt fångades 209 malar med storleksvariation mellan 9 och 121 cm.

Kulturmiljöinventeringar

Arbetet med att kartlägga konsekvenserna för kulturmiljövärdena i skogen av stormen Gudrun har avslutats med en rapport, vilken samtidigt utgör ett strategidokument och en bra grund för beredskap och kommunikation med markägare och Skogsstyrelsen om hur forn- och kulturlämningar skall hanteras i skogsbruket. Totalt 150 lämningar är besökta och skadebedömda. I samband med detta arbete har även metod för fjärranalys för forn- och kulturlämningars hantering i skogsbruket utvecklats.

Internationellt miljöarbete

Länsstyrelsen deltog med två representanter i en workshop "Natura 2000, Rural Development Plans and High Nature Value Farmland" i Skottland i juni 2006. De frågor som togs upp var giltiga för hela Europa. Samma problem fanns överallt, nämligen hur man bevarar marker med höga värden i områden där antalet jordbrukare minskar.

Länsstyrelsen har en mängd internationella kontakter och har under året tagit emot besökare från bl.a. Irland och Danmark. Länsstyrelsen har deltagit vid flera inter-

nationella evenemang, för erfarenhetsutbyte inom natur- och miljövård.

Projektet för "Odlingslandskap i sydöstra Europa"

Urban Emanuelsson, Centrum för Biologisk Mångfald (CBM), höll i april ett föredrag på Länsstyrelsen "Odlingslandskapets utveckling i Europa med underrubriken - Länsstyrelsens roll i ett internationellt arbete".

Länsstyrelsen var representerad vid en studieresa i Rumänien i oktober 2006.

CBM planerar för ett forskningsprogram "Natur- och kulturmiljövärden i traditionella odlingslandskap – Rumänien som referens för svensk landskapsvård", där Länsstyrelsen i Kalmar län anges som "medverkande institution".

Internationella konferenser

Länsstyrelsen har varit representerad vid följande internationella evenemang;

Seminarieriet "Romanian – Swedish cooperation on cultural landscape", april 2006, i Stockholm

International workshop "Sustainable agriculture, water management supported by LIFE in Natura 2000 sites across Europe", november 2006, i Österrike.

Miljöövervakning

Se s. 55 under Mål 2, Miljöövervakning och uppföljning av miljömålsarbete.

Särskilda redovisningar

Vattenförvaltningen enligt ramdirektivet för vatten

Vattenmyndighetens insatser i sydöstra vattendistriktet

Med utgångspunkt i en gemensam verksamhetsplan för alla fem distrikt i landet tog arbetet fart inför 2006. Varje distrikt gjorde sina anpassningar i planen samtidigt

som de gemensamma behoven av insatser blev tydligare. Förhoppningsvis blev också förväntan på länsstyrelsernas insatser tydligare.

Inför rapporteringen av övervakningsprogram till EU-kommissionen har ett underlag tagits fram med kompletta uppgifter på vilka övervakningspunkter för inlands- vatten, kustvatten och grundvatten som

finns inom distriktet. En bristanalys på vad som saknas enligt EU:s vattendirektivs krav har också tagits med. Uppgiften har genomförts av länsstyrelsernas beredningssekreteriat efter riktlinjer från Vattenmyndighetens kansli. Detta var den första uppgiften där arbetet över länsgränser och inom avrinningsområden och därmed inom delområdena av södra Östersjöns vattendistrikt blev testat. Resultaten har blivit en intressant redovisning av hur övervakningen hittills har genomförts. Underlaget kommer att vara en viktig grund för det fortsatta arbetet med nya övervakningsprogrammet inom avrinningsområden och vattendrag.

En viktig milstolpe för vattenförvaltningen har passerats under året genom att vattenmyndigheternas nya informationsdatabas VISS (Vatten Informations System Sverige) togs i bruk efter en intensiv utveckling och testning. I VISS kommer nu alla relevant vattendata att speglas. I VISS kommer också klassningar av vattendrag att göras, motiv för klassningen finnas att läsa samt möjlighet att länka bakåt till de grunddata som olika nationella datavärden (främst SMHI, SLU och SGU) ansvarar för. Detta kommer att bli länsstyrelsernas viktigaste verktyg inför kartläggningsarbetet inom distriktet.

Att fortsätta uppbyggnaden av kontakter i länet har även under detta år haft prioritet med ett flertal möten på olika nivåer centralt, regionalt och lokalt ett ansvar som delas mellan Vattenmyndighetens kansli och länsstyrelserna. Grunden för genomförandet av EU:s vattendirektiv ligger i samarbetet mellan Vattenmyndighetens kansli och länsstyrelsernas beredningssekreteriat som under året har hittat formen genom regelbundna telefonmöten och några enstaka fysiska möten.

Som stöd för länsstyrelsernas fortsatta arbete med den integrerade vattenförvaltningen har ett särskilt samverkansdokument tagits fram med bred förankring om hur Vattenråden kan organiseras.

Projektet ”Vattenförvaltningen - ett verktyg i den kommunala planprocessen” har gett positiv respons med en naturlig ingång till kommunernas viktiga planeringsansvar. Det utvecklade kommunala nätverket inom distriktet har varit ett starkt stöd i projektet.

Ett arbetsprogram med tidplan för förvaltningsplanen är färdigställt och kommer att remitteras under 2007 som det första beslut som vattendelegationen har tagit i vattenförvaltningens planeringscykel.

Beredningssekreteriat

Under våren 2006 har Länsstyrelsen i Kalmar läns beredningssekreteriat inriktat arbetet på kvalitetssäkring och lagring av data om länets vattenkvalitet. Under sommaren rapporterades metadata över länets miljöövervakningsprogram till vattenmyndigheten för distriktsvis sammanställning. Under hösten levererades vattenkemidata från länet (ca 1985 – 2005) till den nationella datavärden på Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). Länets vattenkemidata blir på så sätt tillgängliga för alla via SLU:s hemsida.

Under hösten har beskrivningar av vattenkvalitet och vattenproblematik i länets avrinningsområden sammanställts tillsammans med en beskrivning av de rådande miljöövervakningsprogrammen. Utifrån detta har en bristanalys utförts och levererats till Vattenmyndigheten.

Länsstyrelsen har deltagit i möten med kommuner och branschorganisationer för inledande diskussioner om samverkansformer och vattenråd. Länsstyrelsen har deltagit i ett antal nationella möten som förberedelser för kartläggning och analys.

Restaurering av vattendrag

(Se även s. 43 under Biologisk återställning av kalkade vatten och Fiskevård)

Utöver vad som redovisats under avsnitten Biologisk återställning i kalkade vatten och Fiskevård pågår ett intensivt arbete med att upprätta en plan för biologisk återställning

i kalkade vatten 2007 – 2010 samt en länsövergripande fiskevårdsplan för Kalmar län. Dessa planer ska redovisas januari 2007 till Naturvårdsverket respektive Fiskeriverket.

Restaureringen av nedre delen av Emån i anslutning till Emsfors kraftstation har påbörjats under 2006. I första skedet, det som utförts under 2006, har de vattenhållande trösklarna vid Krokökvillen, Emenäs och Killeholmarna restaurerats. Sten och block har lagts ut i ån för att återskapa de naturliga nivåer som fanns i ån innan den flottledsrensades.

Nationellt pågår arbete med att ta fram ett åtgärdsprogram för restaurering av nationellt värdefull limniska miljöer (delmål 2 till miljömålet *Levande sjöar och vattendrag*). Detta arbete förväntas vara klart under sommaren 2007. Först därefter kommer programmet att anpassas till regional nivå.

Det fortlöpande arbetet med fastställande av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog

I Juni 2005 fastställde Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen den nationella strategin för formellt skydd av skog. I och med arbetet med denna strategi formerades en styrgrupp, en arbetsgrupp, en referensgrupp och en intern projektstödsgrupp för att lämna utförliga remissvar och arbeta med regionaliseringen av strategin. Den nationella strategin är starkt styrande för den regionala strategin, och bl.a. justeras de regionala miljömålen för formellt skydd av skog i länet till 10 950 hektar naturreservat och 3 650 hektar biotopskydd och naturvårdsavtal mellan 1999 och 2010.

Under 2006 har arbetet med den regionala strategin slutförts. Strategi för formellt skydd av skog i Kalmar län beslutades av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsens regionkontor under våren och gavs ut som Länsstyrelsens meddelandeserie 2006:06. Nära samråd och samordning har skett med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i

Östergötland, som till årsskiftet 2005/06 delade Skogsvårdsstyrelse med Kalmar län. Det har även skett aktivt och nära samråd med näringens företrädare i strategins referensgrupp.

Strategin ger ett starkt prioriteringsinstrument för arbetet med formellt skydd av länets skogar samtidigt som fortsatt god markägarsamverkan betonas. Under hösten har strategiarbetet fortsatt med formerandet av en områdesskyddsgrupp för att fördjupa samordningen mellan Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen samtidigt som det fortsatta arbetet med strategin kan drivas på. Förankringsarbete på Skogsstyrelsens distrikt har också påbörjats.

Erfarenheter från sammanställningen av de kommunala avfallsplanerna enligt avfallsförordningen

Frågan regleras i 11a § i avfallsförordningen (trädde ikraft 1 januari 2005). Där framgår det att Länsstyrelsen ska sammanställa de kommunala avfallsplanerna inom sitt område och överlämna sammanställningen till Naturvårdsverket. Till sammanställningen ska fogas en analys. Naturvårdsverket har under år 2006 beslutat om föreskrifter och allmänna råd för innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (trädde ikraft 1 augusti 2006). Länsstyrelsen har avvaktat de föreskrifter som nu finns beslutade, och har därför inte sammanställt de kommunala avfallsplanerna under året. Länsstyrelsen har därför inga erfarenheter från sammanställningen.

Väsentliga insatser inom ramen för de skilda handlingsprogrammen för jordbrukets och fiskets miljöeffekter

Inom programmet för kompetensutveckling för lantbrukare inom miljöområdet (KULM) har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning med utgångspunkt från miljömålen *Ett rikt odlingslandskap, Giftfri miljö, Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Myllrande*

våtmarker och Hav i balans samt levande kust och skärgård samt målet för ekologisk odling och inom området ökad djurvålfärd.

Projektstöd för restaurering av slätterängar och betesmarker, projektstöd för anläggning av våtmarker samt investeringsstöd för miljöförbättrande åtgärder syftar också till att nå miljömålsuppfyllelsen för ett eller flera miljömål.

Miljömålen *Giftfri miljö och Grundvatten av god kvalitet* – Inom KULM, kompetensområde 2, har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och den obligatoriska utbildningen för professionella användare av växtskyddsmedel. Särskilda insatser har gjorts i kommunernas vattenskyddsområden, där rådgivningen har lett till en förbättrad hantering av bekämpningsmedel, och att föroreningsriskerna har minskat. Den särskilda satsningen Greppa näringen har fortsatt under 2006, syftet är att förbättra och effektivisera hanteringen av växtnäring på gårdsnivå. Inom projektet *Greppa näringen* ges enskild rådgivning om användning av bekämpningsmedel. Insatser via KULM har även gjorts för att öka jordbrukets omställning till ekologisk produktion, vilket leder till att användningen av växtskyddsmedel totalt sett minskar.

Miljömålet *Ingen övergödning* – Genom KULM-programmet har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning inom växtnäringsområdet. Inom projektet Greppa näringen utnyttjas flera kompetenser vid rådgivningen, som exempelvis handlar om utfodring, växtnäring, våtmarker och lantbruksbyggnader. Inom Miljö- och landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU) används projektstödet för anläggning av våtmarker. Syftet är att öka andelen våtmarker främst i områden där risken för övergödning är stor, men även för att öka den biologiska mångfalden. I LBU-programmet utnyttjas investeringsstöd till åtgärder som ger ökade och förbättrade miljöeffekter inom jordbruket.

Miljömålet *Myllrande våtmarker* - (Berträffande projektstöd, se föregående avsnitt

om miljömålet *Ingen övergödning*.) Inom KULM – programmet har Länsstyrelsen arbetat med rådgivning för att anlägga och sköta våtmarker. Vid anläggandet av våtmarker i nära anslutning till kustzonen beaktar Länsstyrelsen, förutom våtmarkens närsaltsreduktion, de kustbundna fiskarternas möjlighet till att nyttja våtmarken som reproduktionsområde. Under senare år har en nedgång märkts vid föryngringen hos vissa sötvattensarter i brackvattensområdet. Denna nedgång har inte märkts i sötvatten och Länsstyrelsen vill därför verka för att främst gädda bereds möjligheten att vandra upp i anlagda våtmarker för att trygga sin reproduktion.

Ett projekt har genomförts med syfte att kartlägga de mest gynnsamma lokalerna för anläggning/restaurering av våtmarker för att fånga upp största möjliga mängd växtnäringssläckage från jordbruksmark, samt gynna den biologiska mångfalden i akvatiska miljöer. Kartläggningen kommer att underlätta Länsstyrelsens handläggning av ärenden som berör anläggning av våtmarker. Projektet är finansierat av EU: s projektstöd för utveckling av landsbygden.

Miljömålet *Ett rikt odlingslandskap och Hav i balans samt levande kust och skärgård* – Inom KULM-programmet bedrivs kampanjen Levande landskap där Länsstyrelsen arbetat med rådgivning och utbildning för att stärka och bevara odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Åtgärdsplaner, vilka utgörs av rådgivning och beslutsunderlag för betesmarker som berättigar till tilläggsersättning i betesmarksstödet, har dominerat årets verksamhet. Övrig verksamhet i syfte att bevara och förstärka natur- och kulturvärden i odlingslandskapet har gjorts i form av enskild rådgivning, särskilda kurser och byvandringar. Även rådgivningen för att öka den ekologiska produktionen borde leda till ökad hävd av betesmarkerna, främst beroende på att det i ekologisk produktion ställs högre krav på betesdrift. Inom LBU-programmet används projektstödet för restaurering av betesmarker och slätterängar. Genom

rådgivning och anläggningsstöd ökar förekomsten av nämnda marker.

Under hösten har länets genomförande-strategi för det nya landsbygdsprogrammet

2007-2013 arbetats fram i ett brett partnerskap. Arbetet har varit resurskrävande och har tagits fram under stark tidspress.

Finansiella insatser år 2006 (tkr)	
KULM 1 Levande landskap	2 455
KULM 2 Skydd av miljö känsliga områden	2 894
KULM 3 Ekologisk produktion	800
Projektstöd för anläggning av våtmarker	3 381
Projektstöd för restaurering av betesmarker och slåtterängar	1 069
Investeringsstöd för miljöförbättrande åtgärder	16 535

Insatser för att utveckla arbetsformerna i naturvården när det gäller att stärka dialogen med medborgarna och uppnå lokal delaktighet i bevarandearbetet

Lokala naturvårdsprojekt

Regeringen avsatte totalt 300 mnkr för lokal naturvård under åren 2004 - 2006. Naturvårdsnytta, lokala initiativ, lokal drivkraft, ökad tillgängligheten, friluftsliv, samverkan och partnerskap var några av nyckelorden för satsningen.

Förhoppningen om en fortsättning är stor, särskilt bland lokala aktörer. Mängder av projektidéer har ännu inte kunnat förverkligas. Under 2004 - 2006 har totalt 140 projektansökningar inkommit från länets kommuner. Av dessa har 82 stycken beviljats statsbidrag.

Under 2006 inkom 73 ansökningar om bidrag för lokala naturvårdsprojekt till Länsstyrelsen. Samtliga av länets 12 kommuner sökte bidrag för mellan 2 och 10 projekt. Totalt ansöktes om närmare 10 mnkr i bidrag. Den preliminära tilldelningen för Kalmar län 2006 var 4,2 mnkr. Dessa har fördelats på 32 lokala projekt.

Linné 2007

300-hundraårsjubileumet av Carl von Linnés födelse firas under 2007. Linné-året kommer att erbjuda en mängd evenemang, alltifrån vetenskapliga konferenser till lokala Linnévandringar. Nationell invig-

ning av jubileet sker den 28 januari 2007 i Växjö och jubileet avslutas den 15 december i Jukkasjärvi.

Den nationella Linné-delegationen har utsett Länsstyrelsen i Kalmar län som regionansvarig för jubileet "Linné 2007" med ansvar för kvalitetsgodkännande av regionala aktörer. En länskommitté har tillsatts där Länsstyrelsen som ingår som samordnare. I länskommittén finns representanter från mål 2 projektet "Linné på Öland", Ölands Turist AB, Högskolan i Kalmar, Regionförbundet, Ekologiska forskningsstationen samt Jenny Nyströms Gymnasieskola.

Länskommittén har kvalitetsgodkänt 28 regionala aktörer/evenemang under 2006. Ytterligare ett stort antal ansökningar förväntas komma in till kommittén under vintern 2006/2007.

Regional landskapsstrategi

Under 2006 har länsstyrelsen påbörjat arbetet med att ta fram en regional landskapsstrategi för odlingslandskapet i skogs- och mellanbygden i Torsås och Emmaboda kommuner. Detta regeringsuppdrag presenterades i regleringsbrevet för 2006. Arbetet har skett i nära samarbete med berörda kommuner och Skogsstyrelsen. Markägare, djurhållare och andra intressenter inbjöds tidigt att delta i arbetet. Hittills har sex möten för intresserade genomförts, tre i varje kommun. För närvarande arbetar två grupper vidare i res-

pektive kommun. Grupperna arbetar med frågor som rör lantbrukets och turistnäringens problem. En helhetssyn eftersträvas i uppdraget. Många stora och ”svåra” frågor har uppmärksamats under arbetets gång. Uppdraget ska slutredovisas i december 2007.

Hållbar regional utveckling och miljömål (inklusive naturvård, friluftsliv och naturturism samt arbetet för energiomställning)

Höga natur- och kulturvärden är viktiga förutsättningar för utvecklingen i länet. De kultur- respektive naturvärden som karakteriserar länet är av stor betydelse såväl för besöksnäringen som för ett attraktivt permanentboende. Genom sitt ansvar att i kommunernas planprocess bevaka kultur- och naturmiljöfrågor verkar Länsstyrelsen aktivt för att såväl bevara som utveckla länets värden.

Länsstyrelsen satsar årligen stora resurser på skötsel av skyddad natur liksom att göra dem tillgängliga för friluftsliv och turism. I länet har, under de senaste 10 åren, ca 200 mnkr utbetalats till markägare för s.k. intrång och markinköp vid bildandet av naturreservat. De senaste fem åren har mer än 40 mnkr gått till skötsel och friluftsanordningar i länets naturreservat där flera entreprenörer medverkat. Genom Länsstyrelsens LIFE Nature-projekt, delfinansierade av EU, har ytterligare 45 mnkr kommit Öland till del sedan 1996. Pengarna har framförallt gått till röjningsåtgärder, vilket gjort att ett stort antal lantbrukare har fått möjlighet att söka miljöersättningar för nyröjda betesmarker.

På Öland är turismen nu den största näringen och omsätter minst 1 mdkr per år. Vid senaste besöksundersökningen anges ”naturen” som främsta motiv för att besöka ön och därefter ”sol och bad”. Länets Naturum besöks årligen av minst 110 000 personer varje år. Det är kraftigt förbättrade besöksiffror jämfört med tidigare år. Det finns alltså, på såväl Öland som andra

delar av länet, en stor potential för ytterligare utveckling av turistnäringen.

Länsstyrelsen har inlett en samverkan med kommuner och näringsliv i syfte att göra värdefulla naturområden mer tillgängliga för turist- och besöksnäringarna. Detta avspeglas i projektet Linné på Öland, som påbörjats under 2005 och som kommer att ha sin kulmen under Linnés jubileumsår 2007. Ökad tillgänglighet, förbättrad information och marknadsföring är viktiga delar i projektet.

Den lokala naturvårdssatsningen är ett annat exempel där Länsstyrelsen genom att stödja det lokala engagemanget för naturen bidrar till ökad lokal kunskap och en stärkt bas för den lokala och regionala utvecklingen.

Samarbetet mellan myndigheter på lokal, regional och nationell nivå, liksom den lokala delaktigheten inför beslut och åtgärder, är viktiga förutsättningar för att skyddad natur skall ses som en resurs och en möjlighet. Skyddet ska inte ses som ett hinder. Naturen ska skyddas åt människor och inte från människor.

Utbytet av kunskap, erfarenheter och goda exempel är väsentligt för att förbättra samarbete och förståelse mellan olika aktörer i landskapet: natur- och kulturmiljövårdare, turismfrämjare, regionala utvecklare, näringsliv, ideella organisationer, markägare och boende. Detta har visat sig tydligt i Världsarvsprocessen och Life Nature-projektet. Både Världsarvsrådet och det pågående projektet Odlingslandskap i sydöstra Europa har som syfte att ytterligare främja detta tvärsektoriella arbetssätt och dessutom öka samverkan mellan myndigheter nationellt och internationellt, samt mellan forskarvärlden och myndigheterna.

Rådgivande verksamhet och samtal pågår även inom ramen för de s.k. plansamråden. Genom kommunernas planarbete läggs en viktig grund för en hållbar långsiktig regional utveckling. Länsstyrelsen har i uppgift att bistå med kunskapsunderlag, värna om nationella intressen såsom natur- och kulturmiljö samt verka för att man i

planeringen beaktar ett antal olika miljö-kvalitetsmål och hållbarhetsaspekter samt främjar energihushållning och energieffektivisering.

Det pågår också ett aktivt arbete i länet och inte minst med Länsstyrelsen som initiativtagare för att främja vindkraftens utbyggnad. Detta är i linje med länets regionala mål i frågor om miljömålen, energiomställningen och en hållbar utveckling med närproducerad och förnyelsebar energi. Tillsynsvägledningen och rådgivningen har förstärkts och Länsstyrelsen utvecklar också sitt samarbete med Högskolan i

Kalmar, bl.a. tekniska modeller i GIS och erfarenheter från forskningsstudier.

Länsstyrelsen samarbetar med Regionförbundet i arbetet med att nå ”En fossilbrän-slefri region” år 2030. Insatser i form av övergripande information, råd och vägledning till kommunerna har genomförts under året. Länsstyrelsen administrerar även de statliga stöden till energikonverteringar. För ytterligare information kring länets vindkraftsarbete, se s. 26 under Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete, mål 8.

Mål 2

Länsstyrelserna skall i bred förankring i länen utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för arbetet inom denna och andra verksamhetsgrenar.

Regionalt miljömålsarbete

Övergripande samordning

Länsstyrelsen har under 2006 börjat ta kontakt med olika länsaktörer, framförallt kommunerna, för att diskutera hur det lokala miljömålsarbetet bedrivs och hur Länsstyrelsen kan stötta det arbetet. En lägesrapport skickades ut sommaren 2006 för att inleda den informationssatsning som ska göras hos länets olika aktörer under 2007.

Miljömålssamordnaren har under 2006 deltagit i flera nationella och interna grupper för att diskutera miljömålsarbetet. Exempel på sådana grupper är där Länsstyrelsen tillsammans med Regionförbundet och Landstinget diskuterar arbetet för hållbar utveckling i länet med koppling till miljömål, folkhälsomål och regionala utvecklingsfrågor.

Ett annat exempel är sydlänsträffar och de årligen återkommande miljömålsdagarna där länsstyrelsernas miljömålssamordnare diskuterar gemensamma lösningar för måluppfyllelse och samordning kring verktyg och metoder.

Länsstyrelsen har under 2006 deltagit i en referensgrupp för ett regeringsuppdrag som Naturvårdsverket och Nutek har haft för att i samråd stärka och utveckla det regionala hållbarhetsarbetet. Uppdraget har utförts i samarbete med andra berörda myndigheter och med några utvalda pilotlän och regioner. Referensgruppens två deltagande länsstyrelser från Gävleborg och Kalmar samordnade länsstyrelsernas insatser i arbetet. Redovisningen lämnades till regeringen (Näringsdepartementet) i december 2006

I NV/NUTEK-uppdraget ingick bl.a.:

- att genomföra en regional utbildningsinsats riktad till länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan
- att utveckla förslag om hur åtgärder för att nå miljö kvalitetsmålen konkret kan samordnas med regionala tillväxt- och utvecklingsinsatser
- att medverka till att det tvärssektoriella samarbetet mellan länsstyrelser och regionala självstyrelseorgan respektive samverkansorgan stärks och utvecklas.

I samband med skrivandet av det regionala strukturfondsprogrammet för Mål 2, Småland och öarna användes bl a RUPEN IV som underlag för Kalmar läns del. Länsstyrelsen gjorde utöver det en miljöbedömning av innehållet. En miljökonsekvensbeskrivning av det regionala strukturfondsprogrammet Småland och öarna hade arbetats fram av en konsult. Även detta innehåll granskades av Länsstyrelsen.

Under 2006 har Länsstyrelsen:

- aktiverat kontaktpersonerna (Länsstyrelsens sakkunniga inom olika områden, ungefär 40 personer) i Länsstyrelsens miljömålnätverk för att uppdatera läns specifika kommentarer i indikatorpresentationerna i RUS samt göra en samlad regional miljömålsbedömning av länets 117 regionala miljömål på miljömålportalen.
- ansökt om extra resurser från Miljömålsrådet bl.a. för att vidareutveckla uppföljningsindikatorer.
- skickat ut en lägesrapport angående Länsstyrelsens miljömålsarbete samt aktiverat det externa miljömålnätverk som deltog i framtagandet av de regionala miljömålen. Ett par träffar med samverkansgruppen, där olika länsaktörer ingår, har också genomförts.
- uppdaterat, vilket inte innebär en ny regionalisering utan enbart byte av vissa siffror och formuleringar, de regionala miljömålen utifrån den nya, av riksdagen antagna, miljömålspropositionen.
- har börjat ta fram underlag baserat på Länsstyrelsens åtgärder i miljömålsdatabasen och kommunicera det med andra länsaktörer i syfte att få fram väl förankrade åtgärdsprogram med fokus på Östersjön och odlingslandskapet. Detta förankringsarbete kommer att fortsätta under hela 2007 och kommer att leda till överenskommelser mellan olika aktörer om vem som gör vad för att nå målen.

- vidare påbörjades under december 2006 arbetet med avrapporteringen av det regionala miljömålsarbetet, som ska utgöra en del av underlaget till Miljömålsrådets fördjupade utvärdering av arbetet med att nå miljökvalitetsmålen.
- deltagit i externa och interna grupper för att strategiskt arbeta in miljökvalitetsmålen i skilda typer av verksamheter.

Under 2007 kommer Länsstyrelsen att:

- regionalisera miljömålen på nytt utifrån den senast av riksdagen antagna miljömålspropositionen.
- bilda expertgrupper för att diskutera utförandet av specifika åtgärder.
- Presentera miljömålsarbetet vid Länsstyrelsens 12 kommunbesök

Regionala åtgärdsprogram

Till stöd för Länsstyrelsens interna miljömålsarbete finns en databas med olika åtgärdsförslag (i dagsläget ca 300) vilka används som arbetsmaterial och underlag vid skrivande av tematiska åtgärdsprogram för verksamheterna på Länsstyrelsen. Databasen används även som ett tittskåp så att databasen blir ett planeringsinstrument i verksamhetsplaneringen.

Ett separat länsstyrelseprojekt genomfördes under oktober 2006 där en arbetsgrupp utifrån miljömålsdatabasen skulle ta fram ett prioriteringsförslag på konkreta åtgärder utöver vad som görs dagligen i verksamheterna. För att förstärka och förtydliga genomförandet av miljömålen prioriterades ett 50-tal åtgärder som sedan lades in i verksamhetsplaneringen inför 2007.

Länsstyrelsens miljömålsarbete har under 2005/2006 fokuserat alltmer mot Östersjön och odlingslandskapet. Detta innebär i praktiken att Länsstyrelsen visserligen fortsätter att arbeta på bredden i miljömålsarbetet men riktar extra resurser mot vatten- och odlingslandskapsinsatser.

Eftersom frågor kring havsmiljö är av stor vikt i Kalmar län har det under hösten 2006 pågått ett arbete med att ta fram konkreta åtgärder för att förbättra vattenkvalitet samt natur- och kulturmiljöer i Östersjöns kustmiljö. Detta åtgärdsprogram kommer att vara klart under våren 2007.

Nationellt pågår arbete med att ta fram åtgärdsprogram för säkerställande och restaurering av nationellt värdefulla limniska miljöer (delmål 1 och delmål 2 för miljömålet *Levande sjöar och vattendrag*). Detta arbete förväntas vara klart under första halvåret 2007. Först därefter kommer programmet att anpassas till regional nivå.

Miljöövervakning och uppföljning av miljömålen

Miljöövervakningens uppgift är att följa och beskriva miljötillstånd och miljöhot samt förse avnämarna med miljöövervakningsdata. Den är också en viktig del av miljömålsuppföljningen. Huvuddelen av den regionala miljöövervakningen sker genom kontrollprogram kopplade till de miljöfarliga verksamheter som bedrivs i länet (recipientkontroll), samt genom övervakning av utomhusluft enligt miljökvalitetsnormerna. Särskilda organisationer har bildats för detta och Länsstyrelsen deltar aktivt i deras arbete: Emåns vattenförbund, Alsteråns vattenvårdsförbund, Ljungbyåns recipientkontrollkommitté, Lyckebyåns vattenförbund, Kalmar läns kustvattenkommitté och Kalmar läns luftvårdsförbund.

Kemi och biologi i vatten övervakas även inom uppföljningen av kalkningsverksamheten.

Den regionala övervakningen samordnas med nationell och kommunal miljöövervakning för att utnyttja resurserna så effektivt som möjligt. Ett samlat program för miljöövervakningen utarbetades under 2005 (Länsstyrelsens meddelandeserie 2005:22). Programmet fokuserar på kopplingen till de nationella miljökvalitetsmålen. Under 2007 och 2008 kommer programmet att revideras i samarbete med Naturvårdsverket.

För att göra uppgifter om miljöförhållandena lätt tillgängliga bygger Länsstyrelsen en regional databas. Detta arbete har pågått sedan 2002. Databasen utformas i nära anslutning till den länsstyrelsegemensamma databasen för miljöövervakning och naturvård (DMN).

Länsstyrelsen har deltagit i Regionalt uppföljningssystem (RUS), det länsstyrelsegemensamma systemet för uppföljning av miljömålen, genom att uppdatera en del av miljömålsindikatorerna med regional upplösning på miljömålsportalen. En länsstyrelserepresentant deltog också vid den årliga RUS-träffen, vars syfte är att diskutera utvecklingen av miljömålsuppföljningen.

På uppdrag av Miljömålsrådet gjorde Länsstyrelsen under hösten en samlad miljömålsbedömning av möjligheterna att på regional nivå nå de 15 miljökvalitetsmål som är tillämpliga på länet, samt av möjligheten att nå Kalmar läns 117 regionala miljömål. Arbetet rapporterades in direkt i miljömålsportalen, www.miljomal.nu, där allmänheten kan följa utveckling i länet.

Verksamhetsområde Tillsyn och vägledning

Mål 1

Ett ökat skydd för enskilda och värnande om samhället i övrigt genom såväl tillsyn som vägledande arbete.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen har tillsynsplaner inom alla områden. Några strategiska överväganden när det gäller tillsyn kontra andra typer av ärenden har inte gjorts. Avvikelserna i

förhållande till föregående år bedöms inte vara så stora att dessa behöver kommenteras.

Verksamhetsgren Social tillsyn

Tabell 2.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren social tillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2006).

Kostnader och årsarbetskrafter för VG Social tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
	4 572	6,6
Totala kostnader VG Social tillsyn (exkl. OH)		
varav Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	2 769	5,0
varav Enskild vårdverksamhet (702)	206	0,4
varav Individärenden (703)	58	0,1
varav Fördelning av statsbidrag (704)	995	0,3
varav Alkoholärenden (705)	543	0,9
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	1 360	1,2
Totala kostnader VG Social tillsyn (inkl. OH)	5 933	7,8

Kommentar: Kostnadsökningen jämfört med 2005 (3 227 tkr) avser lönekostnader inom bl.a. fördelning av statsbidrag samt arbete med projektet Ansvarsfull alkoholserving

Tabell 2.1.1 - Social tillsyn – fördelning av tillsynsinsatser

Uppskatta hur social tillsyn fördelar sig i procent mellan främjande/förebyggande, inspektioner/kontroll och övrig tillsyn. Redovisa och kommentera de viktigaste främjande/förebyggande tillsynsinsatserna under året, exempelvis seminarier och möten med politiker respektive förvaltningsledning.

Tillsynsinsats	Procent
Främjande/förebyggande	50,0%
Inspektion/kontroll	50,0%
Övrig tillsyn	0,0%
Summa	100,0%

Kommentar:**Främjande/förebyggande insatser**

Rådgivning och information via telefon: Länsstyrelsen har en omfattande telefonrådgivning till allmänhet, organisationer, socialtjänsten i länet samt till personal och ansvariga för enskild verksamhet.

Socialkonsulenterna besvarar ca 2 000 samtal per år och är i stort tillgängliga varje arbetsdag. Vidare besvaras ett stort antal frågor via e-post.

Möten med brukare: Länsstyrelsen har regelbundna träffar med företrädare för pensionärsorganisationer, anhörigföreningar och handikapporganisationer. Länsstyrelsen medverkar bl.a. i Läns-handikapprådet för utbyte av information mellan olika huvudmän och organisationer. Länsstyrelsen deltar också i utbildningar för förtroendevalda inom pensionärsorganisationerna.

Informationsblad: Länsstyrelsen ger ut information via "Sociala Bladet" till socialtjänsten i länet, enskilda verksamheter och andra intressenter via e-post tre gånger per år. Bladet innehåller information om lagstiftning, rättsfall, statsbidrag, konferenser, seminarier, m.m.

Möten med politiker och förvaltningsledningar: Möten har skett med politiker och förvaltningsledningar i samband med tillsynsändan. Länsstyrelsen genomför årligen s.k. samlad tillsyn av hela socialtjänsten i någon eller några kommuner. Vid dessa tillfällen är dialog och informationsutbyte med politiker i facknämnder, kommunstyrelse och förvaltningsledning en del av metoden. Ett särskilt seminarium riktat till politiskt förtroendevalda i kommunstyrelser, social- och omsorgsnämnder samt chefstjänstemän har genomförts. Rubriken på detta möte var "Kan alla som vill få plats i särskilt boende? – Ett seminarium om prioriteringar, alternativ och rättssäkerhet". Samtliga kommuner har besökts i samband med verksamhets-tillsyn och tillsyn i individärenden.

Konferenser, seminarier och utbildningsdagar: Länsstyrelsen har själv och i samverkan med andra ordnat ett flertal konferenser, seminarier och utbildningsdagar. Dessa har bl.a. handlat om kommunernas tillsyn över enskild verksamhet, våldsutsatta kvinnor, hedersrelaterat våld, barn i vålds- och missbruksmiljöer, folkhälsofrågor, alkoholservering. Varje år genomförs en ungdomsarbetskonferens under två dagar med ca 150 deltagare i samarbete med länssamrådsgrupp för alkohol- och drogfrågor. Utbildning i handläggning och dokumentation och om gällande lagstiftning och praxis har genomförts vid flera tillfällen. Utgångspunkten har i flera fall varit brister som Länsstyrelsen funnit i tillsynen.

Projektmedel: Länsstyrelsens uppdrag att förmedla statsbidrag för att på olika sätt utveckla socialtjänsten i länets kommuner är en viktig del av det förebyggande arbetet. Detta gäller inom det alkohol- och drogförebyggande området, vård av personer med tungt missbruk, våldsutsatta kvinnor och deras barn samt inom ungdoms- och missbrukarvården. Länsstyrelsen förmedlar också medel till att förebygga s.k. hedersrelaterat våld och för att stödja kommunerna i deras insatser för psykiskt funktionshindrade genom personliga ombud. Länsstyrelsen fördelar medel till kommunernas arbete med att stödja anhörigas insatser för äldre och funktionshindrade.

Folkhälsofrågor: Länsstyrelsen deltar i samverkan med bl.a. Landstinget i kompetensnätverk för att utveckla hälsofrågorna för barn och unga liksom för befolkningen i övrigt. Länsstyrelsen har genomfört ett folkhälsoseminarium med fokus på det regionala och lokala folkhälsoarbetet i länet. Nätverk har bildats för att utbyta erfarenheter i folkhälsoarbetet.

Tabell 2.1.2 - Social tillsyn – antal tillsynsobjekt

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för verksamhets-tillsyn	Används vedertagna metoder för tillsyn (ja/nej) ²⁾	Används åtgärds-planer vid brister ja/nej	Antal tillsynsobjekt med brister ³⁾
Äldreomsorg	193	58	Ja	Ja	22
Handikappomsorg	353	69	Ja	Ja	16
Individ och familjeomsorg	89	18	Ja	Ja	5
varav barn och familj	35	12	Ja	Ja	1
varav missbruk	27	2	Ja	Ja	1
varav ekonomiskt bistånd	14	2	Ja	Ja	1
varav familjerätt	13	2	Ja	Ja	2
Summa	635	145			43

Definitioner till tabell 2.1.2:

1) Med tillsynsobjekt avses t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med tillsynsobjekt avses även ekonomiskt bistånd, missbruk, familjer och barn samt familjerätt inom området individ- och familjeomsorg inom en kommun, kommunal eller stadsdel. Dessutom avses handikappomsorg eller äldreomsorg. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommunal del ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

2) med vedertagna metoder avses metoder/procedurer framtagna för att underlätta tillämpningen av myndighetens tillsynsuppdrag och för att säkra att detta tillämpas likvärdigt inom givna ramar.

3) brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i verksamhetstillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentar: Antalet tillsynsobjekt för den sociala tillsynen i Kalmar län har minskat något mellan 2006 och 2007, från 678 till 635. Minskningen avser främst tillsynsobjekt inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg

Tabell 2.1.3 - Social tillsyn – antal inspektioner/kontroller

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering avseende verksamhetsgren Social tillsyn.

Observera att det är **antal inspektioner** som skall anges - inte antalet tillsynsobjekt. Kommuner avser kommuner där länsstyrelsen mer ingående granskat ett eller flera verksamhetsområden.

Genomförd tillsyn		Med inriktning på barn och unga	Med inriktning på missbruk	Med inriktning på psykosociala problem
Antal Hem för vård eller boende (HVB)	Privata	3	1	0
	Offentliga	1	0	0
Antal särskilda boendeformer		Äldre	Funktions-hindrade	varav psykiskt funktionshindrade
	Privat	0	24	19
	Offentlig	42	37	20
Antal granskade kommuner/kommundelar	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Handikappomsorg
	12	12	13	13

Kommentar: Samtliga kommuner och kommundelar har varit föremål för tillsyn vid flera tillfällen. Antalet inspektionstillfällen framgår inte av tabellen.

Tabell 2.1.4 - Social tillsyn – avslagsbeslut m.m.

Datum	Antal ej verkställda beslut enligt SoL		Domar enligt SoL		Avslagsbeslut trots bedömt behov enligt SoL	Sanktionsavgift, SoL	
	Särskilda boenden	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser		Antal ansökningar	Domar med bifall
Den 31 december 2003	7	8	0	0	26	0	0
Den 31 december 2004	16	5	3	0	26	0	0
Den 31 december 2005	15	0	0	0	25	0	0
Under hela år 2006						0	0
Datum	Antal ej verkställda beslut enligt LSS		Domar enligt LSS		Avslagsbeslut trots bedömt behov enligt LSS	Sanktionsavgift, LSS	
	Särskilda boenden	Andra insatser	Särskilda boenden	Andra insatser		Antal ansökningar	Domar med bifall
Den 31 december 2003	9	11	3	3	4	0	0
Den 31 december 2004	2	30	2	2	0	1	0
Den 31 december 2005	3	8	0	0	10	0	0
Under hela år 2006						0	0
Antalet ärenden enligt 16 kap 1§ under 2006		5					

Kommentar: Länsstyrelsen har i en rapporten "När får jag mitt bistånd (VI)" redovisat resultatet av den senaste kartläggningen av ej verkställda beslut och domar. Rapporten finns på Länsstyrelsens hemsida.

Mål 1

Länsstyrelserna skall tillse att socialtjänstens arbete bedrivs målinriktat, lagenligt samt med god kvalitet och framförhållning i planeringen. Påtalade brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet skall åtgärdas enligt en av länsstyrelsen beslutad tidsplan som följs upp.

Återrapportering

Brister och missförhållanden

De brister och missförhållanden som uppmärksammas i tillsynen åtgärdas inom fastställda tidsramar. Länsstyrelsen har som rutin ("Social tillsyn i individärenden") att alltid följa upp ärenden där Länsstyrelsen

riktar allvarlig kritik mot kommunens socialtjänst eller enskild verksamhet. Återrapporteringskrav på åtgärder som vidtagits riktas även i vissa fall då Länsstyrelsen uttalat kritik.

Kravet på återrapportering har visat sig vara en effektiv metod för att få till stånd

en förändring eller utveckling av den verksamhet som Länsstyrelsen riktat kritik mot. För att säkerställa att förändringen verkligen genomförts förutsätter metoden en uppföljning av ärendet, ofta genom ett tillsynsbesök. Tidsplanen för uppföljningen kan variera beroende på omfattningen av de åtgärder som kommunen skall vidta för att rätta till bristerna i verksamheten. Länsstyrelsens uppfattning är att arbetssättet med uppföljning ger god effekt.

Ett exempel på effekter är att Länsstyrelsen i ett beslut riktade allvarlig kritik mot en kommun för missförhållanden på ett särskilt boende. Missförhållandena gällde bl.a. bemötandet mot pensionärerna, brister i tillsynen, avsaknad av utevistelse och fördröjning av hjälp när en person larmat.

Mot bakgrund av beslutet påbörjade kommunen ett utvecklingsarbete i syfte att höja kvaliteten och säkerheten i verksamheten. Utvecklingsarbetet har fått effekter även på andra boenden inom kommunen.

I ett annat fall riktades allvarlig kritik mot en kommun för avsaknad av särskilt boende för demenssjuka personer och avsaknad av dagverksamhet anpassad för demenssjuka. Kritik riktades också mot kommunen för brister i den individuella planeringen och dokumentationen i verkställigheten.

Kommunen har med anledning av tillsynen vidtagit en rad åtgärder så som inventering av behovet av boende för demenssjuka och planering för boenden för demenssjuka, tagit fram rutiner för individuell planering samt beslutat om utbildning av personal i dokumentation.

Sammanfattning av de tre tillsynsinsatser inom sociala tillsynen som sannolikt givit bäst effekt

Samlad tillsyn i två kommuner

Länsstyrelsen har under 2006 följt upp samlad tillsyn av hela socialtjänsten som genomfördes under 2005 och genomfört en ny samlad tillsyn under 2006 i en annan

kommun. Vid Länsstyrelsens tillsyn framkom att individ- och familjeomsorgens socialsekreterare hade en orimligt hög arbetsbelastning. Två socialsekreterare hade vid tillsynstillfället 84 pågående ärenden, varav 20 utredningar och 64 insatser av olika slag. Av de 84 pågående ärendena var 35 barnavårdsärenden. Det saknades även direkt arbetsledning för socialsekreterarna. Den höga arbetsbelastningen visade sig bl.a. genom bristande rättsäkerhet för familjehemsplacerade barn. Överväganden och omprövningar av vården saknades i några ärenden, enskilda samtal med barnen i familjehemmet hade enligt dokumentation inte skett i något av placeringsärendena. Vid akuta behov blev handläggningstiden för de andra pågående ärendena längre och arbetsmiljön sämre. Svårigheter fanns även för socialsekreterarna att delta i viss kompetensutveckling.

Vid uppföljningen av tillsynen 1 juni 2006 visade det sig att effekterna av tillsynen har inneburit att socialförvaltningen arbetat med att utveckla ett system för kvalitetsstyrning. Inom detta system är en del rutiner och policydokument framtagna. Tyngdpunkten har lagts vid de brister som påtalats av Länsstyrelsen. Det har bl.a. utarbetats en utredningsmall med rubriker för vårdplan för såväl barn som vuxna och rutiner för att säkerställa uppföljningen av barnplaceringar.

Under 2006 har även en tjänst som 1:e socialsekreterare inrättats och i organisationsskissen för åren 2007-2010 skall ytterligare förstärkning av personalen inom IFO ske.

Metoden att vid återredovisning av genomförd samlad tillsyn bjuda in förtroendevalda från både socialnämnd och kommunstyrelse har medfört ett större genomslag för nödvändiga åtgärder.

Tillsyn av socialtjänstens insatser för personer med psykiska funktionshinder

Avsikten med psykiatrireformen, som genomfördes 1995, var att förbättra livet för människor med psykiska funktions-

hinder och öka deras möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället. Reformen klargjorde att det är kommunerna som har ansvaret för att samordna och planera insatserna för personer med psykiska funktionshinder, svara för boende, stöd och sysselsättning samt genomföra uppsökande verksamhet och informera om sin verksamhet för målgruppen. Landstinget har ansvar för den psykiatriska sjukvården - men kommunerna och landstinget skall samverka med varandra utifrån sina respektive ansvarsområden.

Länsstyrelsen genomförde under 2006 en omfattande tillsyn av socialtjänstens verksamhet för personer med psykiska funktionshinder. Undersökningen bestod dels av en enkät till samtliga kommuner i länet och dels tillsynsbesök i fem kommuner. Resultatet av tillsynen har redovisats i rapporten "Får personer med psykiska funktionshinder ett bra stöd?" (Meddelande 2006:11).

Rättssäkerhet för alla medborgare är en viktig hörnsten i en demokrati. I Kalmar län arbetar flera kommuner ambitiöst med dessa frågor medan andra kommuner har stora brister. Efter och i samband med tillsynen har flera kommuner efterfrågat Länsstyrelsens stöd vad gäller handläggning och dokumentation och Länsstyrelsen kan konstatera att betydande förbättringar skett av rättssäkerheten för personer med psykiska funktionshinder i flera kommuner.

Tillsynsärende inom äldreomsorgen med föreläggande

Länsstyrelsen beslutade både om föreläggande mot en kommun och att rikta allvarlig kritik på en rad punkter mot ett av kommunens särskilda boenden. Missförhållandena gällde bl. a. avsaknad av individuell planering, brister i den personliga omvårdnaden, inlåsning av de boende, brist på självbestämmande och avsaknad av sociala aktiviteter. Vidare saknades stationerad personal på natten. Något systematiskt brandskyddsarbete förekom inte.

Efter kommunens åiterrapportering till Länsstyrelsen med anledning av beslutet och ett antal tillsynsbesök för att följa upp ärendet, kunde Länsstyrelsen konstatera att relevanta åtgärder vidtagits för att trygga kvalitet och säkerhet. En av de åtgärder som vidtogs var att byta ut låsen till lägenheterna till s.k. hotellås, vilket innebär att dörren alltid går att öppna inifrån även om dörren är låst från utsidan.

Insatser som påverkar kommuner att planera för behovstäckning.

Möte med länets social- och omsorgschefer.

Länsstyrelsen har vid möte under 2006 för länets social- och omsorgschefer redovisat resultatet av den sociala tillsynen "Årsrapport 2005, Socialtjänsten i Kalmar län" (Meddelande 2006:05). Vid mötet diskuterades de resursbrister som den sociala tillsynen uppmärksammat bl.a. uppmärksammandes minskningen (totalt 359 platser mellan 2004 och 2005) av platser i särskilt boende för 11 av länets 12 kommuner.

Möte med förtroendevalda i kommunstyrelser, social- och omsorgsnämnder samt chefstjänstemän

Vid Länsstyrelsens möte med ledande politiker och tjänstemän i kommunerna har planer för att tillgodose äldres behov av trygghet och rätt till särskilt boende varit föremål för diskussion och överläggning. Mötet fokuserade på prioritering och alternativ inom äldreomsorgen.

Nätverk för insatser till barn i missbruks- och våldsmiljöer

Länsstyrelsen i Kalmar har startat ett nätverk för länets kommuner i syfte att uppmärksamma och erbjuda insatser till barn som lever eller har levt i en familj med missbruks- och våldsmiljöer. Målsättningen är att alla länets kommuner skall kunna erbjuda dessa barn/ungdomar relevant hjälp. Nätverksträffarna skall bidra med kunskap, aktuell forskning, stöd och

erfarenhetsutbyte. Under 2006 har tre nätverksträffar genomförts. I Kalmar län ser utvecklingen positiv ut. Av länets 12 kommuner har sex stycken pågående gruppverksamhet och flera kommuner är i startgroparna.

Små kommuner uppmuntras till att samarbeta med varandra, med andra verksamheter, organisationer och föreningar. Även yrkesgrupper som skola och BVC är delaktiga i nätverket.

Policy och handlingsplan för barn som far illa

Länsstyrelsen deltar i en arbetsgrupp tillsammans med representanter från primärvården i syfte att få en gemensam läns-policy tillika handlingsplan för barn som far illa. Policyn och handlingsplanen skall tydliggöra hur olika verksamheter inom landstinget skall gå vidare med sin oro till socialtjänsten, när misstanke finns om att barn far illa. Arbetet pågår och beräknas bli klart under 2007.

Samlad tillsyn

Vid uppföljning och återredovisning av s.k. samlad tillsyn av hela socialtjänsten har kommunernas planering för behovstäckning varit en viktig frågeställning. Vid dessa tillsynsbesök deltar alla socialkonsulenter, som har arbetsuppgifter inom kommunen. Social- respektive omsorgschef redogör vid dessa besök för organisation och resurser. Länsstyrelsens beslut efter den samlade tillsynen pekar ofta på brister också vad gäller resurser.

Psykiskt funktionshindrade

Vid Länsstyrelsens tillsyn av kommunernas verksamhet för psykiskt funktionshindrade framkom ett gemensamt problem för alla kommuner i länet. Kommunerna saknade inventering och kartläggning av psykiskt funktionshindrades behov, dvs. det grundläggande planeringsunderlag som behövs för att faktiskt veta vad och hur ska stödet se ut, i vilken omfattning och till vem. Inventeringen är också ett underlag

som politikerna i social- och omsorgsnämnder behöver för att kunna prioritera, finansiera och lägga fast mål- och styrdokument för verksamheten. En tredjedel av länets kommuner saknar politiskt fastlagda mål- och styrdokument för den här verksamheten.

Efter tillsynen har länets FoU-enhet, i samarbete med Länsstyrelsen, genomfört ett seminarium om inventering av psykiskt funktionshindrades behov av insatser och under hösten 2006 genomförs en utbildningsdag för att implementera metoder för sådan inventering. Samtliga kommuner i länet deltog i utbildningen.

Bostäder med särskilt stöd för personer med psykiska funktionshinder saknas i mer än hälften av länets kommuner och det finns också exempel på boendeformer som är torftiga, omoderna och institutionsliknande. En kommun har efter tillsynen startat en översyn av befintliga boendeformer och efterfrågat stöd av Länsstyrelsen i det arbetet.

Uppföljning av gynnande domar enligt SoL och LSS

Länsstyrelsen öppnar tillsynsärende i samtliga fall som ger den enskilde rätt till insatser enligt SoL eller LSS. Länsstyrelsen följer upp verkställigheten av dessa domar.

Kommunbesök

Länsstyrelsens sociala funktion har tillsammans med planfunktionen besökt ett antal kommuner i länet och diskuterat planeringsfrågor utifrån bl.a. ett socialt perspektiv.

Statsbidrag

Handläggning av Länsstyrelsens statsbidrag syftar i stor utsträckning till att utveckla olika verksamheter. I arbetet ingår ofta även kartläggningar och andra insatser för att planera för kommunernas behovstäckning.

Länsstyrelsens insatser för att aktivt påverka kommuner och andra att samordna insatser genom individuella planer

Under 2005 genomfördes en inventering av kommunernas arbete med att upprätta individuella planer enligt LSS. En rapport har färdigställts om kommunernas aktuella planer och åtgärder för att öka brukarnas efterfrågan och möjligheterna till samordning av huvudmännens arbete med att upprätta olika planer.

I Länsstyrelsens tillsynsarbete både vad gäller individuell tillsyn och verksamhetstillsyn inom äldreomsorgen enligt SoL har samordning av olika huvudmäns insatser inom ramen för individuell vårdresursplanering uppmärksamats. Brister har uppmärksamats och åtgärdats.

Förändring och förnyelse av arbetsmetoder

Samtal med brukare och brukarorganisationer

Länsstyrelsen har i samband med både verksamhetstillsyn och individuell tillsyn i större utsträckning genomfört samtal med brukare. Det gäller t.ex. barn och ungdomar på de HVB där Länsstyrelsen genomfört tillsyn, äldre och funktionshindrade som får hemtjänst och äldre och funktionshindrade i särskilt boende. I samband med verksamhetstillsyn inhämtar Länsstyrelsen även gravt funktionshindrade brukares synpunkter via enkla frågor som besvaras tillsammans med företrädare eller personal.

Metoden ger bra information och kunskap och bättre underlag för beslut. Länsstyrelsen har också genom möten med brukare och deras organisationer fått bättre kunskap om brister och därigenom underlag för prioriteringar av den sociala tillsynen.

Fler oanmälda tillsynsbesök

Länsstyrelsen har medvetet ökat antalet oanmälda tillsynsbesök både i den enskilda och kommunala verksamheten. Uppfatt-

ningen är att detta öka möjligheterna att få en mera rättvisande bild av de verksamheter som granskas.

Bedömningskriterier

Bedömningskriterier inom området kost och nutrition för äldre har tagits fram under 2006 inom ramen för ett nationellt projekt. Länsstyrelsen i Kalmar län har deltagit i detta arbete. De framtagna bedömningskriterierna har visat sig vara ett effektivt sätt att utöva tillsyn även inom andra områden som inte rör kost och nutrition.

Genom ett projekt för Länsstyrelserna i södra Sverige har en tillsyn genomförts gällande de äldres rättssäkerhet vid biståndshandläggning. ("Rättssäkerhet vid ansökan om hemtjänst").

Barnperspektivet i den sociala tillsynen

Barnavårdsutredningar

Under året har delar av regeringens s.k. barnuppdrag genomförts genom granskning av barnavårdsutredningar i länets 12 kommuner. Styrande i denna tillsyn är barnperspektivet, om barnens behov blir tillgodosedda, om barnets åsikter tas till vara och graden av delaktighet och säkerhet för barnet. Den preliminära analys som hittills skett av denna granskning visar att barnens individuella behov i flera fall borde redovisas mera tydligt än som skett.

Anmälningar om barn som far illa

Utifrån regleringsbrevet har Länsstyrelsen granskat två kommuners hantering av barnavårdsanmälningar som inte leder vidare till utredning. I en kommun har det visat sig finnas stora brister i hanteringen av bl.a. diarieföring, beslut, beslutsfattare och motiv till att inte inleda utredning. En brist i båda kommunerna är att barnet inte synliggörs tillräckligt i förhandsbedömningen. Socialtjänsten talar sällan med eller träffar barnet.

Tillsyn av Hem för vård och boende

Länsstyrelsen har under året genomfört en mycket omfattande tillsyn vid tre HvB.

Tillsynen, som ingår i regeringens barn-uppdrag, fokuserar på barnens behov och skall genomföras inom sex ansvarsområden: hälsa, utbildning, känslomässiga och sociala behov, delaktighet, säkerhet och kvalitet. Tillsynens fokus är verksamhetens förutsättningar att uppfylla bedömningskriterierna. Under 2007 kommer ytterligare ett antal HvB att granskas. Innan den operativa tillsynen genomförs får ledningen för respektive HvB svara på ett intervjuformulär och skicka in alla skrivna rutiner för verksamheten. Ledning, personal, inskrivna ungdomar, vårdnadshavare och ansvarig socialsekreterare intervjuas.

Den pågående analysen visar bl.a. brister i dokumentation gällande journalföring och i genomförandeplaner. Även viktiga områden som utbildning och hälsa saknas i ett antal genomförandeplaner. Ledningen får möjlighet att rätta till de brister som tillsynen visar fram till våren 2007 då uppföljning kommer att ske.

Barnperspektiv i samband med bistånd till boendeskulder

Länsstyrelsen har inriktat sig på att granska förhållandet ifråga om handläggningen av ekonomiskt bistånd till boendeskulder, då sådana skulder kan leda till så allvarliga konsekvenser som vräkning/avhysning. Genom enkät till samtliga kommuner söker Länsstyrelsen få svar på frågan om hur barnperspektivet har beaktats samt i vilken utsträckning kommunerna gör barnkonsekvensanalyser. Denna granskning är ännu inte avslutad. Resultatet hittills visar att i 16 ärenden har barnkonsekvensanalys skett i 13 fall. Sådan analys har dock dokumenterats i endast tre fall. Då analys skett har denna aldrig inkluderat samtal med berörda barn. Av de handlagda ärendena har det gällt familjer där föräldern haft umgänge

med barn men inget barn stadigvarande bott i familjen.

Barn till psykiskt funktionshindrade

Barn till personer som har ett psykiskt funktionshinder behöver ofta, vare sig de bor ihop med den föräldern eller inte, stöd i olika former från socialtjänsten. Barnperspektivet och samarbetet mellan socialtjänstens olika delar omkring barnen, behöver kvalitetssäkras i samtliga kommuner, vilket Länsstyrelsen påtalat i tillsynen.

Jämställdhetsintegrering av Länsstyrelsens tillsyn av socialtjänsten

Inom ramen för nationellt projekt om kost och nutrition har bedömningskriterier inom området jämställdhet tagits fram och används vid tillsyn i två kommuner.

Jämställdhetsperspektivet har också beaktats i den samordnade tillsyn gällande rättssäkerhet vid biståndshandläggning, som genomförts av länsstyrelserna i södra Sverige.

Vid de verksamhetstillsyner som skett av ett antal HVB har Länsstyrelsen uppmärksammat fördelningen män – kvinnor både vad gäller personaldimensionering och antal inskrivna. Länsstyrelsen har, vad gäller personal, påverkat de granskade verksamheterna för att dessa ska få så jämn könsfördelning som möjligt, vilket i normalfallet bör eftersträvas.

Inom missbrukarvården uppmärksammar Länsstyrelsen de kvinnliga missbrukarna för att dessa ska få sina särskilda behov tillgodosedda.

Vid fördelning av statsbidrag har fördelningen av resurser med avseende på behovet av särskilda insatser för kvinnor och män, pojkar och flickor beaktats.

Länsstyrelsens socialkonsulenter har fått särskilt stöd av jämställdhetsakkunig inför metodval och arbetssätt. Jämställdhetsintegreringen av den sociala tillsynen har därigenom underlättats.

Mål 2

Samverkan mellan länsstyrelserna och Socialstyrelsen skall vidareutvecklas i syfte att uppnå

- ökad samordning såväl mellan länsstyrelserna som mellan den regionala och nationella tillsynen inom socialtjänsten,
- ökad samordning vad gäller tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården, samt,
- minska brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet.

Åtterrapporering***Samverkan mellan länsstyrelserna***

Länsstyrelserna i sydsverige har sedan lång tid tillbaka ett utvecklat samarbete. Inom ramen för detta samarbete pågår nätverk för socialkonsulenter, nätverk för socialdirektörer, gemensamma tillsynsinsatser och gemensamma konferensdagar och utbildningsdagar. En årlig ”Sydlänskonferens” genomförs under två dagar med angelägna och aktuella teman som utgångspunkt. Under året har en gemensam tillsyn genomförts i sydlänen om rätts-säkerhet vid ansökan om hemtjänst. Sex länsstyrelser medverkade med en gemensam metod.

Landets socialdirektörer har under 2006 haft åtta gemensamma överläggningar med syfte att öka samsynen bl.a. inför möte med samverkansgruppen (se nedan) som finns mellan Socialstyrelsen och länsstyrelserna.

Länsstyrelsen i Kalmar län köper en tjänst av Länsstyrelsen i Kronoberg inom alkoholområdet. Länsstyrelserna i Kalmar, Blekinge och Kronobergs län har gått samman och genomför regeringsuppdrag om hedersrelaterat våld. En gemensam resurs i form av en projektledare (socialkonsulent), placerad vid Länsstyrelsen i Blekinge, har anlitats.

Den redovisade samverkan mellan länsstyrelserna ger uppenbara samordningsvinster.

Samordning mellan regionala och nationella tillsynen inom socialtjänsten.

Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet i Jönköping har tillsammans med bl.a. Länsstyrelsen i Kalmar län genomfört en planeringskonferens med syfte att g planera de gemensamma insatser som skall göras under 2007. Under 2006 har samverkan skett i ett antal enskilda tillsynsärenden inom främst äldreomsorgen.

På nationell nivå samverkar länsstyrelserna med Socialstyrelsen i samverkansgruppen. Detta arbete redovisas mer utförligt i Socialstyrelsens årsredovisning. En gemensam ”tillsynskonferens” har genomförts.

Samordning av tillsynen över socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

Som framgår ovan har Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet i Jönköping tillsammans med bl.a. Länsstyrelsen i Kalmar län gjort en gemensam planering för 2007. Under 2006 har Länsstyrelsen i Kalmar län deltagit med en socialkonsulent i ett samverkansprojekt med Socialstyrelsen både nationellt och regionalt med syfte att ta fram bedömningskriterier inom äldreomsorgen. Projektet slutfördes under 2006 och redovisas i en rapport utgiven av Socialstyrelsen.

För gruppen psykiskt funktionshindrade deltar Länsstyrelsen med en socialkonsu-

lent i arbetet att tillsammans med Socialstyrelsen utveckla verksamhet med ”Personliga ombud”.

Den samverkan som sker mellan länsstyrelserna och med Socialstyrelsen har bi-

dragit till effektivare tillsyn och därmed minskat brister och missförhållanden i huvudmännens verksamhet.

Mål 3

Den operativa tillsynen inom äldreomsorgen skall bedrivas strukturerat och samordnat med tydliga och enhetliga bedömningskriterier för hela landet.

Återrapportering

Som framgår ovan har Länsstyrelsen i Kalmar län deltagit med en socialkonsulent i arbetet med att ta fram gemensamma bedömningskriterier inom äldreomsorgen.

I rapporten ”Nationella bedömningskriterier för den sociala tillsynen” redovisar Socialstyrelsen det gemensamma resultatet.

Mål 4

Stödet och skyddet till kvinnor som är utsatta för mäns våld eller andra övergrepp skall uppmärksammas i tillsynen.

Återrapportering

Vingen – Centrum mot våld i nära relationer

De sju södra kommunerna i Kalmar län har bl.a. på initiativ av Länsstyrelsen och med statliga medel utrett hur stödet till våldsutsatta kvinnor och deras barn samt till stödet till män som misshandlar kvinnor i nära relationer kan utformas. I förslaget, som nu är föremål för politisk förankring, är tanken att skapa professionella verksamheter, som riktar sig till våldsutsatta kvinnor och deras barn samt professionell hjälp till män som misshandlar. Landstinget i Kalmar län avser medverka med kurativt stöd till kvinnor i uppbrottsprocess. Länsstyrelsen har genomfört konferens med de berörda kommunerna, Landstinget och länets kvinnojourer.

I norra länsdelen pågår på liknande sätt och med samma utredare som i södra länet en

utredning, som skall klargöra hur det professionella stödet till våldsutsatta kvinnor och deras barn samt männen kan se ut i de fem norra kommunerna.

Utredning om samhällets bemötande av våldsutsatta kvinnor

En kurator och projektledare inom Kalmar läns landsting har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört en enkät- och intervjuundersökning av några våldsutsatta kvinnors erfarenheter och upplevelser av mötet med samhället. Undersökningen ”Synliggöra samhällets bemötande av våldsutsatta kvinnor och deras eventuella barn under uppbrottsprocessen” visar på kvinnornas erfarenheter av mötet med socialtjänst, rättsväsende, sjukvård, frivilligorganisationer, Försäkringskassa m.fl. Både positiva och negativa erfarenheter

samt förbättringsförslag redovisas i rapporten.

Länsstyrelsen har genomfört en konferens med rapporten som underlag.

Ledningsgrupp för övergripande kvinnofrid i Kalmar län

I Kalmar län finns en styrgrupp för kvinnofridsfrågor. I gruppen ingår två representanter för länets kommuner (norr och söder), Polisen, landstinget (norr och söder) under ledning av Länsstyrelsen. Syftet är att genom konferens- och utbildningsverksamhet stödja myndigheters och organisationers kvinnofridsarbete. Två konferenser har genomförts under året. Gruppen uppdaterar regelbundet en pärm med bl.a. handlägningsrutiner. En fickfolder med möjlighet att söka stöd har

utarbetats. Gruppen träffas 3 - 4 gånger per år.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Länsstyrelsen i Kalmar län har tillsammans med Länsstyrelserna i Blekinge och Kronobergs län genomfört en gemensam inventering och gemensamma utbildningsinsatser i s.k. hedersrelaterat våld och förtryck. I Kalmar län pågår nu ett arbete med kommunerna för att få till stånd ett nätverk som skall ha speciella kunskaper i frågan. Förslaget är att nätverket tillsammans med Länsstyrelsen skall se till att berörda verksamheter och organisationer får kompetensutveckling inom området. Nätverket skall även utgöra en konsultativ resurs för länets kommuner. Länsstyrelsens representant är sammankallande och samordnare.

Mål 5

Länsstyrelserna skall se till att den kommunala tillsynen såväl enligt alkohollagen (1994:1738) som tobakslagen (1993:581) skärps och bidra till en ökad samordning i tillsynen enligt dessa två lagar. Samarbetet med Statens folkhälsoinstitut skall utvecklas.

Åtterrapporing

Länsstyrelsen medverkar i flera sammanhang som arrangör och föreläsare inom områdena missbrukarvård, folkhälsofrågor samt arbete med alkohol- och tobakslagen. I dessa sammanhang har Länsstyrelsen fört ut tankar och erfarenheter kring situationen i länet med kopplingar till de nationella handlingsplanerna för att motverka skador av alkohol och narkotika. Anknypning har ofta gjorts till Länsstyrelsens arbete med statsbidrag inom alkohol- och narkotikaområdet.

Länsstyrelsen har anordnat och medverkat vid flera möten med alkoholhandläggarna i länet gällande uppdragen i länsstyrelsernas regleringsbrev. Teman vid mötena har t.ex. varit Ansvarsfull alkoholservering och tillämpningen av diskrimineringslagarna samt tobakslagen. Länsstyrelsen har även

anordnat och medverkat vid träffar med sydlänens alkoholhandläggare och Statens folkhälsoinstitut. Sambanden liksom likheter och skillnader mellan alkohollagen och tobakslagen har belysts i dessa sammanhang. Länsstyrelsen har utarbetat en "lathund" som hjälpmedel vid tillämpning av dessa lagar. Flertalet av länets kommuner arbetar enligt metoden VisaLeg.nu för förbättrad ålderskontroll vid detaljhandel med öl och tobak. Egentillsynsprogram har ingått i metoden och ytterligare kommit i fokus genom den senaste ändringen i tobakslagen. I årsrapporten "Alkohol- och narkotikaförebyggande arbete i Kalmar län 2006 – Alkohollagen och Tobakslagen", som givits ut tillsammans med Regionförbundet i länet, har Länsstyrelsen behandlat situationen beträffande dels det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet, dels

tillämpningen av alkohollagen och tobakslagen.

Tillsammans med länsstyrelserna i Kronoberg och Blekinge har Länsstyrelsen i Kalmar län utarbetat en omfattande enkät till kommunerna angående deras tillsyn inom alkohol- och tobaksområdena. I enkäten ingår bl. a frågor rörande kommunernas tillsyn gällande regelefterlevnaden av tobaksförbudet på serveringsställen.

Sedan tre år arbetar Länsstyrelsen för införandet av Ansvarsfull alkoholserving i länet. Metoden har nu börjat införas i flertalet kommuner. Kalmar kommun tillämpar metoden i egenskap av en av landets försökskommuner. Samordnare för arbetet i länet finns nu anställd hos Länsstyrelsen. Lokala samverkansgrupper har

inrättats i flera kommuner för att implementera metoden ansvarsfull alkoholserving. Kartläggning av restaurangernas arbete och ansvar enligt alkohollagen har genomförts i fyra kommuner. Så kallade ”ungdomsstudier”, dvs. undersökning om ungdomar strax över 18 år måste visa legitimation vid köp på restaurang, har undersökts i fem kommuner. Resultatet har sedan legat till grund för förbättringar. Utbildning av personal (76 personer) på restauranger i ansvarsfull alkoholserving har genomförts i länet.

Efter ansökan har medel anvisats för förlängning av anställningen av projektledaren. Arbetet leds av en särskild regional styrgrupp, under ledning av Länsstyrelsen.

Verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabell 2.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Miljötillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2006).

Kostnader för VG Miljötillsyn	Kostnader (tkr)	Års- arbetskrafter
Totala kostnader VG Miljötillsyn (exkl. OH)	16 410	19,0
<i>varav</i> Fornminnen (431)	2 348	1,8
<i>varav</i> Byggnadsminnen (432)	416	0,7
<i>varav</i> Kyrkliga kulturminnen (433)	349	0,7
<i>varav</i> Byggnadsvård (434)	933	1,0
<i>varav</i> Fornminnes- och kulturlandskapsvård (435)	132	0,2
<i>varav</i> Tillsynsvägledning (503)	353	0,5
<i>varav</i> Överlåtelse av beslut och operativ tillsyn till kommun (504)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av områdesskydd (515)	9	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	1	0,0
<i>varav</i> Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (525)	711	1,6
<i>varav</i> Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	22	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	15	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av vattenverksamhet (535)	421	0,5
<i>varav</i> Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön (537)	5 140	6,4
<i>varav</i> Tillsyn av undersökning och bearbetning av torvfyndigheter (546)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	1 565	3,0
<i>varav</i> Tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	3	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av avfall och producentansvar (566)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	2 904	1,0
<i>varav</i> Tillsyn över lantbruk (605)	491	0,7
<i>varav</i> Tillsyn rennäring (613)	0	0,0
<i>varav</i> Tillsyn över fiske (623)	597	0,9
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	4 882	3,4
Tot. kostn. VG Miljötillsyn (inkl. OH)	21 292	22,4

Kommentarer: Enligt fastställt regleringsbrev för 2006 ska samtliga verksamheter under ovanstående koder redovisas som tillsyn. I flera av verksamheterna, särskilt inom Kulturmiljö (431-435), ingår ärendehandläggning som en betydande del av verksamheten. Kostnader för Vattenmyndigheten och beredningssekretariatet redovisas också under denna verksamhetsgren trots att verksamheten för dessa redovisas under Miljömålsarbete. Detta medför att det inom verksamhetsgrenen miljötillsyn redovisas för höga tal vad gäller såväl kostnader som årsarbetskrafter i förhållande till den egentliga tillsynsverksamheten. Verksamheten inom Kulturmiljö har minskat med 762 tkr jämfört med 2005 främst till följd av ej återbesatta vakanser vid tjänstledigheter. Kostnadsökningarna inom Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön motsvaras av den ökade verksamheten vid Vattenmyndigheten och Länsstyrelsens beredningssekretariat. Inom Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden avser drygt 75 % av kostnaderna arbete med inventering av Glasbruksområden.

Tabell 2.2.1 – Tillsyn inom naturvård och miljöskydd

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsyns- objekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ²⁾
Naturvård och miljöskydd totalt (5)	*****	*****	*****
varav tillsyn av områdesskydd (515)**	501	0	0
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	81	0	0
varav tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)***	X*	36	7
varav tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)***	X*	1	0
varav tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	X*	0	0
varav tillsyn av vattenverksamhet (535) ****	725	18	6
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	70	70	5 st - 10 st
varav tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	0	0	0
varav tillsyn av avfall och producentansvar (566)	ca 750	ca 120	0
varav tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	12	7	1
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	1270	20	2
Summa	*****	ca 270	25-30 st

1) med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommunal, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.

2) brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentarer:

*) Det är omöjligt att beräkna antalet tillsynsobjekt för t.ex. strandskydd och biotopskydd.

***) Ett stort antal besök görs i länets naturreservat, men då de inte är finansierade av Länsstyrelsen ska det enligt Naturvårdsverket inte klassas som tillsyn utan uppföljning/fövaltning.

****) Kolumn C anger inkomna ärenden och kolumn D anger åtal och föreläggande.

*****) Ca 225 dammar och kraftverk samt 500 anlagda våtmarker, kolumn C anger aktiv tillsyn och kolumn D föreläggande och åtal.

*****) Uppgiften är inte tillgänglig enligt första *-kommentaren

Mål 1

Länsstyrelsernas tillsynsarbete skall bidra till att nå miljö kvalitetsmålen och till att miljöskador inte uppkommer. Genom en effektiv tillsynsvägledning skall länsstyrelserna förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna.

Åtterrapporering

Tillsynsvägledning miljöskydd

Beträffande tillsynsvägledning har Länsstyrelsen aktivt deltagit och varit stödande i projektet "Miljösamverkan sydost" som finansieras gemensamt av Länsstyrelsen, Regionförbundet och länets kommuner. Projektet går ut på att samordna länets resurser inom miljöområdet och vidareförmedla den kunskap som finns inom länet. Handläggartäffar i syfte att informera och diskutera gemensamma miljöfrågor i allmänhet har hållits vid tre tillfällen tillsammans med Miljösamverkan Sydost. Länsstyrelsen har dessutom kallat samman berörda kommuner till två handläggartäffar för att diskutera handläggning av berg och grustäkter. Handläggning av avslutnings- och anpassningsplanerna för täkterna har skett i samarbete med berörda kommuner under 2006. En handläggartäff inom detta område har skett under året.

I ett samarbete mellan länsstyrelserna i Kalmar, Östergötland och Kronoberg samt mellan Miljösamverkan Sydost och Miljösamverkan Kronoberg har totalt fyra seminarier (två olika seminarier på två olika platser) hållits om efterbehandling av förorenad mark. Totalt har 220 personer har deltagit vid dessa utbildningar. Denna tillsynsvägledning har skett med inriktning på att nå målet giftfri miljö.

Länsstyrelsen har deltagit i två projekt genom Miljösamverkan Sydost där miljömålen *Giftfri miljö*, och *Ingen övergödning* har varit utgångspunkten för projekten. Det ena projektet har handlat om hantering av farligt avfall vid miljöfarliga verksamheter, medan det andra handlat om miljötillsyn

vid lantbruk. Länsstyrelsens roll i dessa projekt har varit att bistå med kunskap såsom tillsynsvägledande myndighet.

Allmänt kan sägas att underhandskontakter och informationsutbyte sker kontinuerligt mellan länsstyrelsen och länets kommuner.

Tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Länsstyrelsen lägger stor vikt vid granskning av de årliga miljörapporterna. Alla miljörapporter har handlagts enligt särskild policy. Uppgifter har förts över från miljörapporterna till miljöregistret EMIR enligt föreskrift för miljörapporter. Därvid försäkras att alla företag får en årlig administrativ granskning. Påpekanden har därefter skett i de fall miljörapporten redovisat avsteg från villkor i tillståndsbeslut.

På grund av resursbrist sker kontrollinsatser i övrigt till stor del i form av reaktiv tillsyn. Exempel på detta är de otaliga anmälningsärenden rörande diverse mindre ändringar av verksamheter som inkommer till Länsstyrelsen. Stora resurser läggs på att granska dessa. Totalt har under året har 118 stycken anmälningar om farligt avfall, 66 miljörapporter, 40 anmälningsärenden och 60 övriga tillsynsärenden handlagts.

Ett tillsynsprojekt som rör hantering av farligt avfall vid miljöfarliga verksamheter har genomförts vid sju av de anläggningar som länsstyrelsen har tillsyn över. Projektet syftar till att nå miljömålet *Giftfri miljö*. Egna initiativ i form av rena tillsynsbesök utan särskild anledning har i övrigt varit sällsynta.

Länsstyrelsen har under 2006 påbörjat ett tillsynsprojekt där länets kommuner besöks för att ta reda på hur kommunernas miljö-

tillsyn ser ut. Under året har sju kommuner besökts. Vid de besök som gjorts kunde ett klart fall av jäv konstateras då driftchefen också var ansvarig för tillsynen av anläggningen.

Den 1 januari 2005 trädde "förordningen om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter" i kraft. Syftet med denna förordning är att fullt ut genomföra IPPC-direktivet (Integrated Pollution Prevention and Control) i Sverige. Förordningen har inneburit ett arbete för Länsstyrelsen, både som tillsynsmyndighet och som tillsynsvägledande myndighet. Länsstyrelsen har under 2006 arbetat aktivt med tre anläggningar som faller under denna förordning genom omprövning av villkor och/eller föreläggande.

Under 2006 har analys gjorts för att belysa vid vilka tillsynsobjekt tillsynen ska prioriteras utifrån miljömålen. Analysen bygger på den så kallade TIM-modellen som Naturvårdsverket tagit fram. Resultatet av detta har till viss del legat till grund för årets tillsynsplanering.

Fördelningen av resurser för tillsyn har fördelats enligt följande: författningsstyrd tillsyn (anmälningsärenden, miljörapporter och miljöstraffavgifter) 41 %, klagomål 2 % och övrig tillsyn 57 %. Redovisningen följer den rekommendation som miljöförvaltdirektörernas förening tagit fram. Frågor om efterbehandling och kemikalietillsyn ingår inte i ovanstående siffror.

Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden

Tillsyn av förorenade områden enligt kapitel 10 i miljöbalken bedrivs av Länsstyrelsen och kommunen. Länsstyrelsen har verkat för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ska öka. Detta sker t.ex. när företagen själv har påkallat att det ska ske undersökningar, vid företagsnedläggelse, vid fastighetsförsäljning och vid exploatering. I första hand priori-

teras de förorenade områden som har en hög riskklass.

Länsstyrelsen har sedan tidigare även beslutat om en policy att alltid beakta efterbehandlingsfrågor i alla tillståndsärenden vilket gör att frågan om eventuell förorenade områden ofta aktualiseras.

I länet har tio förorenade områden som är prioriterade efterbehandlats. I Svartsjöarna, Hultsfreds kommun, pågår åtgärder i samarbete med Länsstyrelsen i Jönköping. Saneringen beräknas vara klar under 2007. Fem prioriterade områden är klara för åtgärder (Oskarshamns hamnbassäng, Gladhammars gruvor, Rasselbygd, Helgenäs och Emnabo) och tre större utredningar pågår (Nötöfjärden, Varta och Björkshult). Dessutom bedrivs ett stort tillsynsprojekt inom Glasriket i samarbete med Länsstyrelsen i Kronoberg. Under året har också fem sågverk undersökts, varav fyra inom vattenskyddsområden.

Tillsyn och kontroll inom lantbruksområdet

Länsstyrelsen arbetar inom området tillsyn och kontroll på olika sätt för att påverka lantbrukare att minska växtnäringens förluster och hantera kemiska bekämpningsmedel på ett säkert sätt. Den 1/1 2006 trädde Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2004:62 i kraft, och ersatte därmed SJVFS 1999:79. En viktig förändring i dessa föreskrifter var att möjligheten att bevilja dispens från förbudet att sprida stallgödsel under vintern flyttades till den operativa tillsynsmyndigheten, dvs. kommunerna. Vintern i början av 2006 var ovanligt lång och snörik, men ingen sammanställning har ännu gjorts över antalet dispensärenden. Någon kommun lyckades spåra upp oanvända gödselbehållare och löste spridningsproblemet på det sättet.

Den i många avseenden snåriga lagstiftningen beträffande gödsellagring och gödselhantering gör att de kommunala tillsynsmännen själva behöver söka råd då tveksamheter uppstår. Länsstyrelsen har

tillsynsvägledning till kommunala tjänstemän. De nya föreskrifterna innebär också att de flesta företag med djur kommer att behöva mer spridningsareal för sin stallgödsel. I början av året hölls en tillsynsvägledningskurs för kommunernas miljöinspektörer där de nya reglerna gick igenom. Under året startade också kommunerna, Regionförbundet och Länsstyrelsen ett gemensamt projekt angående riktad miljötillsyn på lantbruk. En paragraf i de nya föreskrifterna uttrycker att man inte får tillföra mer kväve än vad grödan behöver. Detta tolkas som att lantbrukarna genom en växtodlingsplan visar hur mycket kväve och fosfor de tillför. Länsstyrelsen har hållit i två kurser för miljöinspektörer hur man upprättar och tolkar en växtodlingsplan, och sedan har 9 kurser för lantbrukare hållits i 9 av länets kommuner. Sammanlagt har ca 165 lantbrukare deltagit. Under 2007 ska kommunerna göra tillsynsbesök inom ramen för projektet miljösamverkan i Sydost.

Länsstyrelsen ansvarar för och genomför behörighetsutbildning genom grundkurser och fortbildningskurser för hantering av kemiska bekämpningsmedel. Kurserna avslutas med skriftliga prov. Under 2006 har 290 elever erhållit behörighet efter genomgången kurs.

Länsstyrelsen har till uppgift enligt Bisjuddomsförordningen (SFS 1974:212) att utse och utöva tillsyn över länets bitillsynsmän. För närvarande finns inom länet 23 bitillsynsmän i 29 olika distrikt. Tillsynsmännen genomgår utbildning anordnad av

Länsstyrelsen och avrapporterar tillsynsbesöken till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen vidarerapporterar uppgifterna från bitillsynen till Jordbruksverket.

Länsstyrelsen tillståndsprövar utbyggnad hos större djurföretag enligt miljöbalken. (Gäller företag med fler än 200 djurenheter.) Investeringsviljan i lantbruket i Kalmar län är god, och under 2006 har antalet ärenden ökat.

Tillsyn av vattenverksamhet

Länsstyrelsen utför fältbesök vid anmälda markavvattningsärenden och dikningsföretag i enlighet med kap.11, § 9 miljöbalken, samt utövar tillsynsvägledning och bistår lantbrukare, kommuner, vägverk och andra med expertmedverkan beträffande markavvattning- och bevattningsfrågor.

Antalet ärenden har ökat med ca 50 % i jämförelse med 2004, beroende till största delen på följderna av januaristormen den 8-9 januari 2005. Tillsynsinsatserna har under året också inkluderat tillsyn i fält på ungefär hälften av de dammar och kraftverksanläggningar som bedömts utgöra en säkerhetsrisk. Tillsynsinsatserna medför i övrigt en minskad påverkan på miljön och egendom på grund av verksamhet i vatten. Insatserna har bidragit till att nå miljö kvalitetsmålen för *Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Grundvatten av god kvalitet och Hav i balans*.

Övrig tillsyn av vattenverksamheter har nästan uteslutande skett efter klagomål.

Mål 2

Länsstyrelserna skall inom sitt verksamhetsområde ta initiativ till omprövning för att se till att villkoren för miljöfarliga verksamheter är anpassade till miljöbalkens krav. Alla tillstånd som meddelats med stöd av miljöskyddslagen (1969:387) skall, om de är av särskild betydelse ur miljösynpunkt, vara anpassade till miljöbalkens krav år 2009 och i övrigt senast år 2015.

Återrapportering

Länsstyrelsen har inte själv tagit initiativ till omprövning enl. 24 kap miljöbalken. Däremot har Länsstyrelsen medverkat till att omprövning skett genom handläggning av 7 ärenden där tidigare tillstånd enligt miljöskyddslagen ersatts med tillstånd enligt 9 kap miljöbalken. För täkter har två beslut enligt 9 kap miljöbalken ersatt tidigare beslut enligt naturvårdslagen (1964:822).

Länsstyrelsens prioriteringar av prövning utgår till stor del från de verksamheter som söker tillstånd för att kunna utöka eller nyetablera verksamhet.

Mer information om arbetet med anpassning av gamla miljö tillstånd lämnas i Länsstyrelsens rapport till regeringen *Redovisning av arbetsinsatser för att anpassa gamla miljö tillstånd till miljöbalkens krav (M2006/3080R)*, Länsstyrelsens dnr 500-8832-06.

Mål 3

Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden och andra skyddade områden, kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. skall bidra till bevarandet av naturmiljön och kulturarvet.

Återrapportering

Viktiga insatser i vägledande syfte

Länsstyrelsens tillsynsvägledning om naturvård har även under 2006 koncentrerats till Natura 2000 och rödlistade arter. Kontinuerlig dialog har under året skett med Skogsstyrelsens handläggare och med företrädare på kommunerna. Det finns fortsatt behov av att kontinuerligt sprida kunskapen om lagstiftningen som berör Natura 2000. Ett PM har tagits fram under 2006 angående de rödlistade arternas juridiska status och presenterats för alla kommuner vid ett länsplanmöte.

Vägledning till kommunerna sker, både beträffande naturvårds- och kulturmiljöhänsyn, kontinuerligt vid plansamråden på Länsstyrelsen. Under 2006 har ett arbete inletts med att ta fram ett informationsblad när det gäller "Råd inför markarbeten vid förläggning/rivning av ledningar för el, tele m.m." Informationen till exploatörer syftar till att effektivisera handläggningen av dessa ärenden.

Länsstyrelsen har i nära samverkan med Svenska byggnadsvårdsföreningen aktivt stöttat länets två, årligen återkommande byggnadsvårdsläger. Lägren arrangeras i

direkt vägledande syfte för att lära ut antikvariska byggnadsvårdsmetoder. Vid förändringsarbeten i kyrkor och vid byggnadsarbeten med statsbidrag i kulturhistoriskt värdefull bebyggelse förordnas ofta Läns museet att svara för erforderlig antikvarisk kontroll av arbetena. Verksamheten får ses som en förlängning av Länsstyrelsens tillsynsvägledning. Under 2006 har regelbundet återkommande samrådsmöten hållits mellan Länsstyrelsens tillsynsansvariga och museets fältpersonal, bl.a. i syfte att följa upp och samordna den operativa fältverksamheten.

Länsstyrelsen har, tillsammans med bland andra. Skogsstyrelsen, medverkat i LIFE-projektet Skogen vid kusten, som syftar till att utveckla metoder för hållbar förvaltning och bevarande av natur- och kulturmiljövärden i kustskogsområdena i hela länet. I vägledande syfte har Länsstyrelsen dessutom medverkat i en partssammansatt samverkansgrupp för världsarvet Södra Ölands odlingslandskap, och i regionala samrådsgrupper för det kyrkliga kulturarvet i Linköpings och Växjö stift.

Effekter av tillsynsarbetet

Tillsyn av områdesskydd (exklusive vattenskyddsområden)

I början av 2006 fanns 2 nationalparker, 163 naturreservat, 122 djurskyddsområden och 214 naturminnen i länet. Inga anställda tillsynsmän finns. I de mest välbesökta reservaten/djurskyddsområdena finns avtal med lokala entreprenörer som under besöks säsongen ser till anordningar för friluftslivet och att skyltar som upplyser om tillträdesförbud m.m. finns på plats. För övrigt utgörs tillsynen av enstaka besök i samband med genomförda skötselåtgärder.

Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Före miljöbalkens tillkomst låg antalet inkomna samråd kring 70-80 per år. År 2000, dvs. året efter miljöbalkens tillkomst var antalet samråd kring 200. Två år senare hade antalet samråd ökat till 456 stycken. En stor del av ökningen under 2002 - 2004 avsåg telemaster för 3G-mobilnätet. Antalet inkomna samråd under 2006 var 237 stycken, varav master utgjorde 33. Det kan jämföras med situationen 2005 med 218 inkomna samråd, varav 27 master.

Effekterna av denna relativt omfattande tillsynsverksamhet är att skadan på natur- och kulturmiljön blir så liten som möjligt. Ytterligare en effekt är att prövningspliktiga verksamheter fångas upp, t.ex. schaktningar inom områden med strand- och landskapsbildsskydd, samt inom fornlämningsområden.

Samrådet när det gäller 3G master har i några fall resulterat i en bättre lokalisering.

Under året avslutades 25 samråd angående husbehovstäkt, av vilka tre har fältbesökts. Rekommendationer lämnas, om hur efterbehandlingen ska utföras i varje ärende.

12:6 samråden är en process Länsstyrelsen valt ut att förbättra i sitt kvalitetsutvecklingsarbete.

Tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd

Antalet tillsynsobjekt går inte att uppskatta. Här ingår det generella biotopskyddet, strandskyddet, skyddade områden och vilthägn. Signaler tyder på att det sker en omfattande olaglig verksamhet, framförallt när det gäller borttagande av biotopskyddade stenmurar och odlingsrösen. Tillsynen har under 2006 varit starkt begränsad och händelsestyrd (strandskydd redovisas separat nedan), dvs. ingen egeninitierad tillsyn har genomförts. Antalet anmälningar om otillåtna åtgärder har ökat med ungefär 10 % sedan förra året och var i år 22 stycken, varav nio berör stenmurar och sex naturreservat-/fågelskyddsområden. De flesta anmälningar var anonyma, vilket gör bevisbördan svår. Efter kommunikering med markägare har fyra av de anmälda åtgärderna lämnats till åtal. Tio ärenden som inkommit under året är inte avgjorda. En effekt av detta, med den publicitet det leder till, blir troligen fler anmälningar som i sin tur leder till fler åtalsanmälningar. En positiv långsiktig effekt kan förmodas bli totalt sett färre otillåtna åtgärder. Ärendena är ofta tidskrävande och det kan vara svårt att utreda vad som verkligen skett, vilket gör att många ärenden avskrivs.

Antalet tillsynsärenden när det gäller strandskydd har under 2006 varit 10. Framförallt handlar det om byggnationer av olika typer av byggnader och bryggor som saknat strandskyddsdispens. Under året har 4 tillsynsresor genomförts och 14 objekt besökts i 5 kommuner.

Tillsyn av kulturmiljö

Fornminnen

Antalet fornminnesärenden enligt 2 kap kulturminneslagen har ökat kraftigt under de fem senaste åren, från 185 år 2001 till 269 år 2005 och 372 år 2006. Operativ tillsyn har skett endast i obetydlig omfattning i de berörda fornlämningsmiljöerna, sammanlagt 4 dokumenterade tillsynsbesök. Av Länsstyrelsen initierade vård-

arbeten utförs i drygt 100 fornlämningsområden, varav tillsyn skett i samtliga.

Ställd i relation till den totala mängden lagskyddade fornlämningar i länet, cirka 30 000, och den ökande mängden förvaltningsärenden, är den beskrivna tillsynsvolymen förstuds helt otillräcklig. Kunskapen om fornlämningarnas tillstånd är i paritet härmed likaledes otillräcklig. En effekt av den bristfälliga tillsynen, som i sin tur är relaterad till Länsstyrelsens resurssituation, kan förmodas vara en ökande mängd medvetet eller omedvetet skadade fornlämningar.

Den arkeologiska verksamheten har under senare år varit relativt låg. Detta kan delvis vara en effekt av den låga exploaterings-takten i länet. Men det kan också vara en effekt av en allt mer utvecklad tvärsektoriell beredning av Länsstyrelsens inkommande ärenden inom olika sakområden. Inom ramen för denna gemensamma ärendeberedning kan olämpliga etableringar ofta ”styras bort” från fornlämningsmiljöerna i ett så tidigt skede av planeringsprocessen att omlokaliseringar av arbetsföretagen kan ske och intrång i fornlämningsområden med åtföljande borttagande och arkeologisk undersökning kan undvikas.

Byggnadsminnen

I Kalmar län finns 131 byggnadsminnen med skyddsföreskrifter efter beslut enligt 3 kap kulturminneslagen. Antalet ärenden rörande ändring mm av byggnadsminnen har varierat över tiden från 79 år 2004 till 89 stycken under år 2005 och 68 under år 2006. Sammanlagt 5 tillsynsbesök har genomförts under 2006. Effekter av tillsynen är ett bättre omhändertagande av byggnadsminnena från förvaltarnas/ägarnas sida. En effekt av att årlig tillsyn endast bedrivs i knappt 5 % av byggnadsminnena och nästan uteslutande händelsestyrt, är omvänt att dessa i allt större utsträckning förändras på olämpligt sätt med hänsyn till utfärdade skyddsföreskrifter.

Kyrkliga kulturminnen

I länet finns ca 150 lagskyddade kyrkomiljöer. Från 2001 till 2003 minskade antalet inkommande ärenden från 169 till 109, för att under 2004 återigen öka med nästan 25 % till 133 registrerade ärenden, under 2005 till 153 och under 2006 till 158 ärenden. Denna utveckling kommer sannolikt att ytterligare förstärkas under följande år med anledning av den ökande mängden ärenden rörande kyrkoantikvarisk ersättning, samt vård- och underhållsplaner för den kyrkliga miljön. En utveckling under de senaste åren är dessutom fler kyrkoärenden som innebär komplicerade avvägningar och ställningstaganden mellan liturgiskt och funktionellt betingade förändringsönskemål och bevarandevärden. Beträffande kyrkogårdarna märks en ökande förståelse för deras kulturhistoriska kvaliteter och en därmed sammanhängande ökande acceptans för kraven på en varsam förvaltning av värdena.

Tillsynen har på grund av resursbrist under 2005 nästan helt uteblivit. Endast 2 dokumenterade tillsynsbesök har gjorts i kyrkobyggnader och på kyrkogårdar. En effekt av utebliven tillsyn är att kunskapen om tillståndet för kulturmiljövärdena i den kyrkliga miljön kontinuerligt minskar och att risken för oönskade förändringar i takt därmed ökar.

Byggnadsvård

Länsstyrelsen har under 2006 lämnat bidrag till vård av ett 80-tal kulturhistoriskt värdefulla byggnader eller bebyggelsemiljöer. I samtliga dessa ärenden har tillsyn skett i form av antikvarisk kontroll, för att tillse att Länsstyrelsens villkor för bidraget tillgodosätts. Bidragen och den därmed sammanhängande tillsynen innebär vissa positiva effekter för miljömålen ”God bebyggd miljö” och ”Levande kust och skärgård.

Verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn

Tabell 2.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgrenen Djur- och livsmedelstillsyn

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2006).

Kostnader för VG Djur- och livsmedelstillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
	2 171	3,8
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (exkl. OH)		
varav Livsmedelskontroll (281)	55	0,1
varav Djurskydd (282)	1 346	2,6
varav Smittskydd (283)	694	1,0
varav Veterinära frågor (284)	77	0,1
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	646	0,7
Totala kostnader VG Djur- och livsmedelstillsyn (inkl. OH)	2 817	4,5

Kommentarer: Ökningen av kostnader samt årsarbetskrafter jämfört med 2005 (1 991 tkr och 3,4 åa) avser arbete med en epizootiberedskapsplan, i samverkan med länsstyrelserna i Kronoberg och Jönköping, som är anpassad till länsstyrelsernas organisationer, krisorganisationer och geografiska områdesansvar och till Jordbruksverkets epizootiberedskap.

Tabell 2.3.1 - Länsfakta inom Djur och livsmedelstillsyn

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som avser verksamhetsgren Djur- och livsmedelstillsyn.

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2006-12-31		2005-12-31		2004-12-31	
Antal statligt anställda veterinärer ¹	20		19		17	
varav män/kvinnor	11	9	11	8	10	7
Antal privat anställda veterinärer ²	*		*		*	
varav män/kvinnor	*	*	*	*	*	*
Antal inspektörer inom djurskyddstillsynen, st/åa ³	17	8,35	17	9,05	18	9,1
varav män/kvinnor	7	10	7	10	6	12

Kommentarer:

- Med statligt anställda veterinärer avses distriktsveterinärer, OVS och veterinärer på Länsstyrelsen. Även om antalet har ökat något så är det ingen reell ökning i årsarbetskrafter räknat utan den beror på deltidsanställningar.
- Länsstyrelsen kan omöjligt hålla reda på vilken huvudman privata veterinärer har d.v.s. om de är anställda eller egna företagare. P.g.a. att veterinärer sedan flera år tillbaka inte meddelar länsstyrelsen om de bor och/eller verkar i länet så har vi ingen säker kännedom om antalet heller. Säkraste källan torde vara det register som Jordbruksverket för över veterinärer i Sverige.
- Antalet djurskyddsinspektörer är oförändrat men det har skett en fortsatt minskning vad avser antalet årsarbetskrafter - räknat från 2004 motsvarar denna ca 8 %. I % av länetskommuner är förhållandena oförändrade medan en ökning av resurserna har skett i 3 kommuner (ca 30 % ökning i varje). I 4 kommuner har resurserna minskat. När man ser närmare på minskningen så är den i två fall så stor som 85 resp. 70 %. I de 2 övriga kommunerna är minskningen 30 resp 16 %. Så stora förändringar påverkar självfallet djurskyddskontrollen negativt.

Verksamhetsgren Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn

Tabell 2.4 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgrenen Övrig tillsyn

Kostnader för VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn (exkl. OH)	1 384	2,7
<i>varav</i> stiftelser (206)	219	0,5
<i>varav</i> Kameraövervakning (211)	79	0,2
<i>varav</i> Bevakningsföretag (212)	97	0,2
<i>varav</i> Lotterier (215)	20	0,0
<i>varav</i> Jakt och viltvård (218)	570	1,0
<i>varav</i> Yrkesmässig trafik (243, 244)	147	0,3
<i>varav</i> Tillsyn av plan- och byggfrågor m.m., tillsyn över planväsendet (404)	23	0,0
<i>varav</i> Tillsyn av plan- och byggfrågor m.m., tillsyn över byggnadsväsendet (404)	41	0,1
<i>varav</i> Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	188	0,4
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	412	0,5
Totala kostnader VG Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt övrig tillsyn (inkl. OH)	1 796	3,2

Kommentarer: Enligt fastställt regleringsbrev för 2006 ska samtliga verksamheter under ovanstående koder redovisas som tillsyn. I flera av verksamheterna, särskilt inom Jakt och viltvård (218), ingår ärendehandläggning som en betydande del av verksamheten. Inom Jakt och viltvård har kostnaderna sjunkit från 2005 och avser ett miljömålsprojekt avseende betningsskador på odlad gröda av framförallt gås (se s. 45 under Miljömålsarbete, Kunskap och underlag för miljöarbete; Naturvårdsinventeringar, Gåsprojektet)

Tabell 2.4.1 - Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹⁾
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	12	2	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	12	2	0
Summa	24	4	0

1) brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.
Kommentarer: Med tillsynsobjekt avses länets 12 kommuner. Under året har tillsyn utförts i två av länets kommuner och avser en övergripande tillsyn av kommunernas hantering av plan- och byggväsende.

Mål 1

Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, skall bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen, de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor skall inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som skall ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Svenska kommunförbundet.

Återrapportering

Länets kommuner har en väl fungerande räddningstjänst som driver ett arbete som ligger i linje med de intentioner som finns i lagen om skydd mot olyckor (LSO). Länsstyrelsen för en kontinuerlig dialog med länets räddningstjänster. Under året har Länsstyrelsen utövat tillsyn på fyra av länets kommuner. Arbete med beslut enligt LSO 2 kap 4 § pågår i samråd med kommunerna. Under året har också flera möten med räddningschefer och beredskapssamordnare anordnats. Länsstyrelsen deltar även i viss utsträckning på räddningschefssamråd.

Samtliga kommuner i länet har ett fastställt handlingsprogram enligt lagen om skydd

mot olyckor. Länsstyrelsens ser handlingsprogrammen som första generationens program där ytterligare utveckling kommer att ske de närmaste åren. Framst gäller detta formuleringar av mål samt uppfyllelsen av dessa. Även kommunens tvärssektoriella risk- och sårbarhetsanalys – där skydd mot olyckor är den del – behöver utvecklas och fördjupas. Vidare kan nämnas att Länsstyrelsen bedömer att kommunerna inom området skydd mot olyckor har ett mycket nära samarbete över kommungränserna. Detta gäller såväl planeringsmässigt som operativt under händelser.

Mål 4

För tillsyn som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Åtterrapporering

Vilka verksamheter som ingår i verksamhetsgrenen har förändrats mellan 2005 och 2006. Till den tidigare verksamhetsgrenen Övrig tillsyn har fogats Tillsyn över plan och byggväsendet samt tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem.

De verksamheter som redovisades föregående år under verksamhetsgrenen har minskat i omfattning, både vad gäller kostnader och årsarbetskrafter.

Kostnadsminskningen är totalt 227 tkr (17 %) och 0,6 årsarbetskrafter (21 %).

Minskningen avser ett projekt under 2005 inom Jakt och viltvård med inventering av betningsskador av framförallt gås på odlad gröda. (Se s. 45 Miljömålsarbete, Kunskap och underlag för miljöarbete; Naturvårdsinventeringar, Gåsprojektet.)

Reduceras verksamhetsgrenen under 2005 med kostnaderna för ovanstående projekt är kostnaderna ungefär lika mellan åren.

Verksamhetsområde ärendehandläggning

Mål 1

Länsstyrelsernas verksamhet skall kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning.

Åtterrapporering

Länsstyrelsens insatser för att utveckla service, information och handläggning av ärenden

För att möta kundernas krav på rättssäkerhet och snabb service har Länsstyrelsen systematiskt arbetat med att förstärka kompetensen inom de olika verksamhetsområdena. Detta har skett dels genom bred kompetensutveckling av personalen och dels genom medveten och noggrann personalrekrytering.

Utvecklingen av de administrativa stödsystemen för ärendehandläggning sker till väsentlig del i form av länsstyrelsegemensamma projekt. På IT-området pågår uppbyggnaden av en gemensam struktur för elektroniska tjänster på Internet och ett mötande inre stöd för handläggning av ärenden. En viktig del i denna struktur är informationsutbyte med andra myndigheter med hjälp av spridnings- och hämtningssystem (SHS) samt införande av eID-tjänster och tjänster för e-betalning. Länsstyrelsen i Kalmar län har i enlighet härmed etablerat ett nytt stöd för handläggning och registrering av stiftelser baserat på en länsstyrelsegemensam plattform. Detta kan ses som en pilot för den fortsatta utvecklingen av stöd för ärenden om väktare, körkortstillstånd och yrkesmässig trafik. Erfarenheterna från denna första pilot är av stort värde för den fortsatta utvecklingen.

Länsstyrelsen har under år 2006 även deltagit i det länsstyrelsegemensamma arbete med samordning och samverkan inom såväl det internadministrativa området som sakverksamheterna.

Arbetet med att kvalitetssäkra verksamhetskritiska processer har fortsatt i syfte att skapa ordning och reda, minska variationen i ärendeprocesserna, förebygga fel samt förbättra och ta till vara lärandet i organisationen. I det processorienterade arbetet säkerställs också att olika hållbarhetsaspekter får genomslag i ärendehandläggningen.

Länsstyrelsen har under året implementerat ett nytt intranät baserat på ett länsstyrelsegemensamt koncept. Detta ger möjlighet till att på ett enklare och mer systematiskt sätt än tidigare lägga ut information som är av betydelse för en korrekt, snabb och rättssäker handläggning av ärenden.

Kommentarer till ärendehandläggning tabell D (s. 14)

Övrig förvaltning

Antalet inkomna ärenden under beteckningen 20 - 21 ökade endast marginellt (48 ärenden) från 2005 till 2006. Ärendegruppen 207 lönegaranti har exempelvis ökat något till följd av att lönegaranti enligt ändrade regler nu skall utbetalas även vid företagsrekonstruktioner.

Kommunikationer

Antalet ansökningar om körkortstillstånd där utredning inte erfordras, s.k. gröna ärenden, har minskat från 6 481 år 2005 till 3 232 år 2006. Minskningen beror på den stora anhopningen av ingivna ansökningar under december 2005 för att undvika kravet på introduktionsutbildning för handledare vid privat övningskörning för bil

som började gälla den 1 januari 2006. Under året har 2 699 personer godkänts som handledare.

Antalet körkortshavare som under 2006 meddelats varning uppgår till 538 mot 724 under 2005. Den praxis som gäller vid beslut om varning har inte ändrats, varför minskningen kan bero på att hastigheten på våra vägar mer anpassats till gällande fartbegränsningar, vilket i sin tur kan vara en effekt av utbyggnaden av fartkameror vid vägarna i Kalmar län.

2006 återkallades 819 körkort mot 845 år 2005, en obetydlig minskning. Antalet körkort som återkallats p.g.a. trafiknykterhetsbrott har minskat från 190 år 2005 till 174 år 2006. Samtliga kommuner i Kalmar län deltar nu i projektet "Skellefteå-modellen" där samtliga personer som blir rapporterade för misstanke om trafiknykterhetsbrott redan vid ingripandet blir erbjudna hjälp för att behandla ett eventuellt alkoholmissbruk.

Antalet beslut om villkor om ingivande av läkarintyg ligger kvar på en hög nivå. År 2005 beslutades om villkor i 940 ärenden och år 2006 i 863 ärenden.

Länsstyrelsen följer vid handläggningen den för alla länsstyrelser upprättade praxislistan och bevakar att domar i högre instans beaktas. Detta har fått till följd att endast ett mindre antal ärenden ändrats vid överprövning. Av 15 överklagade ärenden avseende körkortstillstånd har således endast 3 ärenden ändrats i högre instans och av 47 överklagade ärenden avseende körkortsingripande har endast 5 ärenden fått annan utgång i högre instans.

Information om gällande regler och handlägningsrutiner har under året lämnats vid fyra tillfällen vid möten med frivården. Länsstyrelsen har deltagit i ett seminarium anordnat av NTF om trafiknykterhet och i en länskonferens om Alkohol och droger i trafiken.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Vissa förenklingar och förbättringar har skett i ärendehantering. En del ärenden har kunnat hanteras genom elektronisk post vilket är tidsbesparande för såväl handläggare som sökande. Särskilt på smittskyddsområdet försöker Länsstyrelsen att hitta former för att informera allmänheten. Under året har information lagts ut på hemsidan och i ett krisläge (aviär influensa) använde sig Länsstyrelsen också av telefonväkteri i SR P4.

Totala antalet ärenden har ökat något (ca 8,5 %). Detta tillsammans med att ärendena under en följd av år blivit mer komplicerade att handlägga leder till att personalen blir hårt ansträngd. Till skillnad från tidigare år redovisas för 2006 också antalet smittskyddsärenden, vilket är intressant eftersom denna ärendehantering utgör 35 % av verksamheten. Den övervägande delen av ärenden om omhändertagande av djur och förbud att ha hand om djur rör sällskapsdjur eller s.k. "djursamlare" och har liten koppling till djurhållning inom lantbruket. Frågan är om detta framkommer tillräckligt tydligt i massmedia och i samhällsdebatten. Även om det finns enstaka ärenden som också rör lantbrukets djur så är det ärenden om sällskapsdjur som kostar samhället stora pengar.

Att ange genomströmningstid för ärendegruppen är ett dåligt mått vad avser djurskydd och smittskydd eftersom enskilda ärenden här kan variera stort i detta avseende. Vissa smittskyddsärenden har på grund av sin komplexitet genomströmningstider på ibland upp till tre år, vilket inte framgår av sådan här statistik.

Regional utvecklingspolitik

Den övervägande delen av ärendena utgörs av projekt som pågår under en längre tid, vanligtvis tre år. När en ekonomisk slutredovisning inlämnats och projektets slutrapport godkänts (vanligtvis tre månader efter projektens slut) avslutas ärendet. Den

statistiska genomströmningstiden för projektverksamheten är därmed ointressant.

Under 2006 har arbetet fortsatt med att kvalitetssäkra projekthanteringen vid Länsstyrelsen genom uppdatering av blankett-system för projektansökan och projektuppföljning.

Flertalet ärenden äldre än två år kommer att avslutas under 2007. Antalet ärenden förväntas under 2007 att minska till följd av en halvering av det regionalpolitiska anslaget. Några initiativ och beslut om ny medelstilldelning kan ej fattas under 2007. Länsstyrelsen kommer därför att inrikta sig på att fullfölja redan beslutade projekt under 2007.

Hållbar samhällsplanering och boende

Jämfört med föregående år har ärendemängden ökat totalt med 1 442 ärenden, dvs från 1 153 till 2 595 ärenden. Förra året (2005) gjordes ingen uppdelning på plan respektive bostad men under året har energikonverteringsärendena på bostads-sidan varit ca 2 200, ett antal som inte kunde förutspås när stödet startade i januari 2006. Detta motsvarar ungefär en tio-dubbling av just denna typ av ärenden. Även antalet ärenden på plansidan har ökat mycket markant, dubbling jämfört med föregående år, och detta får tillskrivas den starka tillväxt och byggrusch som för närvarande råder särskilt i Kalmarområdet med flera stora pågående verksamhetsetableringar.

Trots den stora ärendemängden har de genomsnittliga handläggningstiderna kunnat hållas på en mycket låg nivå, 30-40 dagar. För konverteringsärendena har Länsstyrelsen i Kalmar län varit snabbast i landet enligt Boverkets undersökning.

Service och handläggningen har utvecklats väsentligt under året, delvis till följd av den stora ärendemängden. Vid halvårsskiftet förstärktes bostadssidan med en extra handläggare för att fortsatt kunna hålla korta handläggningstider och på plansidan dubblerades plansamråden med

kommunerna till två gånger per månad. Allt för att tillmötesgå "kunderna" med rådgivning, information och snabba svar.

Överklagade till Länsstyrelsen över kommunala antagandebeslut om detaljplaner har ökat från ca 10 % till 17 %. Av 130 behandlade detaljplaner har 22 överklagats till Länsstyrelsen och av dessa har 15 gått vidare till regeringen, vilket utgör 68 %, en siffra som är anmärkningsvärd då dessa under tidigare år legat på ca 15 - 20 %. Även för att klara denna ärendeökning och inte onödigtvis förlänga och fördyra i pågående byggprocesser, har Länsstyrelsen under året anställt extra personal.

Kulturmiljö

Service, information och handläggning

Ett flerårigt arbete med digitalisering av registret över länets mer än 30 000 fornlämningar har avslutats och uppgifterna finns nu tillgängliga, bland annat som underlag för kommunernas planering. Även i övrigt har stora insatser gjorts under året för att sprida information om länets kulturmiljöer, främst genom skyltning ute i landskap och bebyggelsemiljöer.

Kortfattad analys med kommentarer

Mängden inkomna ärenden har ökat med 20 % under året, från 589 till 705. Ökningen kan främst hänföras till ärendegruppen Fornminnen, där inte minst skogsrelaterade ärenden ökat kraftigt i antal. Detta beror i sin tur delvis på eftersläpande arbeten relaterade till stormen Gudrun. Främst får det dock ses som ett resultat av en gradvis ökande medvetenhet hos de skogliga aktörerna om behovet av samråd i samband med olika arbeten i skog med fornlämningsförekomster. Men även ärendegrupperna Kyrkliga kulturminnen och Byggnadsvård har ökat märkbart. De kyrkliga församlingarna uppvisar en fortsatt hög aktivitet beträffande om- och tillbyggnader av sina kyrkor; arbeten som ska tillståndsprövas av Länsstyrelsen. Ökningen inom Byggnadsvården har delvis med stormen Gudrun att göra; en stor mängd ansök-

ningar om statsbidrag till restaurering av stormskadade byggnader, främst öländska väderkvarnar, inkom under året.

Ärendebalansen ligger på en fortsatt hög nivå, vilket får ses som ett resultat av bristande balans mellan den ökande ärendetillströmningen och tillgängliga handläggaresurser.

Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar

Ärendebalansen är i stort sett oförändrad när det gäller nätverksbyggande, informationshantering, förebyggandearbete etc. Den utgående balansen för ärenden kopplat till tillsyn och uppföljning har dock ökat. Anledningen till detta är att Länsstyrelsen till viss del intensifierat arbetet kopplat till Lagen om skydd mot olyckor jämfört med föregående år. Former för uppföljning av kommunernas verksamhet kopplat till Lagen om extraordinära händelser är under utveckling.

Länsstyrelsen har under året hanterat ärenden enligt lagen om skydd mot olyckor (2 kap 4 §), farlig verksamhet. Former och rutiner för denna ärendegrupp har diskuterats och utvecklats gemensamt med syd-länen (sydlänssamverkan). Målsättningen har varit att uppnå kvalitetssäkring, samtidigt som länen får ett gemensamt och likriktat synsätt.

Naturvård och miljöskydd

Antalet tillstånd och dispenser inom skyddade områden låg fram till 2001 kring 50 ärenden. Under 2002 ökade antalet väsentligt och slutade på 104 ärenden. Ökningen håller i sig och under 2003 till 2005 handlar det om ca 120 ärenden/år. Under 2006 har det ökat till 161 ärenden, men kan till stor del förklaras av att Länsstyrelsen återkallat 28 vilthägnstillstånd. Antalet ledningsdragningsärenden har varit större än normalt p.g.a. bredbandsutbyggnaden. I ovanstående siffror ingår inte strandskyddsdispenser för byggnader. Under de senaste åren har dessa varierat mellan 105 och 138, Under 2006 var antalet 117 ären-

den, vilket var en ökning med 7 ärenden jämfört med året innan. Antalet Natura 2000 tillståndsprövningar är fortfarande relativt lågt men en bedömning utifrån Natura 2000 görs alltid i alla ärenden som kan beröra ett Natura 2000-område och innebär en utökad arbetsinsats. Ansökningar om tillstånd i Natura 2000-områden förväntas öka.

Antalet ärenden avseende artskyddet har under flera år legat på 5-10 ärenden per år. Under 2006 ökade antalet till 15 ärenden. Det handlar framförallt om dispenser från fridlysningsbestämmelserna samt preparering och handel.

Antalet ärenden avseende nedläggning av jordbruksmark har varit lågt. Under 2004 ökade antalet ärenden fyrdubbelt, från 3 till 13. Under 2005 minskade det till 7 ärenden för att under 2006 öka till 10 ärenden.

Inkommande ärenden under 2006 gällande vattenverksamhet har sedan föregående år ökat något från 27 till 30. Antalet ärenden har varit ganska konstant under den senaste femårsperioden och varierat mellan 24 till 37 ärenden. En förändring i miljöbalken under 2007 kommer troligen leda till att antalet ärenden ökar.

Verksamhetsutvecklingen sker löpande inom handläggningen av naturvårdsärenden. I nuläget finns processbeskrivningar för de flesta ärendetyper och förbättringar har bl.a. skett inom artskyddet under 2006. Införande av blanketter under de senaste åren har inneburit att antalet kompletteringar minskat och på så sätt även handläggningstiderna.

Lantbruk

Ärendebalansen och inkomna ärenden skiljer sig inte nämnvärt mellan 2005 och 2006. Lantbrukets investeringsvilja har ökat något. Den osäkerhet som förelåg tidigare, orsakad av effekterna av jordbrukspolitikerna, har ersatts av en viss framtidstro bland lantbrukarna. Intresset för investeringsstöd och antalet ansökningar

om förprovning av djurstallar enligt djurskyddslagen har ökat.

Inför ansökningstidpunkten för EU-stöden har Länsstyrelsen genomfört informationsmöten och skickat ut informationsmaterial i syfte att underlätta ansökningarna och förbättra kvalitén på dessa. Under 2006 har Länsstyrelsen också haft öppet hus, där kunderna haft möjlighet att lämna in sin ansökan personligen och få den förhandsgranskad. Genom information har Länsstyrelsen försökt att öka anslutningen till stödansökningar via Internet, vilket innebär en bättre kvalitet på ansökningarna och därmed en snabbare handläggning. Genom SJV:s projekt Ständiga förbättringar säkerställs och utvecklas handläggningen av EU-stöd. Handlägggarstödet i SJV:s datasystem används för att uppnå en enhetlig och korrekt handläggning av ärendena.

Fiske

Länsstyrelsen har under året omarbetat fiskeinformationen på hemsidan för att erbjuda bättre information och snabbare service till allmänheten. Detta har medfört en snabbare handläggning och genomströmning av olika typer av ärenden.

För verksamhetsgrenen fiske har antalet inkomna ärenden ökat med ca 12 % under 2006 jämfört med 2005. Denna ökning utgörs främst av ärenden inom fiskevård och yrkesfiske samt ansökningar inom strukturstöden till fiskerinäringen. Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år, utgörs av strukturfondsärenden inom åtgärdsområden där Fiskeriverket och inte Länsstyrelsen är beslutande. Löptiden kan i sådana fall vara lång mellan förhandsmedgivande, beslut och rekvisition.

Social omvårdnad

Antalet ärenden inom social omvårdnad har ökat både vad gäller inkomna ärenden och initiativärenden.

Orsaken är till största delen en lagändring i socialtjänstlagen under 2006, som innebär att Länsstyrelsen fått uppgiften att följa upp gynnande beslut enligt socialtjänstlagen som inte är verkställda. Länsstyrelsen har möjligheten/skyldigheten att ansöka om särskild avgift (sanktionsavgift) vad gäller dessa gynnande beslut.

Trots det ökade antalet ärenden har den utgående balansen ökat bara marginellt (från 108 ärenden till 127 ärenden) vilket innebär att Länsstyrelsen ökat "genomströmningen" av ärenden.

Länsstyrelsen har under året informerat kommuner, enskilda verksamheter, intresseorganisationer m.fl. om konferenser, statsbidrag, lagändringar, viktiga rättsfall m.m. via "Sociala Bladet", ett informationsblad via e-post, som kommit ut vid tre tillfällen under året.

För att förbättra service och information om våra beslut har Länsstyrelsen infört en rutin som innebär att samtliga beslut som gäller verksamhetstillsyn av socialtjänsten och den enskilda vården läggs ut på Länsstyrelsens hemsida. Detta kommer att få genomslag fullt ut 2007.

Länsstyrelsen har genomfört information om socialtjänstens tillstånd och utveckling genom att ge ut rapporten "Årsrapport 2005 – Socialtjänsten i Kalmar län". Rapporten har legat till grund för seminarium med socialtjänstens förvaltningschefer i länet.

Länsstyrelsen i Kalmar län har tillsammans med övriga länsstyrelser under året arbetat med att ta fram nya rutiner för Länsstyrelsens uppgift att bevaka och följa upp gynnade beslut enligt socialtjänstlagen. I detta arbete ingår också att utveckla ett för landet gemensamt webb-baserat datorstöd för denna uppgift..

Verksamhetsgren Omställning av energisystemet

Tabell 3.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren omställning av energisystemet

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas endast för 2006.

Kostnader för VG Omställning av energisystemet	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Omställning av energisystemet (exkl. OH)	577	1,4
<i>varav</i> Bidrag till energiåtgärder (413)	577	1,4
<i>varav</i> Övriga ärenden inom omställning av energisystemet (429)	0	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	172	0,2
Totala kostnader VG Omställning av energisystemet (inkl. OH)	749	1,6

Tabell 3.1.1 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter för området energiomställning

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall redovisas endast för 2006.

Kostnader för området energiomställning	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader energiomställning (exkl. OH)	705	1,5
<i>varav</i> Bidrag till energiåtgärder (413)	577	1,4
<i>varav</i> Allm. och övergr. inom omst. av energisyst (420)	0	0,0
<i>varav</i> Kompetensutveckling inom område 42 (4209)	0	0,0
<i>varav</i> Förnybar energi (421)	128	0,2
<i>varav</i> Vindkraft (4211)	128	0,2
<i>varav</i> Bioenergi (4212)	0	0,0
<i>varav</i> Solenergi (4213)	0	0,0
<i>varav</i> Hushållning med energi (422)	0	0,0
<i>varav</i> Övriga ärenden inom omställning av energisystemet (429)	0	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	210	0,3
Totala kostnader energiomställning (inkl. OH)	915	1,8

Kommentar: Verksamhetsgrenen och sakområde 42 är nytt för 2006 vilket troligen har inneburit att vissa arbetsuppgifter som kan hänföras till sakområde 42 istället redovisas under t.ex. sakområde 30 alternativt 5 beroende på bristande information/kunskap.

Mål 1

Länsstyrelsen skall verka för god hushållning med energi i bebyggelsen och en ökad andel förnybar energi. Länsstyrelsen skall även verka för en minskad användning av el och olja för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Återrapportering

Som ett led i att vara god rådgivare och vara pådrivare i arbetet med energieffektiviseringar har Länsstyrelsen deltagit och medverkat i kurser om energikartläggningar, energieffektiva bostäder och energideklarationer, Boverkets kurser och informationer i aktuella bostadsfrågor samt bostadsdirektörernas erfarenhetsutbyte i dessa frågor.

Länsstyrelsen har handlagt ca 2 200 ärenden om energikonverteringar, varav

ca 2 000 har avsett förnyelse av direktel och oljeuppvärmningssystem. Vid årets början planerades att det skulle inkomma ca 300 ansökningsärenden. Handläggningstiderna på dessa ärenden, har med några undantag, kunnat hållas på ungefär en månad, vilket är snabbast i landet enligt statistik från Boverket.

(Jämför även vad som sagts på s. 26 under Verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete, mål 8)

Verksamhetsgren EU-stöd

Tabell 3.2 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren EG/EU-stöd

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2006.

Kostnader för VG EG-/EU-stöd	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (exkl. OH)	19 705	29,4
varav EG:s strukturfonder (304)	26	0,0
varav Stöd till jordbruket (601)	9 163	20,3
varav Stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder exklusive kompetensutveckling (602)	2 139	2,8
varav Stöd till kompetensutvecklingsåtgärder inom lantbruket (603)	8 294	6,1
varav Stöd till fisket (622)	82	0,2
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	5 863	5,2
Totala kostnader VG EG-/EU-stöd (inkl. OH)	25 568	34,6

Kommentar: Kostnader och årsarbetskrafter har under 2006 prioriterats inom Stöd till jordbruket med hänvisning till den utökade kontrollfrekvensen för stöd inom jordbruksnäringen i Kalmar län. Arbetet med stöd till landsbygdsutveckling samt kompetensutvecklingen har prioriterats ned.

Tabell 3.2.1 - Kostnader för strukturfondsadministrationen

Nedanstående tabell svarar mot återrapporteringskrav 2 som avser verksamhetsgren EG-/EU-stöd.

Strukturfondsadministration (tkr)	Ramanslag (32:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
- beredningssekretariat	0	0	0
- förvaltningsmyndighet	0	0	0
- utbetalande myndighet	0	0	0
- urvalskontroll	0	0	0

Kommentar: Uppgifterna i tabellen gäller inte verksamheten vid Länsstyrelsen i Kalmar län

Tabell 3.2.2 - Länsfakta inom EG-/EU-stöd

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som avser verksamhetsgren EG-/EU-stöd.

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2006	2005	2004
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
<i>varav</i> Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	576 644	585 797	339 182
<i>varav</i> Mål 1	0	0	0
<i>varav</i> Leader +	0	0	0
<i>varav</i> miljöersättningar	208 554	239 221	151 250
<i>varav</i> kompensationsbidrag	43 168	47 760	27 961
<i>varav</i> startstöd	2 500	2 775	3 760
<i>varav</i> investeringsstöd	22 782	7 706	6 879
<i>varav</i> gårdsstöd ¹	299 640	288 335	149 332

¹ För 2004 anges i stället djurbidrag och arealstöd

Kommentar: Uppgifterna i tabellen är från och med 2006 de totala summorna av de utbetalningsbeslut som gjorts under året, enligt principen att alla de beslut om utbetalning som fattats under ett kalenderår tillförs detta år i tabellen, oavsett utbetalningsdatum. Detta ger en mera rättvisande redovisning av de summor som hanteras, mot det sätt som tidigare tillämpats, där endast den utbetalning som skett innan årskiftet respektive år redovisats. I enlighet med detta har summorna för 2004 och 2005 i tabellen ändrats. En jämförelse med den ursprungliga tabellen och underliggande arbetsmaterial visar, att det är stora summor som inte syns i den tidigare redovisningen.

Mål 1

Länsstyrelsen skall i egenskap av förvaltningsmyndighet, utbetalande myndighet, beredningssekretariat och inom övrig handläggning säkerställa och utveckla effektiv handläggning av EU-stöden. Länsstyrelserna skall också säkerställa en effektiv och korrekt handläggning av de EU-finansierade program som löper ut 2006 samtidigt som förberedelser genomförs inför handläggningen av nya EU-finansierade program från 2007.

Återrapportering

Arbetet med kontroller

Arbetet med kontroller inom respektive strukturfondsprogram berör inte verksamheten vid Länsstyrelsen i Kalmar.

Finansiella korrigeringar/skadestånd

För 2006 finns inga fall där finansiella korrigeringar/skadestånd förekommit.

Mål 2

Utbetalande myndighets utbetalningar av medel från EU:s strukturfonder skall göras inom en månad efter det att fullständig rekvisition inlämnats till utbetalande myndighet eller i förekommande fall, beredningssekretariat.

Återrapportering

Jordbruksverket och Fiskeriverket är utbetalande myndighet för de stöd som bereds av Länsstyrelsen i Kalmar. Målet

om utbetalning av stödet inom en månad berör därför inte verksamheten vid Länsstyrelsen.

Verksamhetsgren Trafikärenden och övrig ärendehandläggning

Tabell 3.3 - Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2006 för verksamhetsgren Övrig ärendehandläggning

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för 2006.

Kostnader för VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning (exkl. OH)	9 274	17,3
<i>varav</i> Medborgarskap (202)	13	0,0
<i>varav</i> Överförmyndare (203)	64	0,1
<i>varav</i> Begravningsfrågor(204)	24	0,0
<i>varav</i> Näringsrättsliga frågor och konkurrens (205)	26	0,0
<i>varav</i> Lönegaranti, deponeringar m.m. (207, 208)	154	0,3
<i>varav</i> Ärenden enligt ordningslagen, delgivning, m.m. (213, 214, 219)	135	0,1
<i>varav</i> Yrkesmässig trafik (241, 242, 249)	141	0,3
<i>varav</i> Körkortstillstånd m.m. (251)	798	2,2
<i>varav</i> Villkor och körkortsingripanden (252, 253)	1 603	3,6
<i>varav</i> Trafikföreskrifter m.m. (258, 259)	312	0,4
<i>varav</i> Överklaganden av kommuns beslut om detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL (403)	145	0,3
<i>varav</i> Överklaganden av kommuns beslut om bygglov och förhandsbesked enligt PBL (403)	587	1,0
<i>varav</i> Markanvändningsfrågor m.m. (405-407, 409)	288	0,4
<i>varav</i> Stöd till boende (41) exkl. 413	116	0,2
<i>varav</i> Kulturmiljö (436, 439)	548	0,8
<i>varav</i> Ärenden inom naturvård och miljöskydd (505, 509, 521-523, 529, 531, 539, 541, 543, 549, 551, 559, 561-563, 569, 571, 579)	4 057	7,0
<i>varav</i> Jordbruksfastigheter m.m. (606, 609)	262	0,5
<i>varav</i> Stöd inom rennäring (612)	0	0,0
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	2 759	3,1
Totala kostnader VG Trafikärenden samt övrig ärendehandläggning (inkl. OH)	12 034	20,3

Kommentar: Se redovisning under Mål 2

Tabell 3.3.1 – länsfakta inom trafikområdet

Länsfakta för verksamhetsgrenen	2006-12-31	2005-12-31	2004-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	182 569	182 114	178 034
Antal körkortsinnehavare	155 176	154 706	154 602
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	1 611	1 543	1 489
Antal taxitillstånd	152	150	151
Antal busstillstånd	57	58	59
Antal godstillstånd	509	507	512

Tabell 3.3.2 – länsfakta inom trafikområdet

Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via Vägverket)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Taxiförarlegitimation, 244	74	27	29	-3	394	254
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	3 284	542	620	-79	189	123
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	195	195	34	161	175	115
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	397	77	76	2	191	123
Utbyte av utländska körkort, 2512	79	27	14	13	179	118
Summa	4 029	868	774	94		

Kommentar: Se redovisning under Mål 1

Tabell 3.3.3 – länsfakta inom trafikområdet

Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande	20	23	54	-31	2 714	1 751
Deltagande	46	90	267	-177	5 815	3 757
Summa	66	113	322	-209		

Kommentar: Se redovisning under Mål 1

Tabell 3.3.4 – länsfakta inom trafikområdet

Prövning av ansökan om handledarskap	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	
					inkl. OH	exkl. OH
Prövning av ansökan om handledarskap	2 809	333	487	-154	179	114
varav bifall	2 699					
varav avslag	110					

Kommentar: Se redovisning under Mål 1

Tabell 3.3.5 - Länsfakta stöd till boende

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2006	2005	2004
Boverket: Engångsbidrag	28 585	13 979	7 700
Boverket: Periodiska bidrag totalt	37 184	30 449	32 132
Totalt	65 769	44 428	39 832
varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag (2006)	1 161		

Kommentar: Engångsbidragen har ökat med drygt 100 % jämfört med 2005. Stöden omfattar konverteringsstöd från olja och el. Periodiska bidrag har ökat med drygt 20 % p.g.a. att byggprojekt tidigare lagts med hänsyn till att stödet skulle upphöra för projekt som påbörjades efter 2006-12-31.

Tabell 3.3.6 - Länsfakta stöd till boende

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2006	2005
Kompletta	36,7	39,4
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	15,8	140,5
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	10%
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr) ¹	38,5	1398
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%) ¹	50%	100%
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr) ²	38,5	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%) ²	50%	0%

Kommentar:

- 1) 2006: Totalt 2 ärenden där komplettering inte är begärd. 1 har handl tid 7dagar, 1 har 70 dagar. 2005: Handläggningstid 1 398 dgr avser ett ärende där bygglov inte beviljades, Länsstyrelsen har avskrivit ärendet.
2) 2006: Totalt 2 ärenden där komplettering inte är begärd. 1 har handl tid 7dagar, 1 har 70 dagar

Tabell 3.3.7 - Länsfakta stöd till boende

Beslut om stöd (antal första beslut)	2006	2005
Reguljära stöd		
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	16	13
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	23	14
Radonbidrag egnahem	74	43
Tillfälliga stöd		
Konvertering från direktverkande elvärme	144	
Konvertering från oljevärme	1 792	
Bidrag till solvärme	70	60
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	1
Investeringsbidrag till studentbostäder, första beslut	0	0
Investeringsbidrag till hyresbostäder	11	8
Investeringsstimulans till hyresbostäder	11	7
Hissbidrag	0	0
Källsorteringsbidrag	10	7
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	99	82
Övriga beslut	0	
Beslut om omprövning	4	
Beslut om avslag/avskrivning	40	
Beslut om återkallande	0	
Beslut om utbetalning	1 291	
Beslut om omprövning efter utbetalning	68	

Kommentar: Se s. 86 Omställning av energisystemet för kommentarer om konverteringsstöd

Tabell 3.3.8 – Avgifter och andra inkomster i övrigt

Avgifter m.m.	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Resultatområde/ärendegrupp				
Ärenden enl. stiftelseförordningen*				
- tillsyn	192	84	152	-68
- registrering	218	94	131	-37
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag**	152	35	126	-92
Kameraövervakning**	102	116	103	13
Försäljning tjänster (resurssamverkan)				
- lokalvård				
- övrigt				
Pantbanksärenden	1	4	4	0
Lönegarantiärenden***	458	145	122	23

Kommentar:

* Ingående respektive utgående balans av ärenden enligt stiftelseförordningen är 11 respektive 27.

** Bevakningsföretag: 94 tillsynsärenden, 58 tillståndsärenden Kameraövervakning: 32 tillsynsärenden och 70 tillståndsärenden

*** Uppgiften avser antalet kontrolluppgifter som sänts ut för 2006. Länsstyrelsen beslutar inte i lönegarantiärenden utan handlägger och avslutar ärenden efter uppgift från tingsrätt alternativt konkursförvaltare.

Tabell 3.3.9 – Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Del av sakområde	Ingående balans 06-01-01	Antal inkomna/ initierade ärenden under 2006	Antal beslutade ärenden under 2006	varav upphävda beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 06-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2006	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	9	60	67	0	2	X*	X*	X*	3
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	11	88	94		5	24	6	1	83
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (405)	18	174	167		25	53	17	2	50

¹ Med genomsnittlig genomströmningstid avses tid från inkommen/initierat till beslutat ärende.

Kommentar: * Överklagande av beslut enligt PBL 12:1 registreras som Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403). I övrigt kommenteras tabellen under Mål 1 Ärendehandläggning.

Mål 1

Kostnaden per trafikärende skall inte öka.

Åtterrapporering

Totalkostnaden för handläggningen av i målangivelsen aktuella ärenden, exklusive personer som deltar i försöksverksamheten med villkorlig körkortsåterkallelse, var 1 213 tkr 2005 och 774 tkr 2006, en minskning med 439 tkr eller 36,2 %. Antalet ärenden i denna grupp, där tillstånd meddelats och intäkter erhållits från Vägverket, har minskat från 7 170 år 2005 till 4 029 år 2006, eller med 43,8 %. 20 nya deltagare har tillkommit i försöksverksamheten med villkorlig körkortsåterkallelse. För prövningen av ansökan om handledarskap har erhållits 332 805 kr och kostnaden för handläggningen har varit 476 005 kr.

Anledningen till att kostnaden har överskridit intäkterna kan bl.a. förklaras med att införandet av ny lagstiftning med krav på introduktionsutbildning för handledare och ansökningsavgift från den 1 januari 2006 inneburit att handläggningen i många fall varit omständlig och därför tagit längre tid än normalt. De totala kostnaderna för handläggningen av samtliga i målangivelsen angivna ärenden har minskat från 1 444 tkr under 2005 till 1 096 tkr under 2006.

Kostnaderna har minskat i ärendegrupperna körkortstillstånd efter återkallelse,

förlängning av högre behörigheter och utbyte av utländska körkort medan kostnaden per ärende har ökat i ärendegrupperna taxiförarlegitimation och körkortstillstånd i annat fall. Den största ökningen har ägt rum i sistnämnda ärendegrupp vilket förklaras av en senarelagd pensionsavgång samt introduktion av nyanställd. Att ingen ökning i övrigt har skett har möjliggjorts genom den kontinuerliga genomgång och förbättring av rutiner samt

kompetensutveckling som äger rum i handläggningen. Detta fortsätter under 2007.

Att kostnaden per ärende ökat för deltagande i försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse förklaras med att vissa ärenden där den villkorliga körkortsåterkallelsen undanröjts har varit extra tidskrävande.

Mål 2

För ärendehandläggning som ej omfattas av någon av de övriga verksamhetsgrenarna inom verksamhetsområdet gäller det övergripande målet för verksamhetsområdet.

Åtterrapporering

Kommentarer till tabell 3.3

Verksamhetsgrenen har utökats med trafikärenden vilket påverkat omslutningen med ökade kostnader (exkl. OH) på 2 854 tkr under 2006. Utöver detta har verksamhet Bidrag till energiåtgärder 413 flyttats till Verksamhetsgren Omställning av energisystemet.

För ärendehandläggning inom sakområde 20 och 21 Övrig förvaltning har kostnader och årsarbetskrafter förändrats marginellt mellan 2005 och 2006. Omfattningen av

dessa grupper är så liten att arbete med effektiviseringsåtgärder, utöver de som kan finnas i en framtida e-handläggning, inte är aktuellt.

Ärendehandläggning inom Överklagande av kommuns beslut 403 är kommenterat under Mål 1 Ärendehandläggning avseende detaljplaner och områdesbestämmelser.

Omslutningen för verksamhetsgrenen (efter justeringar för de verksamheter som tillkommit och avförts) har minskat med knappt 230 tkr och 0,5 årsarbetskrafter jämfört med 2005.

Organisationsstyrning

Mål 2

Länsstyrelserna skall stärka det sektorsövergripande arbetet och samordningen av de olika sakområdena inom myndigheten för att uppnå effektiva lösningar samt bidra till en samordnad länsförvaltning.

Åtterrapporering

Utöver vad som redovisats på s. 16 under verksamhetsgren Utåtriktat sektorsövergripande arbete, mål 1, kan nämnas att Länsstyrelsens inriktning i sektorsövergripande samarbete både med andra myndigheter och organisationer samt i förhållande till enskilda medborgare är ett respektfullt resultatfokus på länets och regionens bästa och en ytterligare effektivisering och minskning av byråkratin bl a genom utnyttjande av ny teknik.

Länsstyrelsens verksamhet är till så stor del som knappt hälften av budgeten koplade till finansiering och uppdragsgivning genom olika statliga myndigheter och verk, endast drygt hälften finansieras och styrs således direkt genom länsstyrelsernas regleringsbrev. En svårighet att planera och genomföra ett sektorsövergripande arbetssätt är att flera centrala verk inte vid Länsstyrelsens fastställande av verksamhetsplan och budget i januari, utan först någon eller några månader senare, fördelat sina anslag för den länsvisa programverksamheten med t.ex. bildande och skötsel av naturreservat, fiskevårdande åtgärder, efterbehandling av förorenad mark och samordnande projekt mellan olika samhällsaktörer som arbetar med integration och jämställdhet. Detta är en svårighet

både för verksamhet med externa aktörer och för Länsstyrelsens interna verksamhet.

Nya uppdrag som ges till länsstyrelserna genom centrala verk under löpande verksamhetsår ökar vilket förhoppningsvis kan åtgärdas genom en förbättrad korrelation mellan centrala verks respektive länsstyrelsernas regleringsbrev, en process som påbörjades av Finansdepartementet under 2006.

Kompetensutveckling har skett bl.a. genom att medarbetare på Länsstyrelsen får byta arbetsuppgifter i samband att vakanser uppstår inom annat verksamhetsområde vid kortare föräldraledighet eller motsvarande samt att medarbetare som ska introduceras i projektsamarbete eller liknande med andra aktörer, ges en introduktion av erfarna medarbetare och får delta på lämpliga seminarier m m. I samband med chefsmöten och det brett förankrade verksamhetsplaneringsarbetet presenteras också de ovan angivna förutsättningarna med finansiering genom flera centrala verk m.m. Kompetensutveckling sker även enligt en särskild plan baserad på bearbetning av önskemål i utvecklingssamtal. Kompetensutvecklingen uppgår till ca 20 timmar (mellan 0 och 4 dagar) per år och anställd

Mål 3

Länsstyrelsen skall integrera ett jämställdhetsperspektiv genom att i all sin verksamhet belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns villkor i förhållande till de jämställdhetspolitiska målen.

Åtterrapporering

Den handlingsplan Länsstyrelsens styrelse fastställde 2004 för jämställdhetsintegrering av verksamheten har utgjort underlag för verksamhetsplaneringen 2006.

Handlingsplanen utgår från de tidigare jämställdhetspolitiska målen, Länsstyrelsens Vision 2008, Jämställdhetsstrategi för Kalmar län 2003-2006 och Länsstyrelsens anvisningar för verksamhetsplanering samt övergripande måldokument.

Planen innehåller fyra generella effektmål:

- Länsstyrelsens personal har goda kunskaper om jämställdhet
- jämställdhet är en del i Länsstyrelsens kvalitetssäkringsarbete
- jämställdhetsanalyser ingår i Länsstyrelsens beslutsunderlag
- inom Länsstyrelsens finns en väl fungerande samordning av arbetet med jämställdhetsmålen och övriga hållbarhetsaspekter

För utpekade fokusområden finns specifika mål samt en åtgärdsplan för hur målen ska uppnås.

Under hösten genomfördes en enkätundersökning för att se förankring och kunskaper om jämställdhetsintegrering och handlingsplan bland Länsstyrelsens anställda. Den utvisade att en stor del av personalen har grundläggande kunskap men behöver

få stöd för att integrera jämställdhet i sitt dagliga arbete genom konkreta exempel från olika verksamhetsområden. Det genomfördes en uppföljning av handlingsplanen på de verksamhetsområden som var utpekade som fokusområden vilken utvisade att det förs statistik över fördelning av LBU-medel så man får en kvantitativ bedömning av fördelning mellan kvinnor och män i programmet. Det har diskuterats effekter för kvinnor och män, flickor och pojkar i de olika projekt som beviljats medel. Revidering av handläggningen av andra anslagsmedel pågår, där har högre krav ställts ut jämställdhetssynpunkt öänd som finns i villkor för anslagsmedeln. För fokusområde fysisk planering har planerats en jämställdhetskonferens i januari månad som start för ett mer initierat jämställdhetsarbete. Inom fokusområde social tillsyn finns könsuppdelad statistik inom socialtjänsten. Länsstyrelsen har hållit en konferens om kvinnofridsfrågor. Vid tillsyn för män och kvinnor med funktionshinder har skillnader uppmärksamats och påpekats. Vid tillsyn av enskilda verksamheter har könsfördelningen granskats. Det pågår ett arbete med utökad frågebatteri för att skaffa bättre kunskap och utveckla jämställdhetsintegreringen inom tillsyn av äldreomsorgen.

Från och med 2006 har tjänsten som jämställdhetsakkunnig ökat till 75 %.

Mål 4

Felaktiga utbetalningar skall inte förekomma. I arbetet med att minimera antalet felaktiga utbetalningar skall under året främst prioriteras fel när det gäller utbetalningar som både beslutas och verkställs av länsstyrelserna.

Åtterrapporering***Definition av problemställningen***

Med utbetalning avser länsstyrelsen en betalning som grundar sig på ett beslut om att ett visst belopp skall betalas till någon juridisk eller fysisk person. Någon prövning av om beslutat belopp är riktigt eller inte ingår inte bedömningen av om det är en felaktig utbetalning. En felaktig utbetalning är således en betalning som skett:

- med fel belopp i förhållande till beslutet
- till fel person
- till fel plusgiro-, eller bankgironummer
- i fel betalningsflöde (men i övrigt rätt)

Länsstyrelsen kontrollerar rutinmässigt alla utbetalningar vad gäller att betalningen går till rätt mottagare med rätt belopp och i rätt tid innan de sänds över till betalningsförmedlaren (Nordea). Efter betalningens genomförande sker kontroll mot betalningsförmedlarens återredovisning.

Riskområden för väsentliga/större utbetalningsfel

Länsstyrelsen ser inget område som skulle vara mer riskfyllt än något annat. Risken för felaktigheter finns när det gäller alla

länsstyrelsens områden. Där riskerna finns är på beslutsstadiet, d.v.s. det stadium i handläggningen av t.ex. ett bidragsärende, att beslutet om bidragets storlek grundar sig på felaktigt underlag eller på brister i ärendehandläggningen.

Kontroller för att bedöma omfattningen av utbetalningsfel

Länsstyrelsen kontrollerar alla utbetalningar innan utbetalning sker.

Väsentliga hinder för måluppfyllelsen

Länsstyrelsen har inte upplevt några hinder för att uppnå målet. Målet är redan uppnått.

Under den senaste sju-årsperioden har det förekommit högst 5 utbetalningsfel innebärande att "rätt" belopp betalats till fel person. Rättelse har kunnat ske i samtliga fall.

Systemet med två betalningsflöden (SCR respektive RTA) är en större risk än utbetalning av felaktiga belopp till fel betalningsmottagare.

UPPDRAG

Uppdrag som lämnats i regleringsbrevet för 2005

Uppdrag 10

Antalet ej verkställda beslut och domar samt avslag, trots bedömt behov, för äldre och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), skall redovisas till Socialstyrelsen senast den 15 april 2005. Redovisningen skall göras uppdelad på kön. Redovisningen skall även omfatta antalet ansökningar hos länsrätten om en särskild avgift (sanktionsavgift) samt antalet utdömda avgifter och avgifternas storlek. Uppgifter som avser läget den 31 december 2005 skall samlas in men inte sammanställas gemensamt med Socialstyrelsen (görs fortsättningsvis endast vartannat år), utan endast redovisas av länsstyrelserna som nyckeltal i årsredovisningen för 2006.

Åtterrapporering

Åtterrapporeringen av uppdraget redovisas på s. 58 under verksamhetsgren Social tillsyn i tabell 2.1.4.

Uppdrag till samtliga länsstyrelser

Uppdrag 1

Länsstyrelserna skall redovisa sina internationella insatser i Östersjöregionen, inklusive det gränsregionala samarbetet i Öresundsregionen samt Barentsområdet. Kostnader och finansiering för respektive länsstyrelses hela internationella verksamhet skall redovisas. Därvid skall kostnader för och finansiering av ovan nämnda insatser särredovisas.

Åtterrapporering

Länsstyrelsens policy för internationellt arbete

En av Länsstyrelsens huvuduppgifter är att främja länets utveckling. För att bidra till samordning och utveckling av Kalmar län, krävs kunskap om det som sker i andra länder varför den internationella verksamheten är ett led i detta arbete.

Den internationella verksamheten ska utformas utifrån principen att ge stöd för Länsstyrelsens verksamhetsstyrning och att ge service till Länsstyrelsens olika verk-

samhetsområden samt främja utvecklings- och informationsinsatser.

Verksamhet kring Östersjön

Letter of intent

Länsstyrelsen har sedan tidigare särskilda överenskommelser, s.k. Letter of intent avseende samverkan med Lääne län i Estland och Panevezys län i Litauen. Under 2006 har inga nya aktiviteter initierats inom ramen för dessa överenskommelser.

Skötselplan för Vistula-näset i Kaliningrad

Syftet med detta projekt är att stödja den regionala miljömyndigheten i Kaliningrad med deras arbete att ta fram underlag till och utarbeta en skötselplan för Vistula-näset, med syfte att göra området till nationalpark. Projektet omfattar bedömning av naturvärden för näset och framtagande av en skötselplan. Projektet genomförs av länsstyrelserna i Blekinge, Kronoberg och Kalmar län i samverkan med Naturvårdsverket och WWF. Projektet påbörjades i maj 2005 och skulle ha avslutats under 2006. Projekttiden har inte kunnat påbörjas enligt plan och har därför förlängts.

Baltcoast

Projektet har beviljats delfinansiering från EU-programmet Interreg IIB Baltic Sea Region. Lead partner har varit Ministeriet i Mecklenburg-Vorpommern och 25 partners från sju östersjöländer har deltagit. Projektet genomförs under åren 2002 - 2005 och avslutades formellt 2006.

BALTCOAST har fokuserats på hur de motstående intressena bevarande och ekonomiskt utnyttjande skall hanteras i en planeringssituation. Projektet har även prövat om EU:s idéer om Integrerad förvaltning av kustområden (ICZM) kan genomföras inom ramen för de deltagande ländernas planeringssystem och regelverk eller om ändringar krävs.

Projektet har varit uppbyggt i följande steg:

1. inventering av nuvarande arbetssätt och regelverk
2. identifiering av vilka motstående intressen som finns
3. föreslå och diskutera praktiska lösningar
4. testa föreslagna lösningar
5. föreslå hur EU-modellen för integrerad förvaltning av kustområden ICZM kan

infogas i fysisk planering och i utvecklingsarbetet i kustområden

6. rekommendera ändringar av gällande nationella och transnationella regelverk, om så behövs.

Ett antal rapporter har tagits fram, som kommer att publiceras i samarbete med VASAB (Vision and Strategies around the Baltic Sea, ett mellanstatligt program på ministernivå för fysisk planering och utveckling i Östersjöregionen.)

Skogen vid kusten

Projektet, som leds av Skogsstyrelsen i Östra Götaland, är en del av arbetet med att utarbeta en modell för en integrerad förvaltning av kustområden inom EU. Länsstyrelsen är en av nio parter, som deltar i projektet. Projekttiden är 2002 - 2007 och projektet skall resultera i rekommendationer när det gäller integration av skogsbruk och naturvård i kustområdenas utveckling. Projektet samarbetar med andra projekt runt Östersjön. En internationell expertgrupp följer arbetet och kunskaper om projektets resultat skall spridas i projektområdet och till länder runt Östersjön.

Baltic Balance

Baltic Balance är ett Interreg III B-projekt, som har som tema att ta fram modeller och verktyg för att åstadkomma en mer balanserad utveckling mellan stad och land. Projektet leds från Länsstyrelsen i Kalmar län och övriga deltagande partners kommer från Tyskland (Mecklenburg-Vorpommern), Danmark, Estland och Litauen.

Projektet arbetar med en samordning av ekonomisk och fysisk planering, som skall avse hela kommunens behov. En viktig utgångspunkt i stad-landförhållandet är landsbygden, som är den svagare parten. Insatser för att stärka landsbygdens identitet är därför väsentliga för att kunna ge nya förutsättningar för landsbygdsområdenas inflytande i en planeringsprocess. Framför allt handlar det om att finna nya inkomstkällor och att kunna pröva flexibla service-

lösningar för att bredda underlaget för en positiv befolkningsutveckling, men också att ta till sig konsekvenserna av ett ökat intresse att bosätta sig på landet och pendla till ett arbete i någorlunda närliggande stad.

En kärnpunkt i metodutvecklingen är att arbeta med ett underifrån- perspektiv, som skapar utrymme både för en initiativrätt och för möjligheter till förhandlingar under en pågående planeringsprocess. Väl etablerade lokala grupper skall kunna ha en kontinuerlig dialog med kommunen för att föra arbetet framåt.

I projektet har samarbete etablerats mellan universitet och högskolor i deltagande länder, i vilket både studenter och forskare medverkat. Denna form av konsultarbete har varit viktig för att föra projektet framåt och har bäddat för fortsatt samarbete.

Baltic Balance kommer att avslutas i och med utgången av år 2006. Se vidare www.balticbalance.

Internationella projekt

PROJEKT	FINANSIERING UNDER PROJEKTPERIODEN		KOSTNADER 2006
SKOGEN VID KUSTEN	Lst Kultur	1 000 000 kr	972 040 kr
	Lst Naturvård	400 000 kr	
	Lst Regional Utv.	570 000 kr	
	EU-Life Miljö	1 577 000 kr	
BALTIC BALANCE	Länsstyrelsen	171 584 €	1 080 346 kr
	INTERREG IIIB	171 584 €	
BERAS	Länsstyrelsen	250 000 kr	68 793 kr
	INTERREG IIIBSR II	300 000 kr	
ODLINGSLANDSKAP I SYDÖSTRA EUROPA	Länsstyrelsen	172 000 kr	5 959 kr
	Naturvårdsverket	49 500 kr	
SKÖTSELPLAN FÖR VISULANÄSET I KALININGRAD	Naturvårdsverket	550 000 kr	0 kr
STATE TERRITORIAL REPRESENTATIVES	Anslag	60 000 kr	62 464 kr

State Territorial Representatives

Landshövdingen deltar som svensk landshövdingerepresentant i det europeiska nätverket State Territorial Representatives (STR). Kostnaden för uppdraget uppgår till 60 tkr per år och finansieras via finansdepartementet. Under 2006 deltog landshövdingen i två planeringsmöten med Liaison Committee (Lausanne och Bryssel) och i den årliga konferensen European Days i Paris tillsammans med ytterligare fem kollegor från Sverige och en representant från Regeringskansliet. Årets tema var länsstyrelsernas roll när det gäller landsbygdsutveckling och relationer stad-landsbygd i ett europeiskt perspektiv.

Uppdrag 4

Länsstyrelserna skall redovisa hur arbetet med att systematiskt integrera ett barnperspektiv i de verksamheter som rör barn fortskrider, med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. I redovisningen skall ingå vidtagna åtgärder utifrån den kartläggning av barnperspektivet som har genomförts, samt en redovisning av i vilken omfattning barnkonsekvensanalyser används i berörda verksamheter och utvecklingsmöjligheter för det arbetet. I detta arbete skall genomgående uppmärksammas att villkor och behov kan skilja sig åt för olika grupper av flickor och pojkar.

Återrapporering

Länsstyrelsen har kartlagt myndighetens arbete med att systematiskt integrera barnperspektivet i verksamheten genom en enkät riktad till verksamhetsansvariga.

Enkätsvaren visar att samtliga verksamheter på ett eller annat sätt är berörda av barn och barns situation. Barnperspektivet är således relevant i alla verksamheter.

Länsstyrelsen i Kalmar län har integrerat bl.a. barnperspektivet (ett av nio tvärssektoriella aspekter) i Länsstyrelsens planeringsprocess på ett tydligt sätt.

Myndigheten har utarbetat en målblankett, som fokuserar på viktiga tvärssektoriella aspekter på verksamheten. Detta har bidragit till att öka uppmärksamheten på barnperspektivet men även jämställdhetsintegreringen inom Länsstyrelsen. Barnens perspektiv är allt viktigare och i 6 av 14 verksamheter (undantag för ekonomi och data) har perspektivet påverkat Länsstyrelsens beslut på ett mer påtagligt sätt.

Exempel på detta är:

- vid beslut om förbud att ha hand om djur beaktas barnperspektivet
- inom reservatsförvaltningen arbetar Länsstyrelsen med information och

friluftsanordningar direkt riktade till barn

- vid skyltning av kulturmiljöer och kulturminnen sker anpassning för att kunna tillgodose barnens behov
- i riskbedömningar inom miljöområdet och som ligger till underlag för val av åtgärder är exponering av barn för kemikalier en obligatorisk del
- inom den sociala tillsynen är barnkonsekvensanalyser genom bl.a. samtal med barn en nödvändighet för att kunna fatta välgrundade beslut
- länsstyrelsens personalpolitik har ett tydligt barnperspektiv vad gäller t.ex. mötestider, flexledighet, föräldraledighet m.m.

Länsstyrelsen behöver emellertid utveckla sitt arbete med att i större utsträckning genomföra barnkonsekvensanalyser av de beslut myndigheten fattar. Genom att de tvärssektoriella perspektiven numer är en del av planeringsprocessen är förutsättningarna goda vid Länsstyrelsen i Kalmar län. En vidareutveckling av bl.a. barnperspektivet förutsätter mer utbildning.

Uppdrag 6

Länsstyrelserna skall påbörja förberedelserna för genomförandet av ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2007-2013 samt bistå Jordbruksverket i dess förberedelsearbete. I ett nytt landsbygdsprogram kommer nationella och regionala strategier för landsbygdsutveckling och regional utveckling att samordnas. Länsstyrelserna skall säkerställa att genomförandet av det nya Landsbygdsprogrammet blir förankrat både i regionala strategier för regional utveckling och i det regionala miljömålsarbetet. De strategiska målen för regionens landsbygdsområden skall vara så tydliga att de kan bli vägledande för prioriteringar och genomförandet av landsbygdsprogrammet i länet. I län med självstyrelse- respektive samverkansorgan skall länsstyrelserna samråda om förberedelsearbetet med dessa organ. Förberedelsearbetet skall förankras i ett brett partnerskap.

Återrapportering

Arbetet med att ta fram en strategi för Landsbygdsprogrammet i Kalmar län har genomförts med Länsstyrelsen som processledare. I processen fungerar det regionala partnerskapet i Kalmar län som forum för beslut om inriktning och innehåll, samt genom lokal, regional och privat medfinansiering. I det regionala partnerskapet i Kalmar län finns följande parter representerade:

- ALMI Företagspartner i Kalmar län AB
- Företagarnas riksorganisation i Kalmar län,
- Försäkringskassan
- Hushållningssällskapet Kalmar-Kronoberg-Blekinge
- Högskolan i Kalmar
- Landsorganisationen i Kalmar län
- Lantbrukarnas riksförbund i Sydost
- Länsarbetsnämnden i Kalmar län
- Länsstyrelsen i Kalmar län
- Regionförbundet i Kalmar län
- Skogsstyrelsen
- Svenska ESF Rådet i Kalmar län
- Sydsvenska industri- och handelskammaren

Partnerskapet arbetar fortlöpande med samordningen för Landsbygdsprogrammet.

Den 29 augusti år 2006 hölls en informations- och idédag i Kalmar angående införandet av Landsbygdsprogrammet 2007-2013. Mötet samlade 100 deltagare, och ett stort antal organisationer verksamma på landsbygden fanns representerade. Mötet organiserades i grupper som diskuterade aktiviteter och prioriteringar inom de olika axlarna. I varje grupp antecknade en sekreterare huvuddragen i gruppens diskussioner och ställningstaganden. Anteckningarna ingår i underlaget för genomförandestrategin i Kalmar län.

Länsstyrelsen har genom en enkät under hösten 2005 ställt frågan till samtliga lantbrukare i Kalmar län om deras behov och önskemål om utbildning gällande diversifiering. Av svaren framgår att det finns ett stort intresse för bioenergi, småskalig livsmedelsförädling och natur- och kultur-turism.

Framtagandet av strategin har skett genom en dialog med det regionala partnerskapet. De berörda parterna på lokal nivå har fått ett förslag till genomförande strategin på remiss. 12 remissvar inkom och har beaktats innan strategin fastställdes.

Uppdrag 28

Länsstyrelserna skall bistå Boverket i verkets uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna, kartlägga och utvärdera hur statens samlade roll och ansvar för att genom uppsikt och tillsyn säkerställa att samhällskraven i plan- och bygglagen tillgodoses i kommunernas fysiska planering och att tillämpningen av lagen blir enhetlig.

Åtterrapporing

Länsstyrelsen deltar kontinuerligt i det erfarenhetsutbyte som sker mellan Boverket och länsstyrelserna, bl a genom den sk BULT-gruppen. Tveksamheter eller olika tolkningar av lagstiftningen diskuteras kollegialt mellan bostadsdirektörer/och

eller länsarkitekter och delges Boverket. Boverkets uppdrag och utredningsarbete, projekt och liknande i olika sakfrågor, som t.ex. skall redovisas till regeringen, sänds ofta på remiss till sakföreträdarna på länen.

Uppdrag 31

Länsstyrelserna skall medverka i NUTEK:s arbete med att utveckla och anpassa datasystemet NYPS.

Åtterrapporing

Länsstyrelsen i Kalmar län hanterar endast projektmedel inom anslaget 33:1. Länsstyrelsens tilldelning av medel är 10 % av det sammanlagda anslaget till Kalmar län. Länsstyrelsen har valt att endast informera sig om NUTEK:s arbete samt följa projektets utveckling. Länsstyrelsen samarbetar med Regionförbundet i Kalmar län

och bistår Regionförbundet i de tester som genomförs. Genom överenskommelse med NUTEK och Regionförbundet representeras Länsstyrelsen i styr- och arbetsgrupper av Regionförbundet. Länsstyrelsen följer utvecklingen av arbetet så att en implementering av NYPS kan ske utan tekniska eller personella hinder.

Uppdrag 34

Länsstyrelserna skall kommentera andelen beviljade medel under anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen och EU:s strukturfondsprogram. Länsstyrelserna skall i förekommande fall även kommentera och motivera annan användning av anslaget 33:1.

Åtterrapporing

Länsstyrelsen har under året ur anslag 33:1 beviljat 21 nya projekt till ett belopp av 5,5 mnkr, vilket motsvarar 74 % av bemyndigandetrymmet. Länsstyrelsen har bland projektansökningarna valt att prioritera projekt som har miljö-, jämställdhets-,

hållbarhets- och landsbygdsprofil, utan inbördes rangordning. Åtgärderna avser till största del medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen eller EU:s strukturfondsprogram, allt inom ramen för statlig

samordning, servicelösningar i glesbygd och/eller jämställdhet.

Ansökningar om projekt med ren näringslivsanknytning har inte förekommit.

Länsstyrelsen bedriver också ett antal projekt som inte direkt anknyter till det regionala tillväxtprogrammet men som i sin förlängning får betydelse för genom-

förandet av både det regionala utvecklingsprogrammet och det regionala tillväxtprogrammet. Bland dessa kan nämnas arbetet med analys av service i länets lands- och glesbygder och samverkan vad gäller integration. Underlaget som framkommer i projekten utgör ett väsentligt underlag för utveckling av landsbygds-servicen och integrationsarbetet i länet..

Uppdrag 35

Länsstyrelserna skall redovisa grunderna för gjorda prioriteringar inom anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Det avser dels prioriteringar mellan företagsstöd och regional projektverksamhet, dels prioriteringar mellan olika företagsstöd och mellan insatser inom den regionala projektverksamheten. I nämnda redovisning skall även ingå hur hållbar utveckling med fokus på jämställdhets-, integrations- och miljöperspektiven har prioriterats, så att insatserna bidrar till att uppfylla de nationella målen för respektive perspektiv.

Åtterrapporering

För ändamålet regional projektverksamhet har Länsstyrelsen tilldelats en mindre summa. (Huvuddelen av det regionala utvecklingsanslaget disponeras av Regionförbundet i länet.) Enligt regleringsbrev avseende anslag 33:1 ska Länsstyrelsen med hjälp av dessa projektmedel vidareutveckla rollen som samordnare av statliga insatser i det regionala utvecklingsarbetet, insatser för samordnade servicelösningar i glesbygd och vissa jämställdhetsinsatser.

Länsstyrelsen samlar cheferna för de statliga myndigheter som är verksamma i länet ett par gånger om året för information och diskussion om gemensamma angelägenheter. Även Regionförbundet inbjuds till dessa träffar.

Inom ramen för chefskollegiet har Länsstyrelsen initierat och driver ett arbete för att undersöka möjligheterna till samlokalisering av statlig verksamhet.

Länsstyrelsen har under året såsom referenslän deltagit i det nationella arbetet, samordnat av NUTEK och Naturvårdsverket, att utveckla metoderna för att hållbarhetssäkra det regionala utvecklingsarbetet med särskilt fokus på möjligheterna till synergieffekter mellan miljömålsarbete och näringslivsutveckling.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har under 2006 arbetat för att tillsammans med kommunerna ta fram aktuella kommunala serviceplaner. Detta arbete avslutas under 2007. Ett syfte med projektet är att på sikt utveckla samverkanslösningar mellan kommersiell och offentlig service så att bättre förutsättningar skapas för en god service-nivå i länet. Därmed tydliggörs även den lokala servicens strategiska betydelse för en positiv utveckling av landsbygden och dess potential.

Uppdrag 36

Länsstyrelserna skall, efter särskilda riktlinjer från NUTEK, bistå verket i dess arbete med att till regeringen (Näringsdepartementet) rapportera samtliga beviljade regionala företagsstöd samt beviljade bidrag till lokal och regional projektverksamhet och stöd till kommersiell service för år 2005 och 2006.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen har under året rapporterat om beviljade bidrag/stöd enligt givna föreskrifter från NUTEK respektive regeringen.

Länsstyrelsen har använt STINS för den löpande inrapporteringen av beviljade projektmedel men förbereder, och har i viss mån påbörjat, enligt NUTEKS direktiv övergången till systemet NYPS.

Uppdrag 37

Länsstyrelserna skall med utgångspunkt från sitt samordningsansvar enligt förordningen (2003:595) om regionalt utvecklingsarbete och den särskilda överenskommelse som slutits med Integrationsverket om introduktion för nyanlända invandrare, redovisa resultatet av den samverkan som utvecklats i länet mellan myndigheter, kommuner, näringsliv och organisationer för att åstadkomma en effektivare och snabbare etablering för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar. Av redovisningen skall särskilt framgå hur länsstyrelserna bidragit till att det tagits emot nyanlända invandrare i länets kommuner samt en ökad samverkan kring sysselsättning, utbildning, svenskundervisning, praktikplatser och boende. Länsstyrelserna skall också redovisa om det finns hinder för samverkan samt lämna förslag på hur samverkan på regional nivå samt inom och mellan län skulle kunna utvecklas och effektiviseras. En kortfattad delredovisning skall lämnas till Integrationsverket och regeringen (Justitiedepartementet) senast den 1 augusti 2006 och därefter i årsredovisningen.

Åtterrapporering

Länsstyrelsen har arbetat utifrån den regionala överenskommelsen som slöts under år 2005.

Överenskommelsen har reviderats, en bättre struktur har arbetats fram, som visar fördelningen mellan olika organisationers åtaganden. Den reviderade överenskommelsen kommer att fastställas och tas i bruk under det första kvartalet år 2007.

Länsstyrelsen har under året stöttat Integrationsverket så att de vid Regionförbundets ordinarie mötestillfällen med länets kommuner beretts tillfälle att informera om mottagande av flyktingar.

Detta har lett till att åtta av länets kommuner nu har tecknade avtal om mottagande av flyktingar, vilket innebär att mottagande i länet ökat.

Länsstyrelsen har under året deltagit som ett av fyra pilotlän i det s.k. Integrationsuppdraget som leds av NUTEK. Detta har krävt att samarbetet med Regionförbundet har fördjupats genom att uppdraget har som ett mål att visa hur länet arbetar med integration i den regionala tillväxtplanen.

Länsstyrelsen har under året fortsatt driva integrationsprojekt i länet i samverkan med bland andra Hultsfreds kommun, Väster-

viks kommun, Internationella Företagarför-
eningen (IFS) och Migrationsverket med
syftet är att skapa mötestillfällen mellan
personer med invandrabakgrund och
övriga invånare i Sverige och på så sätt
aktivt verka för att höja kunskap för in-
vandrare om den svenska kulturen sam-
tidigt som kunskapen om andra kulturer
ökar och samtidigt ger inverkan på
attityder.

Det ges information av olika statliga
organisationer om deras verksamheter,
föreningar med olika fritidsaktiviteter samt
information om det stöd som kan erhållas
vid start av företag.

De faktorer som gjort arbetet framgångs-
rikt är att det har arbetats med övergrip-
ande frågor samtidigt som det har gjorts
små konkreta insatser med nydanande
arbetsätt för integration som fått stor
betydelse för verksamheten i länet. De

personer som arbetat med frågorna är
mycket engagerade och har en bred
erfarenhet och stor kunskap inom området.
Till arbetet är knutet personer från tre av
länets kommuner som har mångårig erfar-
enhet av att arbeta konkret med flykting-
mottagning och nyanlända invandrare och
kunna se vilka behov dessa personer har.

Det är av stor vikt att Länsstyrelsen är en
part i den regionala överenskommelsen för
att få tyngd och en naturlig del i arbetet
med det regionala utvecklingsarbetet med
integrationsfrågan.

De regler och direktiv, som några av de
deltagande statliga organisationerna har,
ger för lite utrymme för tolkningar vilket
medför att arbetet med samverkan skulle
kunna förenklas om direktiven i stället
öppnade upp för större regional tolknings-
frihet.

Uppdrag till vissa länsstyrelser

Uppdrag 63

Länsstyrelserna i län med samverkansorgan eller regionala självstyrelseorgan skall redovisa hur de inom anslaget 33:1 Allmänna regionalpolitiska åtgärder (utg.omr. 19) har prioriterat projekt som bidrar till att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som regionala förutsättningar beaktas. Länsstyrelserna skall särskilt redogöra för projekt som fått bidrag fördelat på kategorierna samordning av de statliga insatserna i det regionala utvecklingsarbetet, jämställdhetsinsatser samt insatser för samordnade servicelösningar i glesbygd.

Åtterrapporering

Huvudansvaret för arbetet med det regionala utvecklingsarbetet vilar på Regionförbundet i Kalmar län.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har under året fortsatt sitt samarbete. Länsledningen och Regionförbundets presidium träffas regelbundet. Länsstyrelsen deltar i ett flertal arbetsgrupper med koppling till tillväxtarbetet, bl.a. inom regional utveckling, miljö, jämställdhet, integration och kultur. Under 2006 har utarbetandet av regionala program för såväl den regionala som landsbygds-/jordbruksfonden engagerat såväl Länsstyrelse som Regionförbundet och många andra lokala och regionala aktörer. Regionförbundet har varit samordnande vad gäller regionala fonder och programarbetet för området Småland och öarna, medan Länsstyrelsen har ansvarat för framtagande av länets landsbygdsprogram. Arbetet med de båda programmen har regelbundet diskuterats i olika fora liksom i det numera gemensamma partnerskapet.

Det regionala partnerskapet, som sedan tidigare utgör kärnan i arbetet med både

det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) samt det regionala tillväxtprogrammet (RTP) har under året utvecklats till ett gemensamt partnerskap för utvecklingsarbete i länet, främst då vad avser de processer och utvecklingsprogram som sker inom ramen för det regionala utvecklings-/tillväxtprogrammet samt landsbygdsprogrammet. Partnerskapet har en central roll vad gäller förankring och genomförande, och har därvidlag även en påverkande och granskande funktion.

Partnerskapets sammansättning speglar de olika grupperingar som aktivt arbetar med hållbar tillväxt i länet. Sedan tidigare deltar Svenskt Näringsliv, ALMI, Företagarna, LRF, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren, Länsstyrelsen, Länsarbetsnämnden, Högskolan samt LO. Gruppen har under året kompletterats med företrädare för LRF och Hushållningssällskapet.

Länsstyrelsen har under 2006 samlat statliga myndigheter, i det s.k. chefskollegiet. I chefskollegiet ingår även Regionförbundet.

REDOVISNING AV SJUKFRÅNVARO OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING**Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag****3 kap. Resultatredovisning**

3 § Myndigheten skall redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål. (2005:797)

Mål för kompetensförsörjningen 2006

Åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. Analys och bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål

Mål	Implementering av ”Strategi för den statliga arbetsgivarpolitiken 2007-2009”
Vidtagna åtgärder	Genomgång av strategin i direktionen/ledningsgruppen. Plan för hur strategin skall förankras i chefskollektivet under 2007.
Uppnådda resultat	En ökad medvetenhet i ledningen kring förväntade arbetsgivarpolitiska utmaningar/strategiska frågor.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Strategin är sannolikt ett mycket verksamt medel att skapa tydliga bilder av vilka förändringskrav som ställs i en nära framtid och hur det i sin tur ställer nya krav på ledarskapet.

Mål	Aktivt och nära ledarskap; kompetensutveckling av 1:a linjens chefer med anledning av att fullt personalansvar delegerats ut till dessa.
Vidtagna åtgärder	Grundläggande utbildning i arbetsrätt, rehabiliteringsmetodik, utvecklingssamtal har genomförts. Arbetsordning/delegationsordning har reviderats. Kontinuerliga diskussioner i chefsgruppen kring ledarskap och ansvarsfördelning
Uppnådda resultat	Ett mer nära och aktivt ledarskap där varje medarbetare kan få större uppmärksamhet inom områden som individuell utveckling, rehabilitering och gemensamma värden och förhållningssätt.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Arbetet med att ”skola in” ett stort antal anställda i chefs-/ledarrollen tar tid. Chefernas chefer skall också ”skolas in” i ett nytt förhållningssätt till sitt nya ansvarsområde. Chefernas roll som arbetsgivarens företrädare i en arbetssituation som framledes kommer att präglas av ständiga förändringar måste få mer uppmärksamhet. Ett nära ledarskap med rimligt antal medarbetare har en avgörande betydelse för med vilken kvalitet nödvändiga prioriteringar, effektiviseringar, rehabilitering och individuell utveckling kan hanteras och hur ett ändamålsenligt medarbetarskap kan utvecklas.

Mål	Förbereda organisation och kompetens för ”24-timmarsmyndigheten”
Vidtagna åtgärder	En arbetsgrupp följer utvecklingen och stöttar implementering av nya arbetsmetoder.
Uppnådda resultat	En ökad medvetenhet kring de mål som fastställts för länsstyrelserna och därmed en beredskap inför de förändringar av arbetsmetoder som måste ske för att nå målet.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Samtidigt som länsstyrelsens tjänster görs mer tillgängliga för allmänheten så effektiviseras handläggningen betydligt. Det är i dagsläget svårt att överblicka vilka konsekvenser ett nytt arbetssätt får för behovet av bemanning och kompetensväxling..

Mål	Analys av vilka krav som ställs på myndigheten för att klara sina åtagande trots stora pensionsavgångar i en nära framtid.
Vidtagna åtgärder	Statistik/kartläggning av pensionsavgångar t o m 2015 är genomförd.
Uppnådda resultat	En tydligare bild av vilken kompetensförsörjning som blir aktuell med anledning av pensionsavgångar
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Den kartläggning som är genomförd kommer under 2007 att omsättas i behovsanalyser/planer för hur nödvändiga kompetenser ersätts.

Mål	Genomförande av den Trainee-satsning som skett på regeringens initiativ
Vidtagna åtgärder	Sydlänen har gemensamt tagit fram ett gediget inskolningsprogram för de ca 60 traineer som anställts på berörda länsstyrelser.
Uppnådda resultat	Det gemensamma introduktionsprogrammet har möjliggjort insatser som knappast varit möjliga för det enskilda länet att genomföra, exempelvis studiebesök på centrala förvaltningar i Stockholm och utbildningar med mycket erfarna och kompetenta externa föreläsare.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Återigen ett exempel på vad som kan möjliggöras genom att länsstyrelserna i regionen samordnar sina insatser.

Mål	Fortsatt arbete med att kvalitetssäkra länsstyrelsens kärnprocesser
Vidtagna åtgärder	Former för analys av arbetsprocesser, processbeskrivningar och utvärdering har fastställts med hjälp av externt konsultstöd
Uppnådda resultat	En metod för ”Processororienterad verksamhetsutveckling” har använts för att kvalitetssäkra väsentliga processer. I verksamhetsplan för 2007 anges ytterligare processer som skall kvalitetssäkras på detta sätt.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Arbetsättet skapar förutsättningar för kartläggning och utveckling av arbetsprocesser. Detta ger i sin tur bättre kvalitet och kortare ledtider i handläggningen. Introduktionen av nya medarbetare underlättas.

Mål	Fortsatt/utökad samarbete mellan sydlänen vad gäller kompetensförsörjning
Vidtagna åtgärder	Gemensamma planeringsträffar regelbundet, numera 8-10 ggr per år
Uppnådda resultat	Antalet gemensamma utbildningar ökar successivt. Förvaltningsutbildning för nyanställda, Ledarutveckling, Chefsförsörjning och Traineeutbildningar
Egen analys, kommentarer och bedömning av området.	Samarbetet sparar tid och pengar. Kompetensutveckling som inte vore möjligt att driva i varje län för sig blir genomförda. Erfarenhetsutbytet får en fastare struktur/regelbundenhet. Revirgränser luckras upp.

Mål	Utökad samarbete mellan samtliga länsstyrelser vad gäller kompetensförsörjning
Vidtagna åtgärder	Länsstyrelsernas personalchefer har ett väl etablerat nätverk. Under 2006 har en gemensam plattform för utvecklingsarbete inom området "Human Resources" tagits fram. Plattformen kommer att utgöra en viktig bas för fortsatt samordning inom kompetensutveckling.
Uppnådda resultat	Nätverket har identifierat viktiga samsamarbetsområden. Ett gemensamt "rekryteringsprojekt" har startats. Övriga angelägna samverkansområden är karriärplanering, ledarutveckling och Länsstyrelseakademien.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Se kommentaren under punkten ovan - sydlänens samarbete

Mål	Samordnad löneservice i sydlänen(SLS)
Vidtagna åtgärder	Efter förstudie under 2004 har ett projekt genomförts med mål att samordna sydlänens löneadministration under första halvåret 2007. En för sydlänen gemensam projektgrupp/arbetsgrupp har under 2006 förberett denna samordning.
Uppnådda resultat	En struktur för organisation, samsamarbetsavtal, ansvarsfördelning och arbetsrutiner har tagits fram. Upplägget införs successivt med Kronobergslän som pilot och Hallands län som första "kund" till SLS under januari 2007. Därefter samordnas löneadministrationen för K, H, F och M län.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Projektet ger en generell erfarenhet och kunskap om vad som krävs av arbetsgivare/personal och fackliga företrädare när fristående myndigheter skall gå från egna specialutformade rutiner/självbestämmande till gemensamma upplägg. SLS medför att löneadministrationen kvalitetssäkras både vad gäller leveranssäkerhet och kompetens på bredd och djup. SLS arbetsformer är nu i slutet av 2006 konkretiserade och tidplanen bedöms hålla. Ett oros- och irritationsmoment har varit AGRESSO AB:s bristfälliga förmåga att leva upp till de krav och förväntningar ett sådant här samordningsprojekt ställer.

Mål	Skapa ändamålsenliga personalrapporter/beslutsunderlag ur Agresso
Vidtagna åtgärder	SLS (se ovan) kommer att vara en viktig resurs vad gäller producerandet av personalrapporter/underlag för beslutfattande. Sydlänen har gemensamt tagit fram en "katalog" för vilka personalrapporter man anser sig behöva.
Uppnådda resultat	SLS har ännu inte börjat producera de rapporter som efterfrågas. Kommer sannolikt att kunna ske under andra hälften av 2007.
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Genom SLS skapas en bredare/djupare kompetens kring hur Agresso AB kan användas för att skapa bra rapporter/beslutsunderlag än vad varje länsstyrelse för sig förmår att upprätthålla.

Mål	Utveckling av ett databaserat PA-administrativt stöd med stöd av Agresso PA
Vidtagna åtgärder	Fortsatt dialog med Agresso AB om vilka verktyg som finns i drift etc.
Uppnådda resultat	Beslut om att avvakta version 5:5 som är i drift hösten 2006/våren 2007
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	Det är ännu för tidigt att dra några slutsatser kring om Agresso version 5.5 innebär väsentliga förbättringar av PA- relaterade funktioner. Möjligen kan det bli aktuellt att se närmare på detta under hösten 2007.

Mål	Lönekartläggning enligt Jämställdhetslagen och metoder för löneanalyser som viktiga verktyg i lönebildningsarbetet. Implementering och bred förankring av lokal lönepolicy
Vidtagna åtgärder	Årlig uppdatering av arbetsbeskrivningar och klassningar med hjälp av verktyget "BESTA-befattningsvärdering". Jämställdhetsanalys och löneanalys inför lönerevision. Utbildning av all personal i lönepolicy och metod för lönerevision. Första linjens chefer har fått ansvar för lönesättningen.
Uppnådda resultat	En tydligare, mer medveten lönepolicy och lönestruktur
Egen analys, kommentarer och bedömning av området	En medveten lönebildning är en förutsättning för att kunna bli en attraktiv arbetsgivare. Det är samtidigt en av förutsättningarna för att bygga ett medarbetarskap som vilar på accepterade värden.

Bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål på kort och lång sikt?

Det finns ett sammanhang i de åtgärder som beskrivs ovan. Övergripande syftar de alla till att stärka Länsstyrelsens förutsättningar att möta och uppfylla de krav på förändringar som verksamheten kommer att ställas inför både på kort och lite längre sikt. Arbetsgivarkollegiets "Strategi för den statliga arbetsgivarpolitiken 2007-2010", "24-timmarsmyndigheten", en stor generationsväxling och en pågående översyn av den statliga förvaltningen är

påtagliga skäl till att förändringskompetensen inom Länsstyrelsen behöver stärkas.

Utveckling av chefs- och ledarskapet är nödvändigt för att möta denna framtidsbild. Likaså är det mycket angeläget att kvalitetssäkra arbetsprocesser och utveckla IT-stöd för att förenkla och effektivisera länsstyrelsens verksamhet. En medveten lönebildning är avgörande för hur vi kan attrahera och behålla kompetens. Slutligen ger ett intensifierat samarbete mellan länsstyrelserna ge viktigt underlag och erfarenheter inför framtida krav på effektivisering och eventuell ny organisation.

Sammantaget bidrar också alla de åtgärder som redovisas ovan till en verksamhet där

medarbetarens behov av stöd, personlig utveckling och belöning kan tillgodoses.

Övergripande mål och inriktning för kompetensförsörjningen 2007 – 2009

Mål

Fortsatt arbete med att förbereda en stor generationsväxling som för Länsstyrelsens i Kalmar del inträffar under åren 2009-2013 då ca 45 medarbetare går i pension. Bra metoder för kompetensväxling, kompetensöverföring måste utvecklas.

I planeringen ingår också ett scenario där en samordning av länsstyrelserna i färre regioner, som om det genomförs, ger helt nya förutsättningar vad gäller generationsväxling/kompetensförsörjning.

Mål

Ledarutvecklingsprogrammet för Länsstyrelsen i Kalmar län skall drivas vidare. Framtida krav på effektivisering, kvalitetssäkring, konkurrens om arbetskraft, medarbetares förväntningar på individuell utveckling kräver ett nära ledarskap och ett utvecklat medarbetarskap.

Mål

Länsstyrelsens arbete med "Verksamhetsutveckling genom Processtyrning" skall drivas vidare. Erfarenheterna hittills visar att metoden ger stöd för både kvalitetssäkring och kompetensförsörjning.

Mål

Ytterligare utveckling av sydlänsamarbetet. Projektet "Samordnade löneservice" blir verklighet under 2007. Nya samarbetsområden behöver identifieras för att uppnå de fördelar och besparingar som samarbetet hittills kunnat prestera.

Mål

Fortsatt strävan att finna ändamålsenliga, databaserade verktyg för systematisk inventering och planering av kompetensutvecklingsbehov. Länsstyrelsens i Västra Götaland verktyg "KOMPIS" har byggts upp som ett länsstyrelseanpassat alternativ till de verktyg som AGRESSO AB kan erbjuda. KOMPIS är en förebild i det fortsatta arbetet.

Mål

Ytterligare utveckling av samarbetet mellan Länsstyrelserna i hela landet inom området "Human Resources". Det just påbörjade projektet kring metoder för rekrytering är ett exempel på metodutveckling som ger mer om länens breda, samlade erfarenhet används i metodutvecklingen.

Mål

Anpassning och utveckling av organisation, bemanning och kompetens för att klara de mål som beskrivs för "24-timmarsmyndigheten".

Mål

Implementering av arbetsgivarkollegiets "Strategi för den statliga arbetsgivarpolitiken 2007-2010"

7 kap. Tilläggsupplysningar

3 § Uppgift skall lämnas om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Den totala sjukfrånvaron skall anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Uppift skall också lämnas om

1. den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer,

2. sjukfrånvaron för kvinnor respektive män samt

3. sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre.

Sjukfrånvaron för varje grupp som avses i andra stycket 2 och 3 skall anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid. Sådan uppgift skall inte lämnas om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till ens enskild individ.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller inte myndigheter och affärsverk i vilka antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till högst tio. (Förordning 2002:1061)

Uppgifter om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under 2006 och föregående år

Sjukfrånvaron anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaro	2005	2006
Total sjukfrånvaro	3,6	4
kvinnor	5,2	4,2
män	2	3,8
29 år och yngre	1,2	1,3
kvinnor	1,2	2,1
män	1	0,6
30 - 49 år	4,4	4
kvinnor	5,9	5,6
män	2,6	2,1
50 år och äldre	2,9	4,6
kvinnor	4,9	2,3
män	1,6	6,2

Långtidssjukskrivning*	2005	2006
Andel långtidssjukskrivning totalt	58,5	66,4
kvinnor	67,8	66
män	35,9	66,9
29 år och yngre	0	0
kvinnor	0	0
män	0	0
30 - 49 år	40,2	32,1
kvinnor	45,7	57,3
män	26,9	4,9
50 år och äldre	18,3	34,3
kvinnor	22,1	8,7
män	9	62

* sjukskrivning under sammanhängande tid av 60 dgr eller mer

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2006	2005	2004	2003	2002
Låneram	beviljad	7 500	7 500	6 000	5 640	5 640
	utnyttjad	7 224	5 974	5 106	4 615	4 373
Kontokredit hos RGK	beviljad	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
	max. utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto	räntekostnader	0	0	0	0	0
	ränteintäkter	1 090	685	426	321	475
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	mynd. disponerar	3 917	3 759	3 735	4 102	5 336
	mynd. ej disponerar	5 909	5 822	5 273	5 718	5 398
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31- 34, 7) enl. regleringsbrev		5 570	5 550	-	-	-
Anslagskredit 18 32:1:7 Förvaltningskostn.	beviljad	2 421	0	2 129	1 003	2 000
	utnyttjad	0	0	193	0	0
19 33:1:7 Allm.reg.pol.åtg.	beviljad	408	0	400	340	340
	utnyttjad	91	0	53	0	0
Summa utg. Reservationer 18 32:1:7 Förvaltningskostn.		2 109	2 007	-193	1 761	1 724
19 33:1:7 Allm.reg.pol.åtg.		-91	773	-53	101	42
Summa anslagssparande		2 018	2 007	0	1 761	1 724
- därav intecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		2 018	2 007	-	1 761	1 724
Bemyndiganden	tilldelat	7 500	7 500	6 000	5 300	5 300
	summa	4 588	3 284	3 418	4 524	4 198
	åtaganden					
Årsarbetskrafter (åa)		190	184	182	170	165
Medelantalet anställda		227	213	209	199	201
Driftkostnad per åa		841	750	753	713	731
Årets kapitalförändring		-1 715	1 825	-1 797	-1 757	-469
Balanserad kapitalförändring		-7 197	-9 022	-7 225	-5 468	-4 999

RESULTATRÄKNING

	2006	2005	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter från anslag	83 717	73 919	1
Intäkter av avgifter o. andra ersättningar	3 917	3 759	2
Intäkter av bidrag	69 399	61 607	3
Finansiella intäkter	1 092	689	4
Summa verksamhetens intäkter	158 125	139 974	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-97 184	-86 452	5
Kostnader för lokaler	-9 690	-8 893	
Övriga driftskostnader	-49 999	-40 246	6
Finansiella kostnader	-161	-137	7
Avskrivningar o. nedskrivn	-2 806	-2 421	
Summa verksamhetens kostnader	-159 840	-138 149	
Verksamhetsutfall	-1 715	1 825	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten	5 909	5 822	8
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten	-5 909	-5 822	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	7 816	7 231	9
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	98 722	73 891	10
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	11 593	8 443	11
Upplösning av fonder för transfereringsändamål	139	153	12
Lämnade bidrag	-118 270	-89 718	13
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	-1 715	1 825	14

BALANSRÄKNING

	2006-12-31	2005-12-31	Not
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	1 346	1 418	
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier mm	5 203	4 614	15
Utlåning	340	616	16
Fordringar			
Kundfordringar	836	174	
Fordringar hos andra myndigheter	9 144	5 472	17
Övriga fordringar	1 544	1 340	
Summa fordringar	11 524	6 986	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 130	2 013	18
Upplupna bidragsintäkter	5 219	13 846	19
Övriga upplupna intäkter	54	256	
Summa periodavgränsningsposter	7 403	16 115	
Avräkning statsverket	34 283	61 120	20
Kassa och bank			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	36 835	30 001	21
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	1 276	1 208	22
Summa kassa och bank	38 111	31 209	
Summa Tillgångar	98 211	122 078	

	2006-12-31	2005-12-31	
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	-7 197	-9 022	23
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-1 715	1 825	
Summa myndighetskapital	-8 912	-7 197	
Fonder	83	222	24
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	489	354	25
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	7 224	5 974	26
Skulder till andra myndigheter	9 813	6 265	27
Leverantörsskulder	7 541	5 983	
Övriga skulder	2 387	1 818	28
Depositioner	1 293	1 216	29
Summa skulder mm	28 258	21 256	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	8 195	7 068	30
Oförbrukade bidrag	70 098	100 375	31
Summa periodavgränsningsposter	78 293	107 443	
Summa Kapital och Skulder	98 211	122 078	

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag		Ingående överföringsbelopp 2006-01-01	Årets tilldelning enl. reg. brev	In-dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
01 32:1ap7	Länsstyrelserna m.m. (Ramanslag)	2 007	80 702		82 709	-80 600	2 109
01 32:2ap1	Kommunala samverkansorgan m.m. (Ramanslag)		6 638		6 638	-6 638	0
19 33:1ap7	Allmänna regionalpolitiska åtgärder (Ramanslag)	773	4 078	-647	4 204	-4 295	-91
	Summa Anslag	2 780	91 418	-647	93 551	-91 533	2 018

Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	600	978
9455	Lotteriavgifter	20	24
2537	Miljöskyddsavgifter	4 000	3 935
2539	Täktavgifter	650	608
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	250	
2552 01	Övriga offentligrättsliga avgifter (stiftelser, tillsyn)		84
2552 02	Övriga offentligrättsliga avgifter (stiftelser, register)		94
2552 03	Övriga offentligrättsliga avgifter (avfallsförordningen)		63
271401	Sanktionsavgifter (arbetsmiljölagen)		10
271404	Sanktionsavgifter (överlastavgifter)	50	99
28119	Övriga inkomster		14
	Summa Inkomster	5 570	5 909

Redovisning mot bemyndiganden

Anslag	bemyndigande	Ingående åtaganden	Ute-stående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				2007	2008	2009	
19 33:1:7	Allmänna regionalpolitiska åtgärder	7 500	3 284	4 588	2 701	1 887	-

Finansiella villkor

Villkor 1: 01 32:1 Länsstyrelsens ramanslag

Länsstyrelsen disponerar ett räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret. Kreditutrymmet på räntekontot är 18 000 tkr. Krediten har inte utnyttjats under 2006. Till räntekontot överförs varje månad en tolfedel av tilldelat anslag. Länsstyrelsen har möjlighet att utnyttja en anslagskredit på sitt ramanslag med 2 421 tkr. Med en anslagskredit avses en rätt att överskrida ett budgetårs disponibla belopp på ett anslag. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2005-12-20, 2006-06-21, 2006-09-07 och 2006-11-23.

Villkor 2: Deponerade medel

Medel som deponeras hos Länsstyrelsen skall sättas in på ett särskilt räntekonto i Riksgäldskontoret. Länsstyrelserna disponerar var sitt konto i Riksgäldskontoret för detta ändamål.

Villkor 3: 01 32:2 Kommunala samverkansorgan m.m.

Anslaget skall finansiera förvaltningskostnader hos Regionförbundet i Kalmar län med anledning av lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen. Länsstyrelsen i Kalmar län skall varje månad utbetala en tolfedel av anslaget till Regionförbundet i Kalmar län. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2005-12-20.

Villkor 4: 19 33:1 Regionalpolitiska åtgärder

Länsstyrelsen får med stöd av bemyndigande under år 2006 göra ekonomiska åtaganden i samband med regionala utvecklingspolitiska åtaganden som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, innebär utgifter på högst 7 500 tkr under perioden 2006-2013.

Länsstyrelsen kan utöver tilldelat anslag disponera en anslagskredit på 408 tkr. Krediten utnyttjas med 91 tkr.

Av tilldelat anslag får Länsstyrelsen utöver ordinarie ramanslag för förvaltningsändamål använda högst 330 tkr för utvärdering av insatser inom de regionala tillväxtprogrammen, vilka finansieras av anslaget samt vid behov även säkerställa uppföljnings-system m.m. i samband med bemyndigandesystemet på anslaget. 52 tkr har utnyttjats för detta ändamål. Anslaget är tilldelat i regleringsbrev 2005-12-20.

FINANSIERINGSANALYS

	2006		2005		Not
Drift					
<i>Kostnader</i>		-156 735		-135 822	32
Finansiering av drift					
Intäkter av anslag	83 717		73 919		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 918		3 759		
Intäkter av bidrag	69 399		61 606		
Övriga intäkter	1 092		689		
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		158 125		139 974	
<i>Minsking (+) av kortfristiga fordringar</i>		4 219		-1 357	
<i>Ökning (+) av kortfristiga skulder</i>		13 496		1 488	
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		19 104		4 284	
Investeringar					
Investeringar i materiella tillgångar	-2 948		-2 545		
Investeringar i immateriella tillgångar	-375		-783		
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-3 323		-3 328	
Finansiering av investeringar					
Lån från Riksgäldskontoret	3 860		3 210		
- amorteringar	-2 610		-2 342		
Försäljning av anläggningar	-164				
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		1 086		868	
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-2 237		-2 460	
Låneverksamhet					
Amorteringar	276		176		
<i>Summa låneutgifter</i>		276		176	
Finansiering av låneverksamhet					
Medel som erhållits från myndighet					
- amorteringar	-276		-176		
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet</i>		-276		-176	
KASSAFLÖDE FRÅN LÅNEVERKSAMHET		0		0	

	2006		2005	
Uppbördsverksamhet				
Intäkter av avgifter m m samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	5 909		5 822	
Ökning (-) av kortfristiga fordringar	-45		0	
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>		5 863		5 823
<i>Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet</i>		-5 909		-5 822
KASSAFLÖDE FRÅN UPPBÖRDSVERKSAMHET		-45		0

Transfereringsverksamhet				
Lämnade bidrag	-118 271		-89 718	
Minskning (-) av kortfristiga skulder	-36 756		12 909	
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		-155 027		-76 809
Finansiering av transfereringsverksamhet				
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	7 816		7 231	
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag	98 722		73 891	
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	11 732		8 596	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		118 271		89 718
KASSAFLÖDE FRÅN TRANSFERERINGSVERKSAMHET		-36 756		12 909

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-19 935		14 733
------------------------------------	----------------	--	---------------

Specifikation av förändring av likvida medel

	2006	2005
Likvida medel vid årets början	92 329	77 596
Ökning (+) av tillgodohavande RGK	6 902	627
Minskning (-) av avräkning med statsverket	-26 837	14 106
Summa förändring av likvida medel	-19 935	14 733
Likvida medel vid årets slut	72 394	92 329

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas på s. 114.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring med nedan angivna undantag

Sanktionsavgifter (109 tkr) redovisas under intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten, men borde ha redovisats under intäkter av uppörd.

Övriga fordringar har tagits upp med belopp motsvarande vad som beräknas erhållas.

Lönegarantifordran har värderats med 97 %. Värderingen av lönegarantifordran har skett efter samråd med konkursförvaltarna.

Gränsdragning mellan transferering och driftskostnader

Som transfereringar redovisas lämnade bidrag. Dessa avräknas kassamässigt mot anslagen.

Övrig verksamhet redovisas i verksamhetsavsnittet och avräknas utgiftsmässigt mot anslagen.

Likvida medel/betalningar

Länsstyrelsen har två betalningsflöden. Anslaget 19 33:1:7 Allmänna reg. pol. åtgärder, transfereringsmedel från Socialstyrelsen, älgvårdsfonden, transfereringsmedel för kalkning och efterbehandling betalas via icke räntebärande flöde. Anslagen 01 32:1:7 Länsstyrelserna m.m. och 01 32:2:1 Kommunala samverkansorgan placeras räntebärande. Samtliga övriga betalningar verkställs i räntebärande flöde.

Länsstyrelsen har ett särskilt räntekonto för deponerade medel.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgång.

Anläggningarna skrivs av linjärt under den bedömda livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

ADB-utrustning (ex. persondatorer, skrivare, resursdatorer)	3 år
Maskiner och inventarier (ex. kopiatorer, faxar, mätutrustning, möbler)	5 år
Rättigheter och immateriella anläggningstillgångar	5 år
Bilar	7 år

Periodavgränsningar

Återkommande utgifter, vilka uppgår till ungefär lika stora belopp årligen, har inte periodiserats.

Kommentarer till noterna

Belopp i tkr där annat ej anges. Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

Not 1. Intäkter av anslag

	2006	2005
18 32:1:7 Länsstyrelsens ramanslag	80 378	71 135
19 33:1:7 Allmänna reg.pol. åtgärder	3 339	2 784
Summa	83 717	73 919

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen uppgår till 2 (204) tkr och avser framförallt intäkter av utbildning och konferenser. Intäkterna från den avgiftsfinansierade körkortsverksamheten uppgår till 1 314 (1 471) tkr och kostnaderna uppgår till 1 571 (1 444) tkr. Intäkterna från den avgiftsfinansierade verksamheten inom lantbruksområdet (och djurskydd) uppgår till 1 188 (730) tkr. 429 (400) avser intäkter från älgvårdsfonden för bl.a. administrationskostnader.

Not 3. Intäkter av bidrag

	2006	2005
Naturvårdsverket	37 500	31 000
Riksantikvarieämbetet	4 757	7 572
Jordbruksverket	13 629	11 909
Räddningsverket	2 352	2 214
Boverket	824	635
Fiskeriverket	1 553	769
Krisberedskapsmyndigheten	2 074	1 622
AMS	494	575
Övriga statliga bidrag	1 585	2 997
EU	3 697	-
Övriga bidrag	934	2 314
Summa bidrag	69 399	61 607

Not 4. Finansiella intäkter

1 090 (685) tkr avser ränta på räntekontot i Riksgäldskontoret.

Not 5. Kostnader för personal

Lönekostnaden exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgår till 61 780 (55 986) tkr.

Not 6. Övriga driftskostnader

Ökningar av driftskostnaderna beror på att köpta tjänster varierar mycket mellan åren i bl.a. projektverksamheten.

Not 7. Finansiella kostnader

148 (109) tkr avser ränta på lån för anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

Not 8. Intäkter av avgifter och andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten

	2006	2005
Expeditions- och ansökningsavgifter	978	766
Lotteriavgifter	24	5
Miljöskyddsavgifter	3 935	4 087
Täktavgifter	608	658
Sanktionsavgifter (överlastavgifter)	98	52
Övriga avgifter	266	254
Summa	5 909	5 822

Not 9. Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

	2006	2005
18 32:1:7 Länsstyrelsens ramanslag	222	3
18 32:2:7 Regionala självstyrelseorgan	6 638	6 638
19 33:1:7 Allmänna reg.pol. åtgärder	956	590
Summa	7 816	7 231

Not 10. Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

	2006	2005
Kammarkollegiet	23 100	20 000
Naturvårdsverket	63 800	47 015
Socialstyrelsen	3 500	3 376
Övriga myndigheter	8 322	3 500
Summa	98 722	73 891

Not 11. Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Avser mest utdelning från konkurser eller företagsrekonstruktioner där lönegaranti utbetalats.

Not 12. Upplösning av fonder för transfereringsändamål

Avser medel från älgvårdsfonden. Upplösningen av fonden utgör skillnaden mellan fondens utbetalningar 531 (595) tkr och inbetalningar 392 (442) tkr.

Not 13. Lämnade bidrag

Av årets lämnade bidrag avser 53 000 (39 000) tkr efterbehandling av förorenade områden och 29 900 (25 500) tkr lönegarantiutbetalningarna.

Not 14. Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring består av periodiseringsdifferenser såsom skillnader mellan avskrivningar och amorteringar, ökning av semesterlöneskulden, avsättning till kompetensväxling och delpensioner och underskott i avgiftsfinansierade verksamhet. Underskottet från körkortsverksamheten är -257 (27) tkr.

Not 15. Maskiner, inventarier m.m

	2006	2005
Ingående anskaffningsvärde	27 109	24 564
Årets försäljningar/utrangeringar	-164	-
Årets anskaffningsvärde	2 948	2 545
Årets avskrivning	-2 358	-2 127
Ackumulerade avskrivningar	-22 332	-20 369
Utgående balans	5 203	4 613

Not 16. Utlåning

	2006	2005
Ingående balans	616	792
Amorteringar	-276	-176
Utgående balans	340	616

Utlåningen avser 1 fiskerilån

Not 17. Fordringar hos andra myndigheter

Ökningen mellan åren beror på att fordran på Kammarkollegiet avseende lönegarantier är 1 910 tkr år 2006 jämfört med 840 tkr år 2005 vilket förklaras av att lönegarantiutbetalningarna i december 2005 var låga. Fordran mervärdesskatt är 3 055 (2 314) tkr.

Not 18. Förutbetalda kostnader

2 037 (1 919) tkr avser hyra för första kvartalet 2006.

Not 19. Upplupna bidragsintäkter

	2006	2005
Jordbruksverket	1 400	6 400
Naturvårdsverket	300	600
Fiskeriverket	-	1 600
EU	1 800	4 800
Övriga	1 719	446
Summa	5 219	13 846

Not 20. Avräkning med statsverket

	2006	2005
Ingående balans	61 120	47 014
Avräknat mot statsbudgeten:		
- Anslag	91 533	81 150
- Inkomsttitel	-5 909	-5 822
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
- Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-87 340	-79 976
- Uppbördsmedel m.m.	92 864	117 251
- Transfereringar m.m.	-117 985	-98 497
Utgående balans	34 283	61 120

Not 21. Behållning på räntekonto i RGK

	2006	2005
Förvaltningsanslag	2 109	2 007
Avgifter	-143	100
Bidrag från myndigheter	29 269	12 294
Icke-statliga bidrag	5 600	15 600
Summa	36 835	30 001

Det kortsiktiga likviditetsbehovet (30 dagar) uppgår till 6 500 tkr.

Beviljad räntekontokredit uppgår till 18 000 (18 000) tkr.

Not 22. Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

Avser särskilt konto för deponerade medel.

Not 23. Balanserad kapitalförändring

Posten består av 7 084 (8 936) tkr periodiseringsdifferenser i den anslagsfinansierade verksamheten och 113 (86) tkr överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Not 24. Fonder

	2006	2005
Älgårdsfonden		
Ingående balans	222	375
Inbetalningar	392	442
Utbetalningar	-531	-595
Utgående balans	83	222

Not 25. Avsättningar

	2006	2005
Ingående avsättning	354	448
Årets pensionskostnad	391	99
Årets pensionsutbetalningar	-256	-193
Utgående avsättningar	489	354

Avsättningarna avser delpensioner.

Not 26. Lån i Riksgäldskontoret

Länsstyrelsen disponerar en låneram på 7 500 (7 500) tkr.

	2006	2005
Ingående balans	5 974	5 106
Nyupptagna lån, brutto	3 860	3 210
Amortering	-2 610	-2 342
Utgående balans	7 224	5 974

Not 27. Skulder till andra myndigheter

3 637 (1 971) tkr avser skuld till Kammarkollegiet för lönegarantier.

Not 28. Övriga skulder

Skuld för personalens källskatter avdragen i december uppgår till 1 863 (1 513) tkr och källskatten för lönegarantin uppgår till 447 (210) tkr.

Not 29. Depositioner

Hela beloppet avser utomstatliga depositioner för båda åren.

Not 30. Upplupna kostnader

Posten består av semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter 7 416 (6 466) tkr, avsättning för kompetensväxling 639 (451) tkr och revisionskostnader för årsredovisning 2006 140 (150) tkr.

Not 31. Oförbrukade bidrag

	2006	2005
Naturvårdsverket	49 800	71 000
Riksantikvarieämbetet	6 200	6 300
Övriga inomstatliga	7 438	6 135
EU	1 100	1 300
Övriga utomstatliga	5 560	15 640
Summa	70 098	100 375

Av de oförbrukade bidragen avser 38 700 (75 700) tkr bidrag för transfereringar. Av dessa är de utomstatliga medlen 5 560 (15 640) tkr medel från Holmen AB och Metsä Tiisue AB som ska användas för efterbehandlingsåtgärder inom Övre resp. Nedre Svartsjön.

Not 32. Kostnader (finansieringsanalys)

	2006	2005
Verksamhetskostnader	159 840	138 149
Avskrivningar	-2 806	-2 421
Avsättningar, delpensioner	-135	93
Reavinster	-164	
Kostnader	156 735	135 821

Ersättningar och förmåner - myndighetens ledning (kr)

	2006	2005
<i>Landshövding Sven Lindgren</i>		
- Lön (exkl. sociala avgifter)	921 262	802 821
- Bostadsförmån	102 815	98 240
<i>Länsråd Ulf Färnhök</i>	346 122	629 231
<i>Länsråd Anne-Li Fiskesjö</i>	506 188	-
<i>Styrelsen</i>		
- Nils Fredrik Aurelius	8 700	4 350
- Lennart Beijer	5 800	4 350
- Edna Granéli	5 800	4 350
- Marie Norregårdh	4 350	4 350
- Chatrine Pålsson	7 250	4 350
- Agneta Ringman	5 800	2 900
- Claes Thegerström	7 250	5 800
- Jan Thuresson	8 700	4 350

Ledningens uppdrag i andra statliga myndigheter och aktieföretag 2006

Landshövding Sven Lindgren har haft följande statliga styrelseuppdrag:
Krisberedskapsmyndigheten och Länsarbetsnämnden Kalmar län.

Länsrådet Ulf Färnhök var styrelseledamot i AB Nordea Kalmar.

Styrelsen

Nils Fredrik Aurelius

SPAR-nämnden
Regeringens råd för kontakt med trossamfunden
Svenska Capital Oil AB

Lennart Beijer

Rymdstyrelsen
Fastighetsbolaget Spartacus AB
Förvaltning AB Smålandsbanan
Musiklink AB
Rockmetropol AB
RockCity AB

Edna Granéli

Fakultetsnämnden vid Högskolan i Kalmar

Marie Norregårdh

Högskolan i Kalmar

Chatrine Pålsson

Statens Medicinskt Etiska Råd (SMER)
Socialstyrelsens rättsliga råd

Agneta Ringman

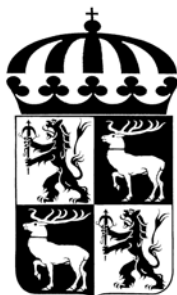
Fortbildning för journalister (Fojo) Högskolan i Kalmar
AB Trav och Galopp

Claes Thegerström

SKB IC (International Consultants) AB

Jan Thuresson

Gila Control System AB

LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN

Malmbrogatan 6, 391 86 Kalmar
Telefon 0480-820 00 • Telefax 0480-822 75
E-post: lansstyrelsen@h.lst.se • Hemsida: <http://www.h.lst.se>